

Bijlagen van het onderzoeksrapport 'Inkoopvoordelen apothekhoudenden in Nederland in 2007'

Resultaten van het onderzoek onder openbare apotheken, apothekhoudende huisartsen, ziekenhuisapotheken, fabrikanten en groothandels

Utrecht, 13 oktober 2008
Drs. B. Karssen (Significant)
H.H. Huizendveld RA (ConQuaestor)
B.C. Jurling RA (ConQuaestor)

Inhoudsopgave

	Pag
Bijlage 1 Begeleidende brieven	3
■ Aankondigingbrief	3
■ Brief 'Informatieverzoek onderzoek inkoopvoordelen farmacie' d.d. 14 juli 2008. Voor twee situaties werd een afwijkende van de standaardbrief verstuurd:	7
a. Situatie waarbij het concern betrokken was in twee onderzoeken (zie alternatieve tekst)	
b. Situatie waarbij concern is aangeschreven voor zijn geselecteerde apothekers (zie alternatieve tekst b)	
Bijlage 2 Vragenlijsten en toelichting	9
■ Vragenlijst voor apotheken	10
■ Toelichting bij vragenlijst voor apotheken	54
■ Mededeling NZa inzake vragenlijst voor apotheken	69
■ Vragenlijst voor ziekenhuisapotheken	70
■ Toelichting bij vragenlijst voor ziekenhuisapotheken	90
■ Mededeling NZa inzake vragenlijst voor ziekenhuisapotheken	101
■ Vragenlijst voor farmaceutische fabrikanten, importeurs en groothandelaren	102
■ Toelichting bij vragenlijst voor farmaceutische fabrikanten, importeurs en groothandelaren	121
■ Mededeling NZa inzake vragenlijst voor farmaceutische fabrikanten, importeurs en groothandelaren	132
Bijlage 3 NZa verklaring en oplegbrief	133
■ NZa verklaring	134
■ Oplegbrief	136
Bijlage 4 Definitie en berekening van de componenten van inkoopvoordelen	137
Bijlage 5 Toelichting statistische begrippen en gehanteerde kwantitatieve methoden	138
Bijlage 6 Onderzoeksteam	145

Bijlage 1: Begeleidende brieven

Aan alle apothekhoudenden, apothekhoudende huisartsen, groothandels, importeurs, ziekenhuisapotheken en koepels

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht
Postbus 3017
3502 GA Utrecht
T 030 296 81 11
F 030 296 82 96
E info@nza.nl
I www.nza.nl

Behandeld door
L.D. van Steenveldt

E-mailadres
lsteenveldt@nza.nl

Kenmerk
LSTT/shot/08/A-480
0800022035

Onderwerp
aankondiging onderzoek inkoopvoordelen farmacie

Datum
01 juli 2008

Geachte heer, mevrouw,

Op dit moment verandert er veel op het gebied van farmacie. Een aantal grote zorgverzekeraars is op individuele basis overgegaan op preferentiebeleid. Iets dat veel consequenties heeft voor apothekhoudenden en de nodige emoties bij diverse partijen met zich meebrengt. Daarnaast wordt op 1 juli aanstaande prestatiebekostiging voor apothekhoudenden ingevoerd.

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) stelt bij haar taakuitoefening de belangen van de consument centraal. Toegang tot zorg, kwaliteit van zorg, transparantie van de markt en informatie, efficiëntie op korte en lange termijn. Voor de NZa allemaal voorwaarden om de zorg naar de toekomst betaalbaar te houden en de schaarse zorguro zo goed mogelijk te besteden.

Uiteraard heeft de NZa begrip voor de emoties die gepaard gaan met deze onrustige situatie en de onduidelijkheid die bij sommigen is ontstaan over de effecten en gevolgen van de veranderingen. Juist om die reden is het voor de NZa van belang op basis van feiten te handelen en te adviseren. Hiertoe dient de NZa informatie die benodigd is voor haar taakuitoefening te verzamelen.

Op dit moment is op basis van actuele cijfers onvoldoende bekend welke kosten apothekhoudenden maken en wat de hoogte van de (overgebleven) kortingen en bonussen is. Daarom gaat de NZa, mede op verzoek van de Tweede Kamer en minister Klink van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), onderzoeken wat de werkelijke inkoopvoordelen en praktijkkosten van apothekhoudenden zijn. Zoals u weet is een dergelijk onderzoek een aantal jaar geleden ook uitgevoerd. Een groot verschil tussen dit eerdere onderzoek en het huidige onderzoek is dat de NZa, naast de inkoopvoordelen bij apothekhoudenden, ook de inkoopvoordelen die fabrikanten, importeurs en groothandels geven en de inkoopvoordelen die de ziekenhuisapotheken ontvangen in kaart brengt. Zo worden de geleverde inkoopvoordelen onderscheiden naar inkoopkanaal en wordt een totaal beeld verkregen van de middelen en marges in de farmaceutische keten. De NZa is zich ervan bewust dat er op dit moment heel veel verandert binnen deze keten en neemt dit waar mogelijk mee in het onderzoek.

Nederlandse Zorgautoriteit

Het doel van het onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten is om deze, op basis van zo actueel mogelijke gegevens, volledig in beeld te brengen voor de jaren 2006, 2007, 2008 en 2009. De NZa gebruikt de verkregen onderzoeksresultaten voor de onderbouwing van de tarieven en voor de ontwikkeling van haar lange termijn visie geneesmiddelenbeleid.

Kenmerk
LSTT/shot/08/A-480
0800022035
Pagina
2 van 3

Voor dit onderzoek zijn gegevens nodig van de hele farmaceutische sector, dit betreft apothekhoudenden (extra – en intramuraal), farmaceutische groothandels, geneesmiddelen importeurs en geneesmiddelenfabrikanten. De informatie die wordt gevraagd heeft betrekking op de totale omvang van alle op geld waardeerbare inkoopvoordelen die worden verstrekt. Ook de anders dan geldelijke inkoopvoordelen worden in het onderzoek meegenomen. Te denken valt aan betalingen voor praktijkondersteuning en opleidingen. De NZa onderzoekt daarnaast de kosten van apothekhoudenden. Hierbij wordt getracht een verdieping te maken op die onderdelen waar de dienstverlening van apothekhoudenden de afgelopen jaren gewijzigd is. De kosten die samenhangen met de verschillende rollen die een apotheker vervult, zoals bijvoorbeeld de kosten voor inkoop, distributie, consumentenadvies, advies aan artsen en medisch specialisten en advies in het kader van formularium ontwikkeling worden nader onderzocht. Daarnaast wordt breder gekeken naar de kosten die een apotheek maakt, zoals bijvoorbeeld huisvestingskosten.

Uiteraard worden geen gegevens gerapporteerd die tot de deelnemende organisaties herleidbaar zijn.

De NZa heeft ConQuaestor/Significant de opdracht gegeven de informatieverzameling en analyse uit te voeren. Deze onderzoekers trekken een representatieve, aselechte steekproef van alle te onderzoeken doelgroepen. Deze representatieve groep ontvangt een informatieverzoek van de NZa. De NZa doet dit informatieverzoek, dat ten grondslag ligt aan de informatieverzameling, op basis van artikel 61 van de Wet Marktordening Gezondheidszorg (Wmg). De geselecteerde partijen ontvangen het informatieverzoek omstreeks 14 juli aanstaande.

Krachtens artikel 61 Wmg is een ieder gehouden desgevraagd aan de Zorgautoriteit of aan een daartoe aangewezen persoon, kosteloos gegevens aan te leveren die voor het uitoefenen van deze wet van belang kunnen zijn en boeken, bescheiden of andere gegevensdragers hiervoor beschikbaar te stellen.

Om u zo weinig mogelijk te belasten met dit onderzoek zal een externe onderzoeker u een persoonlijk bezoek brengen. Tijdens dit bezoek vult de onderzoeker de vragenlijst ten behoeve van de informatieverzameling samen met u, of met een door u aangewezen persoon, in aan de hand van de administratieve bescheiden. Voorafgaand aan dit bezoek ontvangt u deze vragenlijst als bijlage van het informatieverzoek, zodat u zich kunt voorbereiden. Aangezien de informatieverzameling in de vakantieperiode plaatsvindt is het van belang dat u een vervanger aanwijst die de informatie kan leveren, als u op vakantie gaat.

Nederlandse Zorgautoriteit

Indien u een informatieverzoek van de NZa ontvangt, neemt het externe onderzoeksbureau die de informatieverzameling namens de NZa uitvoert, contact met u op voor het maken van een afspraak. Vanwege de korte doorlooptijd van dit onderzoek- de minister van VWS wil de resultaten van dit onderzoek waar nodig gebruiken voor de tarieven van 2009- moet deze afspraak uiterlijk medio augustus 2008 hebben plaatsgevonden.

Kenmerk
LSTT/shot/08/A-480
0800022035
Pagina
3 van 3

Wij vertrouwen erop dat u meewerkt aan het informatieverzoek. Mocht u niet meewerken aan het informatieverzoek is de NZa genoodzaakt haar handhavingsbevoegdheden in te zetten. Dit betekent dat er een last onder dwangsom eventueel gecombineerd met een boete kan worden opgelegd aan organisaties die niet voldoen aan het informatieverzoek.

De precieze informatie die door de NZa wordt gevraagd, alsmede de termijn waarop de informatie binnen moet zijn en de procedure die wordt gevolgd in geval van handhaving, wordt duidelijk beschreven in het informatieverzoek.

Wij beseffen ons terdege dat dit onderzoek, indien u een van de geselecteerde partijen bent, de nodige tijd van u zal vragen. Desalniettemin is het voor ons, maar zeker ook voor u, van groot belang dat u meewerkt aan dit onderzoek. Alleen op deze manier kan een objectief beeld van de sector ontstaan. Door uw medewerking kan de NZa en de minister van VWS tot een goed onderbouwd en een kwalitatief hoogwaardig systeem van farmacotherapeutische dienstverlening voor de toekomst komen. Dit komt ten goede aan de belangen van de consument.

Met vriendelijke groet,
de Raad van Bestuur van de
Nederlandse Zorgautoriteit

mw. drs. C.C. van Beek MCM,
portefeuillehouder Zorgmarkten Cure

mr. F.H.G. de Grave,
voorzitter

AANGETEKENDE POST

Behandeld door	Telefoonnummer	E-mailadres	Kenmerk
Onderwerp			Datum
Informatieverzoek onderzoek inkoopvoordelen farmacie			14 juli 2008

Geachte heer of mevrouw,

Op 1 juli jl. heeft de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) aan u een brief gezonden waarin het onderzoek inkoopvoordelen en praktijkkosten van apothekhoudenden is aangekondigd. U bent geselecteerd via een representatieve, aselechte steekproef om aan dit onderzoek mee te werken. In dit informatieverzoek wordt beschreven hoe u dient te voldoen aan de, in artikel 61 Wet Marktordening Gezondheidszorg (Wmg) neergelegde verplichting, om gegevens en inlichtingen aan de NZa te verstrekken.

De Wmg beoogt drie publieke belangen, te weten toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit, te waarborgen. De NZa stelt bij haar taakuitoefening het algemeen consumentenbelang voorop. Om op basis van actuele feiten te kunnen handelen en adviseren, heeft de NZa informatie nodig. Door uw medewerking kan de NZa en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport tot een goed onderbouwd en een kwalitatief hoogwaardig tarifieringssysteem voor de farmacotherapeutische dienstverlening in de toekomst komen.

Op dit moment ontbreken actuele cijfers over welke kosten apothekhoudenden maken en wat de hoogte van de (overgebleven) kortingen en bonussen is. Het doel van dit onderzoek is, op basis van zo actueel mogelijke gegevens, de inkoopvoordelen en praktijkkosten volledig in beeld te brengen voor de jaren 2007, 2008 en 2009. Uiteraard worden in onze eindrapportage geen gegevens gerapporteerd die individueel herleidbaar zijn.

Wettelijke grondslag informatieverzoek

Zoals reeds vermeld, doet de NZa dit informatieverzoek op basis van artikel 61 Wmg. Krachtens artikel 61, eerste lid van de Wmg is een ieder gehouden desgevraagd aan de NZa of aan een daartoe door deze aangewezen persoon, kosteloos gegevens aan te leveren die redelijkerwijs in verband met de uitvoering van deze wet van belang kunnen zijn en boeken, bescheiden of andere gegevensdragers hiervoor beschikbaar te stellen.

De NZa heeft thans gegevens en inlichtingen nodig voor de onderbouwing van de tarieven voor apotheekhoudenden en voor de ontwikkeling van haar visie op het geneesmiddelenbeleid op de langere termijn.

Werkwijze onderzoek

Standaard tekst

De NZa (gedelegeerd opdrachtgever) heeft ConQuaestor/Significant de opdracht gegeven de benodigde informatie te verzamelen. Welke informatie door u aan de medewerkers van ConQuaestor/Significant (hierna: externe onderzoeker) verstrekt moet worden, is aangegeven in bijgevoegde vragenlijst.

Alternatieve tekst a

De NZa (gedelegeerd opdrachtgever) heeft ConQuaestor/Significant de opdracht gegeven de benodigde informatie te verzamelen. Welke informatie door u aan de medewerkers van ConQuaestor/Significant (hierna: externe onderzoeker) verstrekt moet worden, is aangegeven in bijgevoegde vragenlijsten. Aangezien uw organisatie in de steekproef van twee deelonderzoeken valt ontvangt u twee verschillende vragenlijsten als bijlagen. Wij verzoeken u beide vragenlijsten in behandeling te nemen.

Alternatieve tekst b

De NZa (gedelegeerd opdrachtgever) heeft ConQuaestor/Significant de opdracht gegeven de benodigde informatie te verzamelen. Welke informatie door u aan de medewerkers van ConQuaestor/Significant (hierna: externe onderzoeker) verstrekt moet worden, is aangegeven in bijgevoegde vragenlijsten. Aangezien uw organisatie in de steekproef van twee deelonderzoeken valt ontvangt u twee verschillende vragenlijsten. Uit uw concern is een aantal apotheken in de steekproef geselecteerd. Een lijst hiervan is bijgevoegd. Wij bieden u de mogelijkheid deze vragenlijsten in een keer te behandelen. Daarom is dit informatieverzoek gericht aan de concern leiding.

Bij voorkeur vindt de informatieverzameling plaats door een bezoek van een externe onderzoeker. De reden om hiervoor te kiezen is dat dit minder administratieve lasten voor u oplevert. U wordt binnen enkele dagen na dagtekening van dit informatieverzoek telefonisch benaderd door de externe onderzoeker voor het maken van een afspraak. In dit gesprek wordt met u een datum en tijdstip afgesproken voor het bezoek van de externe onderzoeker. Dit bezoek moet uiterlijk 31 augustus aanstaande hebben plaatsgevonden. U ontvangt van de afgesproken datum en tijdstip een schriftelijke bevestiging. Aangezien de informatieverzameling in de vakantieperiode plaatsvindt, is het van belang dat u een vervanger aanwijst die de gevraagde informatie kan leveren, als u op vakantie bent of anderszins afwezig bent.

Indien u geen gebruik wilt maken van de mogelijkheid om via een bezoek de informatie aan te leveren, verzoeken wij u binnen veertien dagen na dagtekening van deze brief de gevraagde informatie schriftelijk aan te leveren bij de NZa ter attentie van mw. Ph.M. de Kruijff of per mail aan handhavingfarmacie@nza.nl

Gelet op artikel 61 lid 5 van de Wmg dienen de gegevens en inlichtingen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud te worden verstrekt binnen de door de NZa gestelde termijn van veertien dagen dan wel tijdens het geplande bedrijfsbezoek. De gegevens en inlichtingen dienen voorts op grond van artikel 63 van de Wmg volledig en naar waarheid te worden verstrekt.

Wij wijzen u er op dat de NZa een last onder dwangsom en/of een bestuurlijke boete kan opleggen aan degenen die niet aan een verzoek tot verstrekking van informatie voldoen.

Voor vragen inzake de vragenlijsten of de planning van de bezoeken van de externe onderzoekers kunt u terecht bij: planningapothekersonderzoek@conquaestor.nl

Voor inhoudelijke vragen kunt u terecht bij handhavingfarmacie@nza.nl

Wij beseffen terdege dat dit onderzoek de nodige tijd van u zal vragen. Desalniettemin is het voor ons, maar zeker ook voor u, van groot belang dat u meewerkt aan dit onderzoek. Alleen op deze manier kan een objectief beeld van de sector ontstaan. Dit komt ten goede aan de belangen van de consument.

Met vriendelijke groet,

De Raad van Bestuur van de
Nederlandse Zorgautoriteit

Mw. Drs. C.C. van Beek, MCM
Portefeuillehouder Zorgmarkten Cure

Mr. F.H.G. de Grave
voorzitter

Bijlage 2: Vragenlijsten en toelichting

S I G N I F I C A N T

Vragenlijst voor apotheken

Onderdeel van het onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten in 2007 bij apotheekehoudenden

Utrecht, 14 juli 2008
H.H. Huizendveld RA
ConQuaestor
Versie 2.0

Inleiding

Alle informatie die door u wordt verstrekt in het kader van dit onderzoek wordt vertrouwelijk behandeld en uitsluitend anoniem en niet herleidbaar gerapporteerd.

Wettelijke grondslag informatieverzoek

De NZa doet dit informatieverzoek op basis van artikel 61 Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). Krachtens artikel 61, eerste lid van de Wmg is een ieder gehouden desgevraagd aan de NZa of aan een daartoe door de NZa aangewezen persoon, kosteloos gegevens en inlichtingen te verstrekken die redelijkerwijs in verband met de uitvoering van deze wet van belang kunnen zijn en boeken, bescheiden of andere gegevensdragers hiervoor beschikbaar te stellen.

De (diepte-)externe onderzoekers van ConQuaestor en Significant zijn door de NZa aangewezen als persoon aan wie gegevens en inlichtingen moeten worden verstrekt en aan wie boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan beschikbaar moeten worden gesteld ten behoeve van het onderzoek. De formele aanwijzing door de NZa zal door de externe onderzoekers op uw verzoek worden getoond.

Gelet op artikel 61, vijfde lid van de Wmg dienen de gegevens en inlichtingen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud te worden verstrekt binnen de door de NZa gestelde termijn van veertien dagen na dagtekening van de brief dan wel tijdens het geplande bedrijfsbezoek. De gegevens en inlichtingen dienen voorts op grond van artikel 63 van de Wmg volledig en naar waarheid te worden verstrekt.

De (diepte-)externe onderzoekers zijn op grond van artikel 2:5, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht verplicht tot geheimhouding van de gegevens en inlichtingen die deze ter beschikking krijgen tijdens het onderzoek.

In de vertrouwelijkheidsverklaring op pagina 4 kunt u aangeven welke documenten die ter inzage zijn getoond als vertrouwelijk zijn aan te merken.

Invulinstructie

Voor het invullen van deze vragenlijst is een toelichting bijgevoegd. Hierin zijn tevens instructies opgenomen voor het opzoeken van gegevens en verduidelijking van gebruikte begrippen.

Indien uw organisatie wordt bezocht door de externe onderzoeker, wordt deze vragenlijst ter plaatse door de onderzoekers ingevuld samen met de contactpersoon van uw organisatie.

Indien u besluit zelfstandig de vragen in te vullen, kunt u de hard copy van de vragenlijst voor de antwoorden gebruiken. Het is ook mogelijk om de antwoorden in Excel in te voeren. Het Excel bestand kunt u aanvragen door een email te sturen naar planningapothekersonderzoek@conquaestor.nl. U dient er rekening mee te houden dat na inzending van de door u ingevulde vragenlijst u kunt worden benaderd door de NZa om eventuele onduidelijke antwoorden te verhelderen of onderliggende documenten ter staving van uw antwoorden te verstrekken.

Alle cijfers hebben betrekking op het boekjaar 2007. Indien er sprake is van een gebroken boekjaar wordt u gevraagd het meest recent afgesloten boekjaar, waarvan een deel in kalenderjaar2007 valt als basis voor de invulling van de vragenlijst te nemen.

Indien u een gebroken boekjaar hanteert, welk gebroken boekjaar heeft u als basis voor de invulling van de vragenlijst genomen? (vb.1 juli 2006 t/m 30 juni 2007)

Periode:

Alle cijfers hebben betrekking op situatie in Nederland. Voor bijvoorbeeld groothandels die ook een deel exporteren, dienen de exportomzet en de bijbehorende voordelen en kortingen buiten dit onderzoek te blijven.

Alle vragen hebben betrekking op de rechtstreeks cont(r)acten/afspraken/leveringen et cetera tussen marktpartijen uit de toeleverende kolom (fabrikanten, importeurs en groothandelaren) en apotheekhoudenden. Leveringen van bijvoorbeeld fabrikant aan groothandel zijn dus niet inbegrepen, tenzij anders vermeld.

Alle bedragen worden ingevuld in € exclusief BTW

Vertrouwelijkheidsverklaring

De vertegenwoordiger van de onderzochte organisatie verklaart hierbij dat de tijdens het onderzoek overlegde documenten en informatie uitsluitend ter beschikking zijn gesteld voor het onderzoek "inkoopvoordelen en praktijkkosten in 2007 bij apotheekhoudenden".

Hieronder volgt een lijst van documenten die ter inzage zijn getoond en van vertrouwelijke aard zijn:

- Grootboek en jaarrekening voor zover deze niet op grond van een wettelijke regeling al openbaar moet zijn
- Contracten of andere vorm van aantoonbaar bewijs waaruit aard en omvang dure geneesmiddelen en weesgeneesmiddelen blijkt (inkoopwaarde en inkoopprijs)
- Contracten met afnemers/leveranciers
- Voorraadadministratie
- Management informatie rapportages
- Formularium c.q. intramuraal gehanteerde voorschrijfafspraken voor zover relevant voor het gehanteerde inkoopbeleid Eventueel procesbeschrijvingen, bijvoorbeeld beleid ten aanzien van:
  - Kortingen
  - Schenkingen-giften
  - Retouren
  - Verstrekking gratis geneesmiddelen
  - Financieel voordeel bij financiering / aanschaf en of onderhoud van apparatuur
  - Revenuen uit geneesmiddelonderzoek waaronder seeding trials
  - Inkoopvoordelen die niet direct herleidbaar zijn tot een geneesmiddel, maar voortvloeien uit overeenkomsten tot opname van een bepaald geneesmiddel / bepaalde geneesmiddelen in het formularium c.q. middelen die voorkeur krijgen in het inkoopbeleid
  - anders, namelijk.....

Getekend:

Plaats en datum:

Naam vertegenwoordiger onderzochte organisatie en handtekening:

Naam (diepte)externe onderzoeker en handtekening:

Inhoudsopgave

Deze vragenlijst bestaat uit de volgende onderdelen

Deel A: Algemene gegevens

Deel B: Omzet/inkoopwaarde/inkoopvoordelen/marge

Deel C: Marktontwikkelingen en leverancierrelaties

Deel D: Verschijningsvormen (doorbelaste kosten) centrale organisaties

Deel E: Financiële gegevens praktijkkosten

Deel F: Verdeelsleutels apotheekdeel bij apotheekhoudende huisartsen

Deel A Algemene gegevens

A1. Wat is de postcode van de apotheek?	
--	--

A2. In welk jaar is de apotheek gevestigd?	
---	--

A3. Hoe werd de apotheek op 1 januari 2007 gedreven? ☐ Door een apotheekhoudende huisarts ☐ Als zelfstandige economische eenheid (BV, eenmansbedrijf) ☐ Als poliklinische apotheek ☐ Als internetapotheek ☐ In volledig eigendom als onderdeel van een groep apotheken van apothekers-eigenaren ☐ In onvolledig eigendom (gedeeld eigendom met holding) of in loondienst als onderdeel van een groep apotheken van niet-apothekers-eigenaren, met een groothandel ☐ In onvolledig eigendom (gedeeld eigendom met holding) of in loondienst als onderdeel van een groep apotheken van niet-apothekers-eigenaren, zonder een groothandel
---

A4. Indien sprake is van een ketenorganisatie (laatste drie van bovenstaande vormen), dan graag voor de gehele ketenorganisatie de volgende gegevens invullen:	
Naam keten	
Aantal apotheken behorend tot de keten	
Aantal apotheken daarvan in eigendom (volledig of meerderheidsbelang)	
Indien mogelijk geef aan hoeveel het aantal receptregels van alle tot de keten behorende apotheken bedraagt	
Geef de gezamenlijke netto inkoopwaarde geneesmiddelen van alle apotheken in uw keten (na aftrek van de kortingen)	

A5. Wat was de positie van de gevestigd apotheekhoudende op 1 januari 2007? ☐ De gevestigd apotheekhoudende (huisarts) was eigenaar/mede-eigenaar ☐ De gevestigd apotheekhoudende (huisarts) voerde het beheer van de apotheek in loondienstverband
--

A6a. Is uw hoedanigheid als apotheekhoudende in de loop van 2006 of 2007 gewijzigd? ☐ Ja ☐ Nee → Ga verder naar vraag A7

A6b. Uw hoedanigheid als apotheekhoudende is in de loop van 2006 of 2007 gewijzigd. Kunt u de oude en nieuwe situatie aangeven?

Oude situatie:

- Apotheekhoudende huisarts
- Eigenaar van zelfstandige economische eenheid
- In loondienst van een groep apotheken van apothekers-eigenaren
- In loondienst van een groep apotheken van niet-apothekers-eigenaren, met een groothandel
- In loondienst van een groep apotheken van niet-apothekers-eigenaren, zonder groothandel
- Nog geen apotheker-eigenaar
- Anders, namelijk

Nieuwe situatie:

- Apotheekhoudende huisarts
- Eigenaar van zelfstandige economische eenheid
- In loondienst van een groep apotheken van apothekers-eigenaren
- In loondienst van een groep apotheken van niet-apothekers-eigenaren, met een groothandel
- In loondienst van een groep apotheken van niet-apothekers-eigenaren, zonder groothandel
- Anders, namelijk

A7. Is het apotheek informatiesysteem (AIS)/management informatiesysteem op dit moment direct of indirect (OZIS) gekoppeld aan andere apotheek informatiesystemen en/of huisarts informatiesystemen?

- Ja
- Nee

A8a. Hoe groot was het personeelsbestand van uw apotheek gemiddeld in 2007?

	In FTE o.b.v. 38 uur	Aantal personen
Gevestigd apotheker/Eerste apotheker		
Tweede apothekers		
	In FTE o.b.v. 36 uur	Aantal personen
Apothekersassistenten		
Uitzendkrachten		
Overig personeel		

A8b. Alleen voor apothekhoudende huisartsen: Hoe groot was het totale personeelsbestand van uw huisartsenpraktijk gemiddeld in 2007?		
	In FTE o.b.v. 38 uur	Aantal personen
Apothekhoudend huisartsen		
Huisartsen		
	In FTE o.b.v. 36 uur	Aantal personen
Assistentes		
Uitzendkrachten		
Overig personeel		

A9a. Geef aan hoe groot het verzorgingsgebied van uw apotheek is, gemeten in aantal inwoners van het verzorgingsgebied:	
Aantal inwoners	

A9b. Geef aan hoe de procentuele samenstelling van de bevolking is van uw verzorgingsgebied (bij benadering):		
0 t/m 18 jaar		%
19 t/m 39 jaar		%
40 t/m 64 jaar		%
65 jaar en ouder		%

A9c. [niet van toepassing voor poliklinische apotheken] Verzorgt u de farmaceutische zorg voor (aankruisen wat van toepassing is):	
☐	Een ziekenhuis zonder ziekenhuisapotheek of poliklinische apotheek
☐	Een ziekenhuis met ziekenhuisapotheek of poliklinische apotheek
☐	Een verpleeg- of verzorgingshuis

A9d. Geef aan met hoeveel huisartsen u samenwerkt c.q. van hoeveel huisartsen worden patiënten naar uw apotheek verwezen (aantal huisartsen dat minimaal 95 % van de eigen patiënten verwijst):	
Aantal huisartsen	

A10a. Hoeveel receptregels (extramuraal voorschriften) zijn er in totaal in 2007 door de apotheek behandeld/afgeleverd volgens het apotheek informatiesysteem (AIS)/management informatiesysteem?	
Totaal aantal receptregels	

A10b. Splits dit aantal receptregels uit naar onderstaande artikelgroepen:	
WMG-geneesmiddelen	
Buiten-WMG geneesmiddelen	
Buiten-WMG hulpmiddelen	

A10c. Werd in 2007 van het aantal receptregels geregistreerd hoeveel daarvan eerste uitgiften waren en hoeveel daarvan vervolgutgiften waren?

- Nee → Ga verder naar vraag A11.
 Ja

A10d. Geef een onderverdeling aan van het aantal receptregels (extramurale voorschriften) volgens het apotheek informatiesysteem (AIS)/management informatiesysteem:

Eerste uitgiften (eerste keer in 12 maanden)

Vervolg uitgiften

A11. Hoe was de apotheek in 2007 gevestigd (aankruisen wat van toepassing is):

- Het pand is een eigendomspand en staat op de balans van de apotheek
 De apotheek is een huurpand. De verhuurder is een onafhankelijke derde
 De apotheek is een huurpand. De verhuurder is gelieerd aan de apotheekeigenaar/eigenaren

A12. Wat was in 2007 de contractuele oppervlakte van de bedrijfsruimte?

m²

A13. In welk jaar is er voor het laatst een verbouwing (wijziging interieur/exterieur)/renovatie in de apotheek uitgevoerd?

(ijii)

A14. In welk jaar is er voor het laatst groot onderhoud aan het apotheekpand uitgevoerd?

(ijii)

A15. Hoe zijn de kosten van het groot onderhoud ten laste van het financiële resultaat in het desbetreffende jaar gebracht?

- In één keer ten laste gebracht
 Verspreid over meerdere jaren

A16. Verzorgde de apotheekhoudende in 2007 de meeste magistrale bereidingen zelf?

- Ja
 Nee

A17a. Beschikte de apotheek in 2007 over een apotheekrobot (hiermee wordt niet bedoeld een Baxter-machine)?

- Ja
 Nee

A17b. Voorzag de apotheekhoudende in 2007 patiënten die zelfstandig in de wijk woonden van weekafleveringen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ja, de weekafleveringen werden handmatig uitgevuld (farmatray)
 Ja, de weekafleveringen werden geautomatiseerd verzorgd (baxteren) door apotheker zelf
 Ja, de weekafleveringen werden geautomatiseerd verzorgd (baxteren) via externe partij
 Nee

A17c. Aan gemiddeld hoeveel patiënten werd in 2007 per week weekafleveringen (van weekdoos en /of baxterrol) gedaan in thuisituaties of verzorgingshuizen?

gemiddeld aantal patiënten per week (afgerond op 10)

A17d. Wat was in 2007 het gemiddelde aantal geneesmiddelen per weekafleveringen? Hieronder worden geen geneesmiddelen verstaan, die los van de gebaxterde medicatie verstrekt zijn (oogdruppels, zepillen, zo nodig medicatie)?

aantal geneesmiddelen per weekaflevering

A18. Voorzag de apotheekhoudende in 2007 patiënten die in een verzorgingshuis woonden van weekafleveringen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ja, de weekafleveringen werden handmatig uitgevuld (farmatray)
- Ja, de weekafleveringen werden geautomatiseerd verzorgd (baxteren) door apotheker zelf
- Ja, de weekafleveringen werden geautomatiseerd verzorgd (baxteren) via externe partij
- Nee

A19a. Is de apotheek op dit moment HKZ of ISO gecertificeerd, en zo ja vanaf welk jaar?

- Ja, vanaf (jjjj)
- Nee

A19b. In hoeverre was er sprake van Certificering in 2007?

- Er was in 2007 geen sprake van certificering en/of voorbereiding tot certificering
- Wij waren in 2007 bezig met de voorbereiding tot certificering
- Wij hebben in 2007 voor het eerst een certificaat gehaald
- Er was een audit in 2007 in mijn apotheek
- Wij waren in 2007 reeds gecertificeerd en hadden in dat jaar geen audit

A20. Participeerde de apotheek in 2007 in een nachtdienstregeling

- Nee, de apotheek heeft een eigen nachtdienst regeling en is 7 dagen 24 uur per week verantwoordelijk voor de farmaceutische zorg
- Ja, de apotheek participeert in een nachtdienstregeling en doet eenmaal per weken dienst vanuit de eigen apotheek. Deze dienst wordt in de avond-, nacht- en zondagsdienst (ANZ) uitgevoerd als:
  - aanwezigheidsdienst
  - bereikbaarheidsdienst met korte vaste openingstijden
- Ja, de apotheek participeert in een nachtdienstregeling vanuit een centrale apotheek samen met andere apotheken

A21. Participeert de apotheek op dit moment in een Transmuraal Steunpunt in een ziekenhuis?

- Ja
- Nee

A22a. Participeerde u in 2007 in een FTO (Farmacotherapeutisch overleg)?

Nee → Ga verder naar vraag A23a.

Ja

A22b. Wat was het DGV niveau van het FTO overleg?

OMCIRKEL

NIVEAU 1 - 2 – 3 – 4

A22c. Was u mede verantwoordelijk voor het inhoudelijke gedeelte van het FTO overleg en de daarbij behorende voorbereidingen en organisatie?

Ja

Nee

A22d. Hoe vaak is er in 2007 FTO overleg geweest?

A22e. Wat was per FTO overleg de gemiddelde tijdsbesteding (inclusief voorbereiding)?

uren

A23a. Participeerde u in 2007 in een FTTO (Farmacotherapeutisch transmuraal overleg)?

Nee → Ga verder naar vraag B1.

Ja

A23b. Hoe vaak is er in 2007 FTTO overleg geweest?

A23c. Wat was per FTTO overleg de gemiddelde tijdsbesteding (inclusief voorbereiding)

uren

Deel B Omzet/inkoopwaarde/inkoopvoordelen/marge

1. Omzet/Inkoopwaarde

Bij onderstaande vragen kunt u de bedragen vermelden welke uw apotheek aan omzetwaarde ontvangen heeft en aan inkoopwaarde besteed heeft, met betrekking tot leveringen van artikelen over het boekjaar 2007. Alle bedragen dienen te worden ingevuld in euro's, exclusief BTW.

- B1. Heeft u in 2007 artikelen geleverd aan een instelling (zoals AWBZ-instellingen, andere apotheken of een dienstapotheek), waarbij de verkregen inkoopvoordelen geheel of gedeeltelijk zijn doorgegeven aan deze instelling?**

- Ja
 Nee

Indien het antwoord op vraag B1 'ja' is, hoeft u de inkoopwaarde, de omzetwaarde en de inkoopvoordelen van gratis ontvangen en gratis doorgegeven leveringen niet of gedeeltelijk niet mee te nemen bij de beantwoording van alle volgende vragen.

- B2. Kunt u hieronder aangeven wat over het boekjaar 2007 in uw apotheek de totale omzet (in euro's) was, inclusief handverkoop, conform de financiële administratie/jaarrekening?**

Totale omzetwaarde	€	exclusief BTW
---------------------------	---	---------------

- B3. Splits de totale omzet uit naar onderstaande artikelgroepen:**

Categorie omzet	Omzetwaarde per artikelgroep
WMG-geneesmiddelen	€ exclusief BTW
Buiten-WMG-geneesmiddelen (excl. handverkoop)	€ exclusief BTW
Hulpmiddelen	€ exclusief BTW
Handverkoop	€ exclusief BTW

- B4. Geef hieronder aan wat in uw apotheek over het boekjaar 2007 de totale inkoopwaarde tegen taxe-prijzen was conform uw apotheek informatiesysteem (AIS)/management informatiesysteem. Het betreft hierbij de inkopen bij al uw leveranciers, zoals bijvoorbeeld de volgesorteerde groothandel, de rugzakgroothandel, overige groothandels en de farmaceutische industrie.**

Totale inkoopwaarde tegen Taxen	€	exclusief BTW
--	---	---------------

- B5. Splits in onderstaande tabel de totale inkopen tegen taxe-prijzen voor uw apotheek conform uw apotheek informatiesysteem (AIS)/management informatiesysteem uit over het boekjaar 2007 naar de taxewaarde per inkoopkanaal (specialité, generiek, parallel, overig)**

Inkoopkanaal	Inkoopwaarde tegen Taxen per inkoopkanaal
Specialité, single source	€ exclusief BTW
Specialité, multi source	€ exclusief BTW
Generiek	€ exclusief BTW
Parallel	€ exclusief BTW
Overige	€ exclusief BTW

B6. Geef aan wat de totale netto inkoopwaarde van uw apotheek volgens de financiële administratie is (inkoopwaarde inclusief genoten kortingen):

Totale netto inkoopwaarde	€	exclusief BTW
----------------------------------	---	---------------

B7. Splits in onderstaande tabel de totale netto inkoopwaarde in uw apotheek over het boekjaar 2007 uit naar de inkoopwaarde per artikelgroep:

Artikelgroep	Netto inkoopwaarde per artikelgroep	
WMG-geneesmiddelen	€	exclusief BTW
Overige (Buiten-WMG-geneesmiddelen, hulpmiddelen, verbandmiddelen en handverkoop)	€	exclusief BTW

B8. Splits de totale netto inkoopwaarde in uw apotheek over het boekjaar 2007 uit naar de inkoopwaarde per inkoopkanaal:

Inkoopkanaal	Netto inkoopwaarde per inkoopkanaal	
Specialité, single source	€	exclusief BTW
Specialité, multi source	€	exclusief BTW
Generiek	€	exclusief BTW
Parallel	€	exclusief BTW
Overige	€	exclusief BTW

B9a. Vul in onderstaande tabel de inkoopwaarde voor de grootste leveranciers die samen 98% van de totale inkoopwaarde over 2007 verklaren:

Leverancier	Inkoopwaarde	
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW
	€	exclusief BTW

B9b. Geef in onderstaande tabel de kortingspercentages die uw 5 grootste leveranciers (omzet) in 2007 hanteerden (op basis van de afgesloten contracten), uitgesplitst naar inkoopkanaal:

Leverancier	Kortingspercentage				
	Specialite, single source	Specialite, multi source	Generiek	Parallel	Overig
	%	%	%	%	%
	%	%	%	%	%
	%	%	%	%	%
	%	%	%	%	%
	%	%	%	%	%

B10. Vul in onderstaande tabel de gegevens voor alle via de apotheek ingekochte WMG-geneesmiddelen naar inkoopkanaal voor 2007:

Inkoopkanaal	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar Taxe-prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van op factuur verleende korting)	Totale waarde van ontvangen bonussen in verband met het afnemen van grote volumes
Generiek	€	€	€
Specialité, single source	€	€	
Specialité, multi source	€	€	
Parallel import	€	€	
Overige	€	€	

B11a. Vul in onderstaande tabel de gegevens voor de daarin opgenomen lijst met ook extramuraal gebruikte geneesmiddelen voor zover deze via de apotheek zijn ingekocht voor 2007:

Extramuraal gebruikte geneesmiddelen voor zover deze via de ziekenhuisapotheek zijn ingekocht voor 2007				
	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)	Multi Sourcing ingekocht bij
1	atorvastatine (C10AA05)	€	€	
2	salmeterol met andere astma / copd-middelen (R03AK06)	€	€	
3	pantoprazol (A02BC02)	€	€	
4	omeprazol (A02BC01)	€	€	

	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)	Multi Sourcing ingekocht bij
5	etanercept (L04AB01)	€	€	
6	simvastatine (C10AA01)	€	€	
7	adalimumab (L04AB04)	€	€	
8	metoprolol (C07AB02)	€	€	
9	esomeprazol (A02BC05)	€	€	
10	formoterol met andere astma/copd-middelen (R03AK07)	€	€	
11	tiotropium (R03BB04)	€	€	
12	losartan (C09CA01)	€	€	
13	rosuvastatine (C10AA07)	€	€	
14	somatropine (H01AC01)	€	€	
15	allergeenextracten (V01AA)	€	€	
16	darbepoetine alfa (B03XA02)	€	€	
17	olanzapine (N05AH03)	€	€	
18	paroxetine (N06AB05)	€	€	
19	pravastatine (C10AA03)	€	€	
20	venlafaxine (N06AX16)	€	€	
21	oxazepam (N05BA04)	€	€	
22	acetylsalicylzuur (B01AC06)	€	€	
23	temazepam (N05CD07)	€	€	
24	diclofenac (M01AB05)	€	€	
25	metformine (A10BA02)	€	€	
26	carbasalaatcalcium (B01AC08)	€	€	
27	levothyroxine (H03AA01)	€	€	
28	hydrochloorthiazide (C03AA03)	€	€	
29	furosemide (C03CA01)	€	€	

	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)	Multi Sourcing ingekocht bij
30	salbutamol (R03AC02)	€	€	
31	amoxicilline (J01CA04)	€	€	
32	ibuprofen (M01AE01)	€	€	
33	kunsttranen en andere indifferente preparaten (S01XA20)	€	€	
34	diazepam (N05BA01)	€	€	

B11b. Wat is de totale waarde van de ontvangen bonussen die zijn gebaseerd op afname van grote volumes per leverancier (additioneel op de kortingen per medicijn op factuur)?

2. Overige inkoopvoordelen

Bij onderstaande vragen dient u de bedragen te vermelden welke uw apotheek of praktijk aan overige inkoopvoordelen van de farmaceutische industrie en/of van de farmaceutische groothandel ontvangen heeft, met betrekking tot leveringen van artikelen over het boekjaar 2007. Alle bedragen dienen te worden ingevuld in euro's, exclusief BTW. Bij moeilijk te waarderen inkoopvoordelen dient u een geschatte waarde in te vullen. Waar mogelijk kunt u aansluiting zoeken bij uw aangifte inkomensbelasting of de aangifte vennootschapsbelasting van de betrokken BV's.

Nogmaals benadrukken wij dat het gaat om alle door uw apotheek of praktijk ontvangen voordelen, die samenhangen met de inkoop van geneesmiddelen. Hiermee worden alle voordelen bedoeld, ongeacht waar deze worden gerealiseerd (bijvoorbeeld de maatschap, een BV of in privé).

Ten slotte maken wij u erop attent dat naast de gevraagde inkoopvoordelen, ook inkoopnadelen (of ook wel negatieve kortingen) het object van onderzoek zijn. De waarde van inkoopnadelen is het gelijk aan het negatieve verschil tussen inkoopprijs en vergoedingsprijs. In de vragenlijst wordt hiernaar niet gevraagd. Voor de omvang van de inkoopnadelen maken de onderzoekers gebruik van gegevens uit een eerder onderzoek door het door SFK/KNMP.

B12a. Splits de waarde van de over het boekjaar 2007 ontvangen gratis geneesmiddelen uit naar de volgende artikelgroepen:

Artikelgroep	Waarde gratis geneesmiddelen
Totaal WMG-geneesmiddelen	€ excl. BTW
Totaal Buiten-WMG-geneesmiddelen	€ excl. BTW
Totaal overige (hulpmiddelen, verbandmiddelen en handverkoop)	€ excl. BTW

B12b. Indien u de waarde van de over het boekjaar 2007 ontvangen gratis geneesmiddelen niet uitgesplitst naar tariefgroep kunt aangeven, kunt u hier de totale waarde van de ontvangen gratis geneesmiddelen vermelden.

Totale waarde gratis geneesmiddelen	€	exclusief BTW
--	---	---------------

B13. Geef aan welke schenkingen en/of giften in natura en gratis diensten u over het boekjaar 2007 van de farmaceutische groothandel en/of farmaceutische industrie ontvangen heeft. Kruist u de van toepassing zijnde gift/schenking aan (*meerdere antwoorden mogelijk*):

- Uitnodigingen voor congressen, studiereizen, cursussen
- Opleidingen (niet noodzakelijkerwijs rechtstreeks relevant voor apothekersvak)
- Reizen, diners, theatervoorstellingen, golfclubs
- Kunstwerken
- Huisvesting (fysieke ruimte)
- Verbouwing, renovatie, onderhoudskosten
- Interieur/apotheekinrichtingen
- Kassasystemen, instrumentarium, weeginstrumenten, stickerapparaten,...
- Auto's, gunstige leasecontracten
- Computersystemen, software, AIS
- Apotheekrobots
- Gratis toegang tot website met allerlei marktinformatie, tools, databases (bv bijsluiters)
- Huisstijlontwerpen, drukwerk
- Diensten zoals accountancy, fiscaal advies
- Overige cadeaus, cadeaubonnen, vouchers
- Overig, namelijk

B14. Hieronder dient u aan te geven voor welk bedrag u schenkingen en/of giften in natura en gratis diensten hebt ontvangen over het boekjaar 2007, echter uitsluitend indien dit in totaal de 500 euro overschrijdt.

Totaal schenkingen en giften in natura en gratis diensten	€	exclusief BTW
--	---	---------------

B15. Heeft u een financieringsovereenkomst getroffen met één of meerdere van uw geneesmiddelenleveranciers?

Onder financieringsovereenkomsten worden in dit verband verstaan:

- Rentedragende leningen ontvangen van de farmaceutische industrie
- Afschrijvingslening
- Vooruit betaalde kortingen

- Ja
- Nee → Ga verder naar vraag B19.

B16. Zijn de rentevoorwaarden van uw geneesmiddelenleverancier voor rentedragende leningen gunstiger dan de marktrente?

- Ja
- Nee → Ga verder naar vraag B18a.

B17. Geef hieronder per rentedragende lening de hoogte van het gunstige rentepercentage en het totaal bedrag van de uitstaande lening aan:

	Rentepercentage	Totaal bedrag uitstaande lening per 31-12-2007
Lening 1	, %	€
Lening 2	, %	€
Lening 3	, %	€
Lening 4	, %	€

B18a. Is aan u over het boekjaar 2007 een bedrag kwijtgescholden door de financier?

- Ja
 Nee → Ga verder naar vraag B19

B18b. Wilt u aangeven welk bedrag aan aflossing u over het boekjaar 2007 is kwijtgescholden? Dit houdt tevens het vrijgekomen deel van een afschrijvingslening in.

Totaal kwijtgescholden bedrag aan aflossing:	€	excl. BTW
--	---	-----------

B19. Heeft uw in 2007 producten in consignatie gehad?

- Ja, gemiddelde consignatievoorraad in 2007: €
 Nee

B20. Had u als apotheek-eigenaar in 2007 (gedeeld) eigendom in een farmaceutische groothandel/industrie?

- Ja
 Nee → Ga verder naar vraag B25.

B21. Heeft u ter verkrijging van het belang destijds een kapitaalverstrekking (investering) gedaan?

- Ja, voor €
 Nee

B22. Hoe groot was uw belang in deze groothandel?

- >10%, namelijk % → Ga verder met vraag 24
 <10%

B23. Wat was de hoogte van het aan u uitgekeerde dividend over boekjaar 2007?

€	excl. BTW	→ Ga verder naar vraag 25
---	-----------	---------------------------

B24. Wat was de nettowinst over boekjaar 2007 van deze groothandel?

€	excl. BTW
---	-----------

B25. Was uw apotheek in 2007 aangesloten bij groep apotheken waar collectief inkoopafspraken zijn gemaakt?

Ja

Nee → Ga verder naar vraag B28a

B26. Geef aan welk (deel van het) gezamenlijk inkoopvoordeel uit het inkoopcollectief aan u toekomt over het boekjaar 2007 (voor zover niet reeds meegenomen bij het invullen van de andere vragen):

Totaal inkoopvoordeel via inkoopcollectief	€	excl. BTW
---	---	-----------

B27. Geef aan op welke artikelgroep het inkoopvoordeel betrekking heeft:

Artikelgroep	Inkoopvoordeel via inkoopcollectief
Totaal WMG-geneesmiddelen	€ excl. BTW
Totaal Buiten-WMG-geneesmiddelen	€ excl. BTW
Totaal overige (hulpmiddelen, verbandmiddelen en handverkoop)	€ excl. BTW

B28a. Hadden in 2007 groothandels eigendom (een aandeel) in uw bedrijf?

Ja

Nee → Ga verder naar vraag B29.

B28b. Hoe groot was het belang van deze groothandels gezamenlijk in uw organisatie?

>10%, namelijk % → Ga verder naar vraag 26d.

<10%

B28c. Hebben deze groothandels ter verkrijging van dit belang destijds een kapitaalverstrekking (investering) gedaan?

Ja, voor €

Nee

B28d. Vul de hoogte in van het door u verstrekte dividend over boekjaar 2007 aan deze apotheken:

€ <input type="text" value=""/>

B29. Hieronder dient u het bedrag in te vullen aangaande de over het boekjaar 2007 ontvangen bijzondere adviseursvergoedingen. Onder bijzondere adviseursvergoedingen wordt verstaan het verstrekken van informatie aan farmaceutische groothandels of – industrie, over omzetpatronen uit de eigen praktijk en daaraan gerelateerde adviezen.

Totaal bijzondere adviseursvergoedingen	€	excl. BTW
--	---	-----------

- B30.** Retourzendingen; hoeveel (in omzet) ontvangt uw organisatie jaarlijks retour aan geneesmiddelen die over de houdbaarheidsdatum zijn?
Wat gebeurt er met deze retourzendingen, staat hier nog een financieel voordeel tegenover richting de oorspronkelijke afnemer (volume)?

Totale omvang van bedragen die zijn uitbetaald voor retourzendingen	Totale omvang van bedragen die zijn uitbetaald voor retourzendingen die gevolg waren van overschrijden houdbaarheidsdatum	Effect retourzendingen
€	€	

- B31.** Heeft u over het boekjaar 2007 inkoopvoordelen ontvangen in privé, in een BV of andere entiteit welke u niet heeft ingevuld in de vragenlijst? ?

- Ja
 Nee → Ga verder naar vraag B33.

- B32.** Kunt u deze ontvangen inkoopvoordelen in privé of BV omschrijven en het bedrag vermelden?

Ontvangen inkoopvoordelen in privé of BV	€	excl. BTW
Omschrijving		

- B33** Andere vormen van kortingen, bonussen, voordelen verstrekt aan u als apotheker. Zijn er nog andere verschijningsvormen niet aan de orde geweest?

- Ja, geef op welke vorm en omvang in onderstaande tabel
 Nee → Ga naar vraag B34.

Voordeel	Omvang
	€
	€
	€

- B34.** Geef aan wat het preferentiebeleid betekent en/of door u afgesloten contracten met laagste prijsgarantie of bandbreedte afspraken voor uw apotheek gemeten in lagere omzet resp. minder inkoopvoordelen (op jaarbasis):
Doe dit aan de hand van de gegevens over de maand juni ten opzichte van de maanden t/m mei 2008 in beeld te brengen.

Lagere omzet	€	excl. BTW
Lager bedrag inkoopvoordelen	€	excl. BTW

B35. Vul in onderstaande tabel de wijzigingen die voor wat betreft de inkoopvoordelen in de contracten van de vijf belangrijkste leveranciers zijn aangebracht:

Leverancier	Afspraak oud	Afspraak nieuw

B36. Hebben uw leveranciers thans reeds aangegeven de bezorgkosten van medicijnen in rekening te gaan brengen? Zo ja, geef een inschatting van de meerkosten op jaarbasis.

Ja → Geschatte meerkosten €

Nee

B37. Hebben de recente ontwikkelingen op het gebied van geneesmiddelen prijzen en verplicht gebruik van goedkopere geneesmiddelen merkbare gevolgen voor uw apotheekorganisatie (meerdere antwoorden mogelijk)?

Openstaande vacatures (2^e apotheker, assistentes, overig personeel) worden niet opgevuld

(Voorgenomen, aangezegd, uitgevoerd) ontslag van personeel

Stopzetting bepaalde activiteiten te weten: (bijv transmurale steunpunten, bepaalde zorgactiviteiten etc.)

Anders, namelijk

Deel C Marktontwikkelingen en leverancierrelaties

C1. Op welke wijze wordt u benaderd door middel van marketing door de Nederlandse fabrikanten, groothandels en importeurs? Kunt u daarbij iets aangeven over:

- de aard van het contact
- de frequentie van de contracten
- en verschillen tussen leveranciers

de aard van het contact	
de frequentie van de contracten	
verschillen tussen leveranciers	

C2. Neemt u ontwikkelingen waar in de wijze waarop de groothandel zijn onderhandelingspositie probeert te versterken?

- Ja
 Nee

Zo ja:

- Op welke wijze probeert de groothandel dat te doen?
- Neemt u pogingen tot voorwaartse integratie (bijvoorbeeld het overnemen van taken in het ziekenhuis) waar?
- Neemt u pogingen tot achterwaartse integratie (bijvoorbeeld importactiviteiten en productie van medicijnen) waar?

Wijze groothandel	
Voorwaartse integratie	
Achterwaartse integratie	
Overige	

C3 Welke rol speelt internet voor uw bedrijf in de relatie met afnemers en welke nieuwe toepassingen komen hier de komende jaren bij?

Rol van internet:	
Nieuwe toepassingen:	

C4. Welke stelling is – op basis van uw ervaringen – op dit moment het meest van toepassing op het verstrekken van kortingen en voordelen op WMG-geneesmiddelen aan apothekhoudenden?

a. Voor het inkoopkanaal ‘specialité’

- De groothandel beslist zelfstandig welke kortingen en voordelen aan apothekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt).
- De groothandel beslist zelfstandig welke kortingen en voordelen aan apothekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt), maar laat zich in het bepalen van kortingen en voordelen aan apothekhoudenden sterk leiden door ‘richtlijnen’ die haar toeleveranciers – de fabrikanten en importeurs – daarvoor aangeven.
- De toeleveranciers – fabrikanten en importeurs- bepalen feitelijk de prijsstelling in de keten: zij leggen kortingen en voordelen met hun afnemers – groothandels - vast, inclusief afspraken over de kortingen en voordelen die door groothandels aan apothekhoudenden worden verstrekt.

b. Voor het inkoopkanaal ‘generiek’

- De groothandel beslist zelfstandig welke kortingen en voordelen aan apothekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt).
- De groothandel beslist zelfstandig welke kortingen en voordelen aan apothekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt), maar laat zich in het bepalen van kortingen en voordelen aan apothekhoudenden sterk leiden door ‘richtlijnen’ die haar toeleveranciers – de fabrikanten en importeurs – daarvoor aangeven.
- De toeleveranciers – fabrikanten en importeurs- bepalen feitelijk de prijsstelling in de keten: zij leggen kortingen en voordelen met hun afnemers – groothandels - vast, inclusief afspraken over de kortingen en voordelen die door groothandels aan apothekhoudenden worden verstrekt.

Deel D Verschijningsvormen (doorbelaste kosten) centrale organisaties

Afhankelijk van het feit of de apotheek (in 2007) onderdeel uitmaakt van een groep van apotheker-eigenaren (samenwerkende apotheken) of van een groep van niet-apotheker-eigenaren (ketenapotheken, met of zonder groothandel binnen de groep) is het goed mogelijk dat een deel van de activiteiten en daaraan gerelateerde kosten worden gemaakt vanuit een andere entiteit dan de apotheek en wel of niet worden doorbelast aan de vennootschap van de apotheek. Dit worden de centrale kosten genoemd

De vragen in **deel D** gaan over het wel of niet voorkomen van centrale kosten en op welke wijze deze worden doorbelast aan de vennootschap van de apotheek.

D1a. Hoe werd de apotheek op 1 januari 2007 gedreven?

- Als apotheekvoorziening van een apothekhoudende huisarts → Ga verder naar vraag D1b.
- Als zelfstandige economische eenheid (BV, eenmansbedrijf) → Ga verder naar vraag D1b.
- In volledig eigendom als onderdeel van een groep apotheken van apothekers-eigenaren → Ga verder naar vraag D2.
- In onvolledig eigendom (gedeeld eigendom met holding) of in loondienst als onderdeel van een groep apotheken van niet-apothekers-eigenaren, met een groothandel → Ga verder naar vraag D2.
- In onvolledig eigendom (gedeeld eigendom met holding) of in loondienst als onderdeel van een groep apotheken van niet-apothekers-eigenaren, zonder een groothandel → Ga verder naar vraag D2.

D1b. Maakte u in 2007 deel uit van een maatschap of samenwerkingsverband met andere apothekhouders / huisartsen ?

- Nee → Ga verder naar deel E
- Ja

D1c. Zo ja, uit hoeveel apotheken/ apothekhoudende huisartsen bestond in 2007 deze maatschap?

D1d. Bent u als apothekhoudende onderdeel van een samenwerkingsverband "Apotheker en huisarts onder één dak" (AHOED)?

- Ja
- Nee → Ga verder naar deel E

D2. Werden er binnen de groep centrale activiteiten uitgevoerd die aan uw apotheek werden doorbelast?

- Nee, er werden geen centrale activiteiten uitgevoerd → Ga verder naar deel E.
- Ja, er werden activiteiten centraal uitgevoerd, maar deze werden **niet doorbelast** aan de vennootschap van de apotheek → Ga verder naar vraag D5.
- Ja, er werden activiteiten centraal uitgevoerd en deze worden doorbelast / in rekening gebracht bij de vennootschap van de apotheek → Ga verder met vraag D3.
- Ja, sommige centrale kosten werden wel doorbelast, maar niet allemaal → Ga verder met vraag D3.

D3. Hoe werden deze centrale kosten doorbelast (meerder antwoorden mogelijk)

- Op factuurbasis op basis van geleverde prestaties
- Op factuurbasis op basis van vooraf overeengekomen vaste bedragen
- Via interne rekening courant doorbelastingen

Anders, nl

D4. Hoe werden de doorbelastingen van centrale kosten in de administratie van de apotheekvennootschap verwerkt:

- Op de kostensoort waarop deze betrekking hadden
- Als algemene / doorbelaste kosten
- Als intercompany kosten

Anders, nl

D5. Worden er aan de vennootschap van uw apotheek kosten vanuit een centrale organisatie doorbelast die niet direct in verband staan met de praktijkkosten van uw apotheek ?

☐ Nee	
☐ Ja, nl	omschrijving 1
	omschrijving 2
	omschrijving 3

D6. Alleen van toepassing als onder vraag D2. is geantwoord:

- *'Ja, er werden activiteiten centraal uitgevoerd, maar deze werden niet doorbelast aan de vennootschap van de apotheek'* of
- *'Ja, sommige centrale kosten werden wel doorbelast, maar niet allemaal'*

Let op: Deze vraag dient beantwoord te worden vanuit de centrale organisatie

Geef aan welke activiteiten niet zijn doorbelast die feitelijk wel toerekenbaar zijn als decentrale praktijkkosten (meerdere antwoorden mogelijk) en geef aan wat een redelijke doorbelasting over 2007 zou zijn geweest op basis van de genoten diensten:

	pro forma doorbelasting 2007
Huisvesting	
Vastgoed (verbouwingen, onderhoud en beheer)	
Personeels- salarisadministratie	
Opleidingen	
Financiële administratie (personeel + systeemkosten)	
Control	
Regiomanagement	
Kwaliteit management	
Beheer Apotheek Informatie systeem	
Overige ICT beheer	
Contractenbeheer	
Overig juridisch en belastingadvies	
Marketing	
Rente / financieringskosten	
Overige nl,	
Overige nl,	
Overige nl,	

Deel E FINANCIËLE GEGEVENS PRAKTIJKKOSTEN

De vragen in deel E dienen in geval van een maatschap met apothekers/huisartsen voor de gehele maatschap te worden ingevuld.

E1. Samenvatting resultatenrekening en balans

E1.1 Resultatenrekening 2007 (volgens jaarrekening)	
Opbrengsten	
Omzet WTG geneesmiddelen	
omzet buiten-WTG en handverkopen	
Inkoopwaarde	
Brutomarge	€ 0,00
Overige opbrengsten	
Receptregelvergoeding	
AWBZ-belevering	
Overige opbrengsten / baten	
Totaal overige opbrengsten	€ 0,00
Totaal opbrengsten	€ 0,00
Kosten	
Personeelskosten	
Overige personeelskosten	
Huisvestingskosten	
Afschrijvingen	
Computerkosten / ICT	
Auto- en bezorgkosten	
Algemene kosten	
Financiële lasten/rente	
Vrij in te vullen	
Vrij in te vullen	
Totaal kosten	€ 0,00
Vennootschapsbelasting	
Netto-resultaat	€ 0,00

E1.2 Financieringsstructuur/balans per 31 december 2007 resp. 2006

	31-dec-07	31-dec-06
Vaste Activa		
Goodwill		
Materiele vaste activa - grond, gebouwen, verbouwingen - Inrichting, instrumentarium & inventaris - Computers		
Financiële Vaste activa - deelnemingen - waardepapieren, overige effecten		
Vlottende Activa		
Vorraden		
Vorderingen		
Liquide middelen		
Totaal Activa	€0,00	€0,00
Eigen vermogen		
Vorzieningen		
Langlopende leningen		
Leningen o/g kredietinstellingen (banken)		
Leningen o/g farmaceutische instellingen		
Lease verplichtingen		
Kortlopende schulden		
schulden aan kredietinstellingen/ lease instellingen		
overige schulden		
Totaal passiva	€0,00	€0,00
verschil	€0,00	€0,00

E1.3 Indien er leningen zijn ter financiering van betaalde goodwill, kunt u dan de resterende schuld en rentepercentage vermelden.

	Rentepercentage	Restschuld 31-12-2007	Restschuld 31-12-2006
Lening 1	, %	€	€
Lening 2	, %	€	€

E1.4 Aangegane financiële verplichtingen

De financiële positie van een apotheek wordt mede bepaald door de meerjarige (financierings)verplichtingen die zijn aangegaan, maar nog niet blijken uit de balans per 31 december 2007. Indien van toepassing, verzoeken wij u voor dit inzicht een aantal gegevens te verstrekken:

Aard van de verplichting	Jaarlijkse verplichting (bedrag)	Looptijd verplichting
Financiering nieuwbouw	€	
Financiering ICT en robotisering	€	
Financiering goodwill	€	
Overige financiering	€	
Huurverplichtingen	€	
Overige verplichtingen	€	

E2. Personeelskosten/inkomen apotheker

E2.1a Is het inkomen van de 1^e apotheker verantwoord via de salarisadministratie en personeelskosten van de apotheek

- Ja →Ga verder met vraag E2.2
 Nee

E2.1b Is het inkomen van de (1^e) apotheker onderdeel van een managementvergoeding die wordt betaald door de holding?

- Ja, bedrag van de managementvergoeding €
 Nee →Ga verder met vraag E2.2

E.2.2 Lonen en salarissen

E2.2 Lonen en salarissen

Volgens grootboekadministratie / jaarrekening

Lonen en salarissen
 Sociale lasten
 Pensioenlasten
 Overige salariskosten

0 C

Specificatie overige salariskosten

Dotatie pensioenvoorziening directie
 ontvangen ziekgeld
 ontvangen subsidies lage lonen
 (omschrijving)
 (omschrijving)
 (omschrijving)
 (omschrijving)
 (omschrijving)
 onverklaard

(max 2% van totaal onder B)
 0 C

Salariskosten volgens salarisadministratie / verzamelloonstaat

	aantal FTE (obv SV dgn)	bruto loon (incl. vak geld)	sociale lasten werkgever	pensioenlasten werkgever	Totaal
1e apotheker / directie					0

E2.3 Overige personeelskosten

Onderstaand volgt een (niet limitatief) overzicht van kostensoorten die gerekend kunnen worden tot de overige personeelskosten.

Indien in de administratie van de apotheek genoemde kostensoorten elders zijn opgenomen (bijvoorbeeld onder algemene kosten) dan wordt verzocht deze kosten voor zover identificeerbaar in deze vragenlijst te herrubriceren.

- Spaarregelingen
- Wervingskosten
- Verhuiskosten vergoedingen
- Consumpties / kantine / maaltijden
- Opleidingskosten / cursussen
- Jubilea, verjaardagen
- Bedrijfsuitjes
- Reis- en verblijfkosten
- Arbo diensten
- Bedrijfskleding
- Personeelsgebonden verzekeringen
- Arbo- verzuimkosten
- Kosten uitzendkrachten

E2.4 Volgens grootboekadministratie / jaarrekening

Totaal overige personeelkosten €0,00

Bij herrubricering (indien van toepassing)

Overige personeelskosten opgenomen in andere hoofdrubrieken van de administratie

(omschrijving)

(omschrijving)

(omschrijving)

(omschrijving)

(omschrijving)

(omschrijving)

€0,00

Af herrubricering (indien van toepassing)

(omschrijving)

(omschrijving)

(omschrijving)

€0,00

Totaal overige personeelskosten

€0,00

E3 Huisvestingskosten

E3.1 Huisvestingskosten

Onderstaand volgt een (niet limitatief) overzicht van kostensoorten die gerekend kunnen worden tot de huisvestingskosten van de apotheek.

Indien in de administratie van de apotheek genoemde kostensoorten elders zijn opgenomen (bijvoorbeeld onder algemene kosten) dan wordt verzocht deze kosten voor zover identificeerbaar in deze vragenlijst te herrubriceren.

- Huur en servicekosten
- Belastingen en verzekeringen (voorzover huisvesting gerelateerd)
- Water / energie
- Schoonmaakkosten
- Beveiligingskosten
- Dagelijks onderhoud
- Dotatie voorziening groot onderhoud

E3.1 Pand, verbouwingen en inrichting			
Volgens verloopoverzicht Materiele Vaste Activa (balans)			
	Historische aanschafwaarde	Afschrijvings termijn (in % per jaar)	Afschrijvings- kosten 2007
pand			
verbouwingen			
inrichting			
totaal	€0,00		€0,00
Afschrijvingskosten pand, verbouwingen en inrichting			€0,00
Huisvestingskosten excl. afschrijvingen volgens grootboekadministratie / jaarrekening			€0,00
Bij herrubricering (indien van toepassing)			
Huisvestingskosten opgenomen in andere hoofdbrieven van de administratie			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			€0,00
Af herrubricering (indien van toepassing)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			€0,00
Totaal huisvestingskosten			€0,00

E3.2 WOZ waarde

Wat was WOZ waarde van uw apotheekpand?

waarderingsjaar 2007	
-----------------------------	--

E4 Afschrijvingen

E4 Afschrijvingen			
Volgens verloopoverzicht Materiele Vaste Activa (balans)			
	Historische aanschafwaarde	Afschrijving termijn (in % per jaar)	Afschrijvings- kosten 2007
Instrumentarium / installaties			
Inventaris			€ 0,00 X
Volgens grootboekadministratie / jaarrekening			
Totaal afschrijvingskosten in resultatenrekening			€ 0,00 Y
verschil X - Y			€ 0,00 Z
Oorzaak verschil Z (X - Y)			
Afschrijvingskosten goodwill			
Afschrijvingskosten auto's			
Afschrijvingskosten computer / ICT			
Boekresultaat op verkopen / afstotingen van vaste activa			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
onverklaard		(max 2% van totaal onder Y)	€ 0,00 Z

E5 ICT-kosten

Onderstaand volgt een (niet limitatief) overzicht van activiteiten / componenten die gerekend kunnen worden tot de computer / ICT kosten van de apotheek.

I Apotheek Informatie systeem

Hardware

- databaseserver inclusief back-up en noodvoorzieningen
- werkplek computers incl. beeldschermen, toebehoren en operatingsystems
- diverse printers (tbv etiketten, recepten, bijsluiters, informatiefolders, kwitanties, rekeningen, systemen)
- voorraadbeheer en bestel systeem
- aflevercontrole systeem (incl. barcode scanners en PC)
- kassasysteem (incl. barcode scanners en PC)
- weegcomputer (tbv magistrale bereidingen)
- digitaal archiveringssysteem (receptenscanner)
- lokale netwerkinfrastructuur (incl. bekabeling/switches/patchkast)
- thuiswerkplek apotheker(s) (incl. communicatiesysteem/VPN)

Software

- tbv ondersteuning onder a) genoemde hardware
- tbv koppeling aan systemen andere zorgverleners (bijv. receptenkoppeling met voorschrijvers)
- tbv elektronische dienstwaarneming (OZIS) – zie ook onder 3
- tbv koppeling aan administratieve systemen (Exact, SFK e.d.)
- programmatuur voor kantoorautomatisering (inclusief office, financiële administratie)
- tbv receptenscanner (extra inkooplicenties)
- tbv remote verbinding thuiswerkplek-apotheek
- antivirussoftware & onderhoud
- abonnementen op KNMP taxe/ SHB
- abonnementen op receptenpostbus (EDIFACT)

Infrastructuur

- ADSL met VPN, router installatie en abonnement (tbv remote support, dienstwaarneming, COV on-line, internet, CHA, e-mail, website, postbussystemen)
- Abonnementkosten voor centraal (laten) hosten van Apotheek Informatie Systeem (incl. backup, dienstwaarneming)

Kosten voor implementatie, installatie van systemen met bijbehorende conversiekosten

Onderhoudskosten voor alle hardware en software (licenties)

Scholingskosten

Overige automatiseringskosten in de apotheek

- robot (incl. software voor koppeling met AIS)
- baxtermachine (incl. software voor koppeling met AIS)
- website (incl. software voor koppeling met AIS (oa herhaalrecepten))

II Ketenbeheer & integratie

Hardware, software, infrastructurele voorzieningen, installatie- en conversiekosten t.b.v. ketenbeheer en integratie ICT-systemen bij groepen apotheken.

III ICT kosten per regio

Naast de lokale ICT kosten per apotheek maken apotheken ook in toenemende mate kosten voor opzetten en onderhouden van gemeenschappelijke regionale ICT voorzieningen om onderling elektronisch medicatiegegevens te kunnen uitwisselen. Het betreft hier -naast de aanvullende investeringen in de eigen apotheekautomatisering- bijdragen voor eenmalige project kosten en kosten voor de instandhouding van een regionale beheerorganisatie

Projectkosten

Kosten voor inzet interne of externe projectleiding voor implementatie regionale gegevensuitwisseling.

Kosten beheerorganisatie

Kosten die gemaakt worden voor inzet personeel en overige kosten van een beheerorganisatie. Daarbij kunnen de volgende kosten onderscheiden worden

- ICT ondersteuning en coördinatie
- Functioneel applicatiebeheer
- Secretariaat en administratie

E5 ICT Kosten			
Volgens verloopoverzicht Materiele Vaste Activa (balans)			
	Historische aanschafwaarde	Afschrijvings termijn (in % per jaar)	Afschrijvings- kosten 2007
Computers / ICT			
Indien mogelijk splitsen in:			
Hardware			
Software			
Infrastructuur			
	€ 0,00		€ 0,00
<i>Vershil</i>	€ 0,00		€ 0,00
Afschrijvingskosten Computers / ICT			€ 0,00
Computerkosten / ICT volgens grootboekadministratie / jaarrekening			€ 0,00
<i>Bij herrubricering (indien van toepassing)</i>			
Computerkosten opgenomen in andere hoofdrubrieken van de administratie			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
			€ 0,00
<i>Af herrubricering (indien van toepassing)</i>			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
(omschrijving)			
			€ 0,00
Totaal computerkosten			€ 0,00

E6 Autokosten en bezorgkosten

E6 Auto- en bezorgkosten			
Volgens verloopoverzicht Materiele Vaste Activa (balans)			
	Historische aanschafwaarde	Afschrijvings- termijn (in % per jaar)	Afschrijvings- kosten 2007
Auto's			
Afschrijvingskosten Auto's			€0,00
Auto- en bezorgkosten volgens grootboekadministratie / jaarrekening			€0,00
Totaal Auto- en bezorgkosten			€0,00
Zakelijke kilometers 1e apotheker			

E7   Algemene kosten

E7.1   Algemene kosten

Onderstaand volgt een (niet limitatief) overzicht van activiteiten / componenten die gerekend kunnen worden tot de algemene kosten van de apotheek.

- contributie med.instel.
- overige contributies
- kosten CHA
- voorlichting & PR
- formulekosten,kostenwebsite etc.
- drukwerk
- representatie
- boeken, taxen & vakliteratuur
- kosten salarisadministratie
- accountants- en administratiekosten
- porti en zegels
- telefoon, telecom, fax/datalijn
- bedrijfskleding e.d.
- utensilien
- onderhoud instrumenten
- vracht en bezorgkosten (extern)
- kosten emballage
- spillage en breuk
- retourzendingen
- oninbare vorderingen, incassokosten, diefstal
- afvalverwerking
- kosten bank- en giro
- overige verzekeringen (aansprakelijkheid etc.)
- kosten onderhandelingen
- dienstregeling/waarneming/ noodspreekuren
- doorbelasting staforganisatie/ administratie
- aanloopkosten
- transmurale gegevensuitwisseling
- certificering (initiële kosten)
- certificering (audit kosten)
- weekdosis-leveringen (excl. geneesmiddel en bezorgkosten)
- reclame
- kopieerapparatuur incl. verbruiksmateriaal
- beveiligingscamera/video- of computeropslag
- onderhoud apparatuur
- vernietiging geneesmiddelen en privacy materiaal
- kosten betalingsverkeer (PIN/chip, onderhoud/)

E7.1 Algemene kosten

Volgens grootboekadministratie / jaarrekening

Totaal algemene / overige kosten €0,00

af (indien van toepassing)

(Overige) personeelskosten in algemene / overige kosten €0,00

Huisvestingskosten in algemene / overige kosten €0,00

Computer / ICT kosten in algemene / overige kosten €0,00

Auto- en bezorgkosten in algemene / overige kosten €0,00

bij (indien van toepassing)

Emballage onder inkoopwaarde van de omzet

Spillage en breuk onder inkoopwaarde van de omzet

afschrijving dubieuze debiteuren onder omzet

(omschrijving)

(omschrijving) €0,00

Totaal Algemene kosten €0,00

Geef een verbijzondering van de volgende kosten (zoals opgenomen onder de overige / algemene kosten)

certificering (initiële kosten)

certificering (audit kosten)

Totaal certificeringskosten €0,00

weekdosis-leveringen (excl. geneesmiddel en bezorgkosten)

E7.2 Kosten weekafleveringen

Indien van toepassing: wordt het uitvullen / verpakken van weekafleveringen door eigen personeel zelf gedaan of is het uitbesteed

- uitbesteed
- door eigen personeel → Ga verder naar vraag E7.4
- niet van toepassing, er waren in 2004 geen weekafleveringen → Ga verder naar vraag E7.4

E7.3 Verwerking kosten weekafleveringen

Op welke wijze wordt de uitbestede (verpakkings)kosten van weekafleveringen verwerkt in de financiële administratie

- Deze kosten worden geboekt onder inkoopwaarde van de omzet en
  - zijn niet separeerbaar omdat deze inkoop geschiedt bij dezelfde leverancier(s) waar ook de medicijnen worden ingekocht
  - zijn wel separeerbaar omdat de inkoop geschiedt bij andere leveranciers dan waar de medicijnen worden ingekocht
- Deze kosten worden op een aparte grootboekrekening geboekt (separaat van de inkoopwaarde van de omzet)

E7.4 Kosten emballage

Op welke wijze wordt emballage ingekocht en verwerkt in de financiële administratie

- Emballage wordt geboekt onder inkoopwaarde van de omzet en
  - zijn niet separeerbaar omdat de emballage bij dezelfde leverancier(s) wordt gekocht als de medicijnen
  - zijn wel separeerbaar omdat de emballage bij andere wordt leverancier(s) gekocht dan waar de medicijnen worden ingekocht
- Emballage wordt op een aparte grootboekrekening geboekt (separaat van de inkoopwaarde van de omzet)

E7.5 Kosten spillage en breuk

Op welke wijze wordt spillage en breuk verwerkt in de financiële administratie

- Spillage en breuk is (per saldo) verwerkt onder inkoopwaarde van de omzet en
  - is niet separeerbaar omdat voorraadmutaties als gevolg van spillage en breuk niet specifiek worden geregisterd in het AIS
  - zijn wel separeerbaar omdat voorraadmutaties als gevolg van spillage en breuk als zodanig specifiek worden geregistreerd in het AIS
- Spillage en breuk worden op een afzonderlijke grootboekrekening geboekt (separaat van de inkoopwaarde van de omzet)

E8 Financiële baten en lasten

E8.1 Financiële baten en lasten

E8 Financiële baten en lasten	
Financiële baten	
Renteopbrengsten*	
Dividenden over effecten	
Rente vergoedingen Zorg verzekeraars	
Rente vergoeding Farmaceutische groothandel	
Rente vergoeding belastingdienst	
Overige financiële baten (omschrijving)	
Overige financiële baten (omschrijving)	
	€0,00
* over financiële vaste activa en liquide middelen	
Financiële lasten	
Rente krediet en lease-instellingen**	
Rente rekeningcourant directie	
Rente Belastingdienst	
Overige financiële lasten (omschrijving)	
Overige financiële lasten (omschrijving)	
	€0,00
Totale financiële baten en lasten	€0,00
** inclusief bankkosten en boete rente conversies ed.	

Controleberekening ter controle op aansluiting ingevulde bedragen onder E2 tot en met E8 met cijfers volgens jaarrekening (E1). Deze controle is een check om te voorkomen dat bedragen verkeerd of dubbel worden verwerkt.

Controleberekening	
Kosten volgens jaarrekening	0
Kosten volgens vragenlijst	
D2 Personeelskosten	0
D3 Huisvestingskosten	0
D4 Afschrijvingskosten	0
D5 Kosten ICT	0
D6 Auto - en bezorgkosten	0
D7 Algemene kosten	0
D8 Financiële baten en lasten	0
Totale kosten volgens vragenlijst	0
Niet verantwoorde kosten	0

E8.1 Indien de niet verantwoorde kosten groter dan of gelijk zijn aan 2% van de kosten volgens jaarrekening, verzoeken wij u een mogelijke verklaring (en) hiervoor te geven.

E8.2 Kosten AHOED

Heeft u voor deelname aan een AHOED een vergoeding aan betreffende huisarts(en) betaald?

- Ja, geef in onderstaand tabel aan hoeveel en in welk jaar.
- Nee -> Ga verder naar vraag E9.1

Bedrag (in euro's)	Jaar	Afschrijving 2007

E9 Overige vragen met betrekking tot praktijkkosten

E9.1 Zijn in de opbrengsten en/of kosten posten begrepen die incidentele of éénmalige kosten of baten betreffen, bijv. posten die nog betrekking hebben op oude jaren, kosten die niet jaarlijks terugkomen, etc.?

Zo ja, nadere specificatie:

Omschrijving		

E9.2 Zijn er praktijkkosten die naar uw mening niet tot uitdrukking komen in de jaarrekening/jaarstukken, maar waar wel rekening mee gehouden dient te worden?

Zo ja, nadere specificatie:

meewerkende partner		
afschrijvingskosten eigen pand		
financieringslasten eigen pand		
kosten via persoonlijke holding (naar kostensoort uitsplitsen)		
Omschrijving		

E10 Kostentoerekening

Naast de indeling van de kosten op basis van kostensoorten kunnen de kosten ook worden toegerekend aan de specifieke functies van een apotheek/apotheker. Hoewel de administratie over het algemeen niet zal zijn ingericht om deze kostentoerekening zichtbaar te maken, verzoeken wij u een betrouwbare inschatting te geven (procentuele verdeling):

	Inkoop en distributie	Patiënten-advisering	Advies aan andere zorg-aanbieders	Advisering formularium-ontwikkeling
Inzet apotheker				
Inzet overig personeel				
Huisvesting				
Afschrijving inventaris/instrumentarium				
ICT				
Auto- en bezorging				
Algemene kosten				

Korte toelichting op de wijze van toerekening:

Inzet apotheker	
Inzet overig personeel	
Huisvesting	
Afschrijving inventaris/instrumentarium	
ICT	
Auto- en bezorging	
Algemene kosten	

Deel F Verdeelsleutels apotheekdeel bij apotheekhoudende huisartsen

- F1. Hoe groot was het totale personeelsbestand van uw huisartsenpraktijk gemiddeld in 2007 en hoeveel daarvan rekent u procentueel toe aan het apotheekdeel

	In FTE o.b.v. 38 uur	% toerekening aan apotheekdeel
Apotheekhoudend huisartsen	,	%
Huisartsen	,	Nvt
	In FTE o.b.v. 36 uur	% toerekening aan apotheekdeel
Assistentes	,	%
Uitzendkrachten	,	%
Overig personeel	,	%

- F2. Wat was in 2007 de contractuele oppervlakte van de praktijkruimte en hoeveel daarvan is (in)direct toerekenbaar aan het apotheekdeel

Totale praktijkoppervlakte	m ²
Hiervan direct aanwijsbaar aan apotheekdeel	m ²
Hiervan direct aanwijsbaar aan huisartsendeel	m ²
Hiervan gecombineerd gebruik apotheek- huisartsdeel	m ²
Totaal	m²

- F3. Hoe groot schat u het deel van de totale kosten (exclusief personele kosten, exclusief huisvestingskosten), dat als praktijkkosten van het apotheekdeel kan worden aangemeld?

--

S I G N I F I C A N T

Toelichting bij vragenlijst voor apothekhoudenden

Onderdeel van het onderzoek naar inkoopvoordelen en
praktijkkosten in 2007 bij apothekhoudenden

Utrecht, 14 juli 2008
H.H. Huizendveld RA
ConQuaestor
Versie 1.0

Inleiding

Deze toelichting en de bijbehorende vragenlijst, maken deel uit van het onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten bij apotheekhoudenden dat in opdracht van het Ministerie van VWS namens de Nederlandse Zorgautoriteit wordt uitgevoerd door twee management consultancy bureaus: ConQuaestor BV en Significant BV.

Doel van het onderzoek is het bepalen van de totale omvang van inkoopvoordelen en praktijkkosten van apotheekhoudenden over het boekjaar 2007. De onderzoeksresultaten worden mede gebruikt voor de onderbouwing van de toekomstige tarieven en de tariefstructuur, zoals die door de Nederlandse Zorgautoriteit voor apotheekhoudenden wordt vastgesteld.

De onderzoeksopzet is gebaseerd op het in 2006 uitgevoerde onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten over het boekjaar 2004, eveneens uitgevoerd door ConQuaestor en Significant. Nieuw in dit onderzoek is dat de vastgestelde inkoopvoordelen aan de ontvangende kant – de apotheekhoudenden – worden getoetst met verstrekte inkoopvoordelen vanuit de toeleverende keten – fabrikanten (specialité en generiek), importeurs en groothandelaren (volgesorteerd en niet-volgesorteerd). Naast zuiver kwantitatieve vragen voor deze toets is ook een aantal kwalitatieve vragen in het onderzoek opgenomen om de recente ontwikkelingen in de farmaceutische sector beter te kunnen duiden.

Deze toelichting kan worden gebruikt als naslagwerk bij het invullen van de vragenlijst. Wij verzoeken u derhalve deze toelichting goed door te lezen alvorens de vragenlijst in te vullen.

Mocht u na het lezen van deze toelichting vragen hebben over de vragenlijst in het algemeen, of over bepaalde vragen in het bijzonder, kunt u contact opnemen met de speciaal voor dit onderzoek ingerichte telefonische helpdesk. De helpdesk is telefonisch bereikbaar op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur op 030-2906180 of via email:

planningapothekersonderzoek@conquaestor.nl

U kunt via dit mailadres ook een digitaal bestand (Excel) opvragen waarin de gevraagde gegevens rechtstreeks kunnen worden ingevuld.

Reikwijdte

Dit onderzoek heeft inkoopvoordelen en praktijkkosten van apotheekhoudenden als centraal thema. Voor de toets vanuit de toeleverende farmaceutische kolom zijn uitsluitend de rechtstreekse lijnen tussen marktpartij (fabrikant, groothandel, importeur) met apotheekhoudenden van belang. Kortingen die bijvoorbeeld worden afgesproken tussen fabrikanten en groothandel maken geen deel uit van dit onderzoek.

Dit onderzoek richt zich op de situatie in Nederland. Exportcijfers van fabrikanten en groothandelaren of bijvoorbeeld kortingen aan buitenlandse apotheekhoudenden blijven buiten dit onderzoek.

Wie dient deze vragenlijst in te vullen?

Apotheekhoudende huisartsen: De vragenlijst dient ingevuld te worden door de apotheekhoudende huisarts. Indien in één praktijk meerdere apotheekhoudende huisartsen zijn, dient één van apotheekhoudende huisartsen de vragenlijst in te vullen namens de andere apotheekhoudende huisartsen. Ook wanneer er in uw praktijk meerdere vragenlijsten zijn ontvangen. In het laatste geval

wordt u verzocht dit aan te geven uit een oogpunt van het meten door de onderzoekers van de uiteindelijke respons.

Overige apothekhoudenden: De vragenlijst dient ingevuld te worden door de gevestigd apotheker. Indien de gevestigd apotheker deel uitmaakt van bijvoorbeeld een keten, maatschap, CV constructie etc. kan (om praktische redenen) de vragenlijst worden ingevuld door eigen centrale organisatie en of door een (gezamenlijk) administratiekantoor, mits invulling / toerekening altijd plaatsvindt over de decentrale gevestigd apothekhoudende.

Apothekhoudende en apothekhoudende huisarts

In de vragenlijst wordt veelvuldig gebruik gemaakt van het begrip 'apothek'. Apothekhoudende huisartsen wordt gevraagd in die gevallen 'praktijk' te lezen.

Privacy en anonimiteit

Alle informatie die door middel van deze vragenlijst wordt verstrekt, wordt vertrouwelijk behandeld. De gegevens worden uitsluitend gebruikt voor dit onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten bij apothekhoudenden. De resultaten uit de onderzoeken worden anoniem, en slechts op geaggregeerd niveau gerapporteerd waardoor herleidbaarheid op individuele apothekhoudenden en/of ketens niet mogelijk is. Indien het bij een bepaalde subpopulatie van het onderzoek niet mogelijk is om anonieme (niet herleidbaar) resultaten te genereren, vindt op dat niveau geen afzonderlijke rapportage voor die subpopulatie plaats.

Algemene toelichting

Alle gevraagde (financiële) gegevens hebben betrekking op het boekjaar 2007. Indien er sprake is van een gebroken boekjaar, wordt de meest recent afgesloten periode waarin een deel van 2007 onderdeel is gebruikt. Alle financiële cijfers worden uitgevraagd in € (euro's) of 1.000 € (euro's) en zijn exclusief BTW.

De vragen in de vragenlijst over de kortingen, inkoopvoordelen en bonussen hebben betrekking op de verkopen door geneesmiddelenleveranciers aan apothekhoudenden in boekjaar 2007. Hiermee worden alle voordelen bedoeld, ongeacht in welke entiteit deze worden gerealiseerd, bijvoorbeeld in de maatschap, in een samenwerkingsverband, in een BV of in privé.

Indien u deel uitmaakt van een inkoopcombinatie, kan het mogelijk zijn dat bepaalde gegevens slechts op centraal niveau beschikbaar zijn. Wij vragen u deze gegevens voor zover mogelijk op te vragen c.q. na te gaan en voor uw apothek in te vullen.

Specifieke toelichting per vraag

Deel A Algemene gegevens

Een deel van de vragen in onderdeel A is vooraf voor uw ziekenhuisapotheek ingevuld op basis van bij de NZa bekende informatie. U wordt verzocht deze informatie op juistheid te controleren.

Vraag A6a. en A6b.

Om te weten of u als apothekhoudende tot de onderzoekspopulatie behoort, is het belangrijk om vast te stellen of het eigendom of uw gedeeltelijke eigendom van de apotheek gedurende 2006 of 2007 is gewijzigd.

Vraag A8a. en A8b.

Het gemiddeld aantal medewerkers: het aantal medewerkers dat gemiddeld in 2007 op uw loonlijst heeft gestaan (stand peildatum 1 januari 2007 plus stand 31 december 2007 gedeeld door 2) in FTE. U gelieve tevens het aantal medewerkers aan te geven.

Indien u voor uzelf of uw personeel een afwijkende maat hanteert voor een *werkweek* dan de genoemde maat van 38 resp. 36 uur, dient u het aantal FTE naar rato in te vullen. Hiervoor gebruikt u de volgende formules:

- Totaal aantal uren 2007 apothekers gedeeld door 38 uur = aantal FTE
- Totaal aantal uren 2007 apothekersassistente etc. gedeeld door 36 uur = aantal FTE

In de uren van de werkweek dient u ook (niet gewerkte) uren mee te nemen onder de seniorenregeling. U rondt het aantal FTE af op één decimaal.

Onder *overig personeel* wordt al het personeel op de loonlijst bedoeld, dat niet in de andere categorieën is ingevuld. Te denken valt aan personeel ten behoeve van schoonmaak, bezorging, boekhouding etc.

Vraag A8b.

Deze vraag dient slechts door de apothekhoudende huisartsen te worden ingevuld. Bij vraag A8a. heeft u ingevuld hoe groot het personeelsbestand van het apothekersdeel van uw huisartsenpraktijk gemiddeld over 2007 was. Bij vraag A8b. wordt u gevraagd naar de totale omvang van uw huisartspraktijk inclusief het apothekersdeel gemiddeld over 2007.

Vraag A10a.

Onder extramurale voorschriften zijn begrepen alle voorschriften, niet zijnde voorschriften aan patiënten in intramurale instellingen.

Vraag A10b.

WVG-geneesmiddelen: receptgeneesmiddelen die vallen onder de Wet Marktordening Gezondheidszorg

Vraag A11.

Voor apothekhoudende huisartsen geldt dat deze vraag uitsluitend behoeft te worden beantwoord voor het apothekersdeel van de praktijk. (In de regel zal dit hetzelfde antwoord opleveren als gevraagd voor de gehele praktijk).

Vraag A12.

Voor apotheekhoudende huisartsen wordt gevraagd dat deel van de totale bedrijfsruimte dat aan het apotheekdeel kan worden toegerekend op te geven (directe apotheekruimte plus het apotheekdeel van de indirecte ruimte).

Vraag A16.

Onder de meeste wordt verstaan 75 % of meer.

Deel B Omzet, verkoopwaarde en verstrekte voordelen, kortingen en bonussen

Vraag B1.

De inkoopwaarde en omzetwaarde van gratis ontvangen en direct gratis doorgeleverde geneesmiddelen dienen buiten de opgeven omzet te worden gehouden.

Vraag B3.

De Wet Marktordening Gezondheidszorg (WMG) is per oktober 2006 in werking getreden en vervangt de Wet Tarieven Gezondheidszorg (WTG). In deze wet wordt onder andere de vergoeding van het afleveren van geneesmiddelen in de openbare farmacie geregeld.

In de taxe blijft de vergoeding hetzelfde. Bij aflevering van een receptplichtig geregistreerd geneesmiddel mag de apotheker een vergoeding declareren gelijk aan de apotheekinkoopprijs zoals vermeld in de taxe, minus een clawback van 6,82% – met een maximum korting van €6,80 per aflevering – plus een vaste receptregelvergoeding van €6,10. De vergoeding van €6,10 is conform data van de Z-Index voor 2007. Het totaal van deze vergoedingen wordt als omzet WMG gerekend.

Bij de invoering van de WMG is de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) (voorheen CTG) ontstaan. Dit betekent dat de CTG-clusters zijn veranderd in NZa-clusters (uit CHA nieuwsbrief 2007, uitgave 117).

Vraag B4.

Taxe-prijzen: De Wet Geneesmiddelen Prijzen (WGP) is in 1996 ingevoerd, om de destijds relatief hoge geneesmiddelenprijzen in Nederland te kunnen verlagen. Door middel van de WGP stelt de overheid een maximuminkoopprijs voor geneesmiddelen in, de apotheekinkoopprijs (AIP) ofwel taxe-prijs (niet per definitie gelijk aan de vergoeding). De AIP van een geneesmiddel is gebaseerd op het gemiddelde prijsniveau van vergelijkbare geneesmiddelen in vier referentielanden:

- Duitsland
- België
- Frankrijk
- Verenigd Koninkrijk

Deze prijzen hebben betrekking op het handelsverkeer tussen fabrikanten, importeurs, groothandels en apotheken.

Taxe prijzen zijn van toepassing voor WMG-geneesmiddelen, zelfzorggeneesmiddelen, medische hulpmiddelen en homeopathie.

De taxe prijs worden halfjaarlijks aangepast door het ministerie van VWS.

Vraag B5.

Specialités: zijn gepatenteerde medicijnen en medicijnen die in patent geweest zijn en nog steeds onder de oorspronkelijke merknaam worden geleverd door de innovatieve farmaceutische industrie.

Multi-sourcing: een geneesmiddel wordt als Multi-source aangemerkt als het is opgenomen in bijlage 1a van de Regeling farmaceutische hulp 1996 en er per werkzame stof -van de in het betreffende cluster opgenomen onderling vervangbare geneesmiddelen- meer dan één geneesmiddel van verschillende aanbieders is opgenomen.

Geneesmiddelen die niet aan deze omschrijving voldoen worden aangemerkt als single-source geneesmiddel.

Als deze vanwege prijsverschillen door de groothandelaren worden geïmporteerd vanuit andere EU-landen, dan wordt er gesproken van parallele import. Deze middelen worden dan soms naar Nederland gehaald in de buitenlandse verpakking. Ze moeten dan wel worden gekeurd en voorzien worden van een Nederlandse bijsluiting om net als het Nederlandse specialité verkocht te worden. Dit heet parallel import geneesmiddelen. De naam van het geneesmiddel is meestal dezelfde als in Nederland, maar het is hetzelfde middel als het origineel.

Generieke medicijnen zijn voormalige specialités waarvan het patent is afgelopen en waarin de werkzame stof van het oorspronkelijke specialité is verwerkt. Deze generieke medicijnen worden over het algemeen door andere bedrijven geproduceerd dan de specialités. Ze worden meestal onder een stofnaam uitgebracht en niet onder een merknaam zoals het geval is bij de spécialités.

In de geneesmiddelenwet is dit als volgt omschreven: een geneesmiddel waarvan de samenstelling van de werkzame stoffen zowel kwalitatief als kwantitatief dezelfde is als die van het referentiegeneesmiddel, de farmaceutische vorm dezelfde is als die van het referentiegeneesmiddel en de biologische equivalentie met het referentiegeneesmiddel in wetenschappelijke studies inzake biologische beschikbaarheid is aangetoond, dan wel naar zijn aard als biologisch equivalent wordt beschouwd aan het referentiemiddel, door EMEA of FDA.

Vraag B6. - B9a.

Voor alle vier vragen geldt: Onder totale netto inkoopwaarde inclusief genoten kortingen wordt verstaan de totale inkoopwaarde waarop de kortingen op factuur reeds in mindering zijn gebracht.

Kortingen op factuur zijn de posten die zichtbaar op de inkoopfactuur in mindering worden gebracht op de bruto inkoopprijs (meestal) en/of als credit-factuur in rekening wordt gebracht (soms). De inkoopvoordelen op factuur staan ook bekend als 'kortingen op factuur' of als afzonderlijke 'kortingsfacturen'.

Vraag B9b.

Het gevraagde kortingspercentage dient per kolom en per leverancier te worden berekend door het totaal bedrag aan kortingen en bonussen op factuur en de volume, omzetniveau- of periodegebonden kortingen of bonussen per leverancier te totaliseren en vervolgens uit te drukken in een % van de door de leverancier gehanteerde bruto inkoopprijs voor de apotheker. Indien het totaal percentage korting per leverancier is bepaald, dient het kortingenpercentage per kolom (specialité, generiek, parallel, overig) te worden uitgerekend.

Mogelijk kan het antwoord op deze vraag ook uit de contracten met leveranciers worden gedestilleerd.

Onder leveranciers worden verstaan alle farmaceutische bedrijven/toeleveranciers/groothandels. Een geneesmiddel wordt als multi-source geneesmiddel aangemerkt als het is opgenomen op bijlage 1a van de Regeling farmaceutische hulp 1996 en er per werkzame stof van de in het desbetreffende cluster opgenomen onderling vervangbare geneesmiddelen meer dan één geneesmiddel van verschillende aanbieders is opgenomen. Geneesmiddelen die niet aan deze omschrijving voldoen worden aangemerkt als single-source geneesmiddelen.

Vraag B10.

Berekening totale waarde tegen taxeprijzen. De taxeprijzen zijn dezelfde als de afnemersinkoopprijs (AIP). Deze taxeprijs wordt bij inkoop afzonderlijk geadmineistreerd naast de ontvangen kortingen op factuur. De taxeprijs van de lijst van geneesmiddelen kan uit het grootboek (Inkopen), de voorraadadministratie en/of de inkoopcontracten met leveranciers worden gevonden.

Berekening totale netto inkoopwaarde (onder aftrek van de op factuur verleende korting) door het overnemen de totaal netto inkoopwaarde uit vraag B6. en vervolgens verdelen over de inkoopkanalen. De indeling over de inkoopkanalen kan of uit de indeling van het grootboek worden gehaald of dient te worden berekend door de facturen uit te splitsen naar inkoopkanaal.

Berekening totale waarde van ontvangen bonussen in verband met het afnemen van grote volumes. Deze kortingen zijn te vinden in de debiteuren administratie per leverancier of worden op de grootboekrekening kortingen geadmineistreerd. Indien dit eenvoudig te bepalen is, kunt u deze kortingen specificeren naar generiek, specialité, parallelle import en overige. Indien dit niet gemakkelijk te bepalen is kunt u het totaal bedrag van dit type korting invullen.

Afhankelijk van de inrichting van uw administratie zijn er verschillende manieren waarop u het gevraagde bedrag kunt bepalen, waarbij de eerstgenoemde manier de minst bewerkelijke is.

1. Het bedrag is direct herleidbaar op basis van rubriceringen binnen het grootboek;
2. U bouwt het bedrag in detail op vanuit de mappen met inkoopfacturen door de kortingen op de verschillende facturen op te tellen. Dit is mogelijk bij een beperkte omvang van het aantal facturen, bijvoorbeeld maandfacturen van een beperkte hoeveelheid leveranciers.
3. U rekent de kortingsafspraken met leveranciers terug tot één bedrag, door optelling of door de kortingsafpraak (bij een kortingspercentage) per leverancier te relateren aan de totale (netto) inkopen over 2007 bij die leverancier.

In deze vraag wordt gevraagd onderscheid te maken naar inkoopkanaal (generiek, specialité single source, specialité multi source, parallelimport en overige. Mogelijk kan dit onderscheid niet uit de administratie worden achterhaald. Het is dan van belang in alle gevallen de totaalregel in te vullen en waar mogelijk verdere verbijzondering naar inkoopkanaal op te nemen. De som van de waarden per inkoopkanaal kan afwijken van het totaal, als voor één of meer inkoopkanalen die verbijzondering niet mogelijk blijkt.

B11a

De totale waarde ingekochte geneesmiddelen (categorie ATC code) kan worden gevonden in de voorraadadministratie waarbij de taxeprijs moet worden gezocht bij de netto inkoopwaarde uit de voorraadadministratie. Bij een beperkt aantal leveranciers voor deze middelen biedt de crediteurenadministratie (leveranciers) aanknopingspunten.

Vraag 11b

Het gaat daarbij om het totaal van de volume kortingen, niet zijnde de kortingen op factuur.

Vraag B12a. en B12b.

Gratis verkregen geneesmiddelen zijn in de praktijk veelal niet afzonderlijk als voorraadmutaties uit het apotheek informatie systeem (AIS) herleidbaar. De meest voorkomende verschijningsvorm van gratis geneesmiddelen zijn actie voorwaarden als bijv: 100 stuks bestellen, 80 stuks gratis er bij.

Gevraagd wordt na te gaan of u in 2007 geneesmiddelen heeft besteld, waar actievoorwaarden voor golden en deze te totaliseren. De gratis ontvangen geneesmiddelen dient u te waarderen tegen de inkoopprijs volgens Z –index taxeprijs (excl. BTW).

Let op dat u de kortingen niet meeneemt in de beantwoording van deze vraag.

Vraag B13.

Het inkoopvoordeel van schenkingen of giften in natura omvat bijvoorbeeld cadeaubonnen, computersystemen en software, reizen, diners, theatervoorstellingen, cursussen of symposia. Het inkoopvoordeel van gratis ontvangen diensten van de farmaceutische industrie (die de diensten niet zelf levert) omvat bijvoorbeeld advies over inrichting, belastingadvies of opleidingen. Deze categorie inkoopvoordelen is niet herleidbaar uit de financiële administratie.

Vraag B14.

De waarde van de inkoopvoordelen is de inkoopprijs van vergelijkbare producten en/of diensten. Voor de schatting van de waarde van schenkingen en giften en gratis ontvangen diensten kunt u aansluiting zoeken bij uw aangifte inkomstenbelasting/vennootschapsbelasting over 2007 waarin eveneens gevraagd wordt de waarde van schenkingen, giften en gratis ontvangen diensten op te geven.

Slechts opgeven indien de totale waarde de € 500 overschrijdt, s.v.p. de totale waarde invullen.

Vraag B15.

Gunstige financiering kent in principe de volgende drie mogelijke varianten:

1. Leningen of leningconstructies die geheel of gedeeltelijk door of namens de farmaceutische groothandel of industrie aan apotheekhoudenden worden verstrekt tegen rentevoorwaarden die gunstiger zijn dan de marktrente.
2. Afschrijvingslening: naast gunstiger rentevoorwaarden over leningen kan de groothandel tegenover de zekerheid van omzet een bedrag beschikbaar stellen dat overeenkomt met de contante waarde van bepaalde bonussen en kortingen over de inkoopwaarde van de geneesmiddelenomzet die de apotheker over een periode van een aantal jaren denkt te kunnen realiseren. Dit bedrag valt doorgaans jaarlijks vrij volgens een tevoren vastgesteld schema over de periode waarover het is berekend.
3. Vooruitbetaalde kortingen: dit zijn kortingen die worden verstrekt en betaald door leveranciers aan apotheken al voordat de afname grens van medicijnen, die recht geeft op korting, is bereikt. Overeengekomen betalingstermijnen (betalingsuitstel) met de farmaceutische groothandel worden voor dit onderzoek niet als financieringsovereenkomst beschouwd.

Vraag B16. en B17.

Als inkoopvoordeel wordt beschouwd rentevoorzwaarden van leningen van de farmaceutische groothandel of –industrie, gunstiger dan de rentenormering van het NZa. Dit is 4.5% voor obligaties/rentedragende leningen;

U gelieve alle leningen met een lager rentepercentage dan 4,5 % over 2007 te vermelden.

Vraag B18a./B18b.

Als inkoopvoordeel wordt beschouwd kwijtgescholden aflossingen van (rentedragende) leningen alsmede vrijvallen van afschrijvingsleningen (zie toelichting vraag B16.)

Indien hiervan geen sprake was, vult u onder B18b. '0' in.

Vraag B19.

Consignatievoorraad: hiermee wordt bedoeld de geneesmiddelen en producten, artikelen die wel al zijn geleverd, maar nog niet direct betaald door apotheekhoudenden. Betaling vindt pas plaats bij verkoop aan patiënt (is moment van onttrekking aan de voorraad). De apotheekhoudende heeft voordeel door vermindering werkkapitaalbehoefte.

Indien dit aan de orde is gelieve u de ontvangen gemiddelde consignatievoorraad over geheel 2007 te kwantificeren tegen netto inkoopwaarde.

Vraag B20.-B27.

Het inkoopvoordeel dat valt onder het nettorendement inkoopcollectieven kent twee verschijningsvormen:

1. De apotheek heeft een eigendom* in een groothandel (vraag B20.-B22.)
2. De apotheek heeft samen met andere apotheken collectief inkoopafspraken gemaakt met de groothandel(s) (B25.-B27.)

Vraag B20. - B22.

De apotheek heeft een eigendom* in een groothandel: Het inkoopvoordeel is dan:

- **Bij > 10% eigendom**: evenredig deel in de netto winst van de groothandel waarin wordt geparticipeerd (voor zover hoger dan norm rendement over kapitaalsverstrekking)
- **Bij ≤ 10% eigendom**: het over 2007 ontvangen dividend vanuit de groothandel (voor zover hoger dan norm rendement over kapitaalsverstrekking)

Indien voor het verkrijging van het eigendom destijds een kapitaalsverstrekking / investering is gedaan (vraag B21.) zal door de onderzoekers het onder vraag B23 opgegeven rendement worden gecorrigeerd (verlaagd) met een norm rendement van 7% over deze oorspronkelijke kapitaalsverstrekking. Het meerdere dan 7% wordt als inkoopvoordeel aangemerkt.

* Naast eigendom uit hoofde van aandelenbezit zijn ook begrepen CV 's en Coöperatieve Verenigen vormen.

Vraag B25. - B27.

De apotheek heeft samen met andere apotheken collectief inkoopafspraken gemaakt met de groothandel(s): Het inkoopvoordeel is dan het aan de apotheek doorgezette deel van het collectief genoten inkoopvoordeel. Dit voordeel vloeit niet voort uit mede-eigendom.

Vraag B29.

Het inkoopvoordeel 'bijzondere adviseurvergoedingen' omvat financiële vergoedingen die apotheken en/of de apotheker-eigenaar hebben ontvangen voor het verstrekken van informatie over omzetpatronen uit de eigen praktijk en daaraan gerelateerde adviezen. Deze vergoedingen blijken doorgaans uit de administratie en jaarrekening van de apotheek.

Het is ook mogelijk dat deze vergoedingen buiten de apotheek zijn genoten. In dat geval kunt u voor de opgave van de waarde van bijzondere adviseurvergoedingen aansluiting zoeken bij uw opgave inkomstenbelasting over 2007.

Vraag B30.

Een deel van retourstromen volgt mogelijk uit bijvoorbeeld foutieve leveringen. Hier staan creditnota's tegenover. Dit wordt niet als inkoopvoordeel aangemerkt.

Wij vragen in deze tabel om financiële vergoedingen op te nemen van producten die feitelijk reeds afgeboekt waren in de voorraad en waar de apotheekhoudende een nadien een vergoeding heeft genoten.

Specifiek wordt gevraagd om aan te geven welke retourstromen gepaard gaan met overschrijding houdbaarheidsdatum en welke vergoeding hier mogelijk tegenover staat (graag totaalbedrag opnemen). Feitelijk kan dit als ondernemersrisico van de apotheekhoudenden worden gezien, indien hier vergoedingen tegenover staan, neemt de fabrikant, importeur, groothandel (een deel van dit) risico over. De vraag is wat hiervan het totale bedrag van de vergoeding in 2007 is geweest.

Deze vraag dient slechts te worden beantwoord indien de vergoedingen voor retourzendingen **niet** in de voorgaande antwoorden onder Kortingen en bonussen zijn meegenomen.

Vraag B34.

Indien u nog nadere toelichting wilt/kunt geven op de gevolgen van het preferentiebeleid en/of contracten met laagste prijsgarantie of bandbreedte-afspraken, verzoeken wij u een bijlage toe te voegen.

Vraag C1.

Het kan bij deze vraag gaan om contacten in o.a. de volgende vormen:

- Telefonisch;
- Email;
- Schriftelijk;
- Bezoek door leverancier aan apotheek;
- Informatie bijeenkomsten georganiseerd door de leverancier;
- Bezoek aan leverancier op uitnodiging;
- Enz.

Vraag C2.

In regel 7/8 onder C2. dient voor “ziekenhuizen” gelezen te worden “apotheken” Bij voorwaartse integratie wordt hier bedoeld het overnemen van apotheek activiteiten door leveranciers/fabrikanten

In regel 9/10 onder C2 wordt bij achterwaartse integratie bedoeld het overnemen van groothandel en/of importeurs activiteiten door de apothekers (of groep apothekers) of het overnemen van fabricage activiteiten door groothandels.

Feitelijk betreft dit een vraag over verandering van onderhandelingskracht in de keten.

Zijn marktpartijen in staat om door vormen van verticale integratie tussen fabrikanten-importeurs-groothandelaren-apotheken hun onderhandelingskracht te vergroten en invloed op prijs en marge-ontwikkeling te vergroten? Indien u andere effecten ziet als gevolg van dynamiek in de bedrijfskolom fabrikanten-importeurs-groothandelaren-apotheken die uiteindelijk invloed hebben op voordelen/kortingen en bonussen door apotheekhoudenden verzoeken wij u die in een toelichting als bijlage te beschrijven.

Vraag C4a. en C4b.

U gelieve voor beide vragen C4a en C4b de stelling aan te kruisen die volgens u het meest van toepassing is.

Vraag D2.

Onder centrale activiteiten die door de centrale organisatie kunnen worden uitgevoerd en worden doorbelast zijn de volgende (niet limitatief):

- Huisvesting
- Vastgoed (verbouwingen, onderhoud en beheer)
- Personeels- salarisadministratie
- Opleidingen
- Financiële administratie (personeel + systeemkosten)
- Control
- Regiomanagement
- Kwaliteit management
- Beheer Apotheek Informatie systeem
- Overige ICT beheer
- Contractenbeheer
- Overig juridisch en belastingadvies
- Marketing
- Rente / financieringskosten

Vraag D6.

D6. dient u slechts te beantwoorden als activiteiten centraal worden uitgevoerd, maar niet worden doorbelast aan de vennootschap van de apotheek of wanneer sommige centrale kosten worden doorbelast, maar niet allemaal. Aangeven met "ja"

U dient deze vraag te beantwoorden vanuit de centrale organisatie.

Deel E Financiële gegevens Praktijkkosten

De vragen in deel E dienen in geval van een maatschap met apothekers/huisartsen voor de gehele maatschap te worden ingevuld.

Vraag E1.1 - E1.4.

De bron voor dit antwoord is de (concept-) jaarrekening 2007. Indien de jaarrekening nog niet is opgesteld kunnen de gegevens uit de interne jaarafsluiting worden gehanteerd en/of de gegevens uit de proefbalans en –verlies en winstrekening.

Vragen E2.a - E2.2

De bronnen voor dit antwoord zijn achtereenvolgens: de arbeidsovereenkomst, het contract met de 1ste apotheker, de salarisadministratie, de kolommenbalans en/of de kostenverdeelstaat.

Vragen E2.3 - E9.1

De bronnen voor deze kostensoorten zijn de toelichting op de jaarrekening, de kostenverdeelstaat, investeringsbegrotingen (aanschaffingen), de afschrijvingstaten, leasecontracten en outsourcecontacten (uitbesteding) en specifieke grootboekrekeningen.

De WOZ waarde (vraag E.3,2) is vermeld op de aanslag Onroerende Zaakbelasting over 2007 (Gemeentelijke Belasting).

Vraag E7.2

Bij E7.2 staat een fout, voor 2004 moet gelezen worden 2007.

Vraag E8.2

Het antwoord op deze vraag valt buiten de controleberekening van vraag E8.1.

Let op dat deze investeringspost en afschrijving niet al onder goodwill of een ander kostensoort die hiervoor is behandeld is meegenomen. Indien dat het geval is dienen de investering en afschrijvingspost uit de andere kostenposten te worden geëlimineerd.

Deel F Verdeelsleutel apotheekdeel bij apotheekhoudende huisartsen

Vraag F1.

Het gaat hier om het bepalen van dat deel van het personeelsbestand dat aan het apotheekdeel van de praktijk van apotheekhoudende huisartsen kan worden toegerekend. Het totaal aantal FTE's is reeds bij vraag A8b door u opgegeven. S.v.p. hier opnieuw opnemen.

Einde toelichting op de vragenlijst.

Utrecht, 7 augustus 2008

TE OVERHANDIGEN DOOR ONDERZOEKER

Onderwerp : Mededeling Nederlandse Zorgautoriteit inzake de vragenlijst bij het informatieverzoek van 15 juli 2008 voor apotheken

Geachte heer of mevrouw,

Voorafgaand aan de aanvang van het onderzoek ter plekke delen wij u hierbij mede:

1. dat de volgende vragen uit de vragenlijst vervallen: A9d, B10 (derde in te vullen kolom), B28a/b/c/d en B30;
2. dat beantwoording van de volgende vragen op vrijwillige basis plaatsvindt: A9a, A9b, A10c, A10d, B5, B7, B8, B9b, B10 (eerste twee in te vullen kolommen), B11a, B34, B35, B36, B37, C1, C2, C3, C4 en E10; en
3. dat beantwoording van de volgende vragen uitsluitend voor de apotheehoudende huisarts op vrijwillige basis plaatsvindt: A10a, A10b.

Dat beantwoording op vrijwillige basis plaatsvindt wil zeggen dat deze vragen geen onderdeel meer uitmaken van het formele informatieverzoek van 15 juli 2008, hetgeen betekent dat de NZa ten aanzien hiervan ook geen gebruik zal maken van haar bestuursrechtelijke handhavingsmogelijkheden.

Door middel van de vragen die op vrijwillige basis worden beantwoord wil de NZa een eerste inzicht hebben in de actuele ontwikkelingen. Hoewel apothekers niet altijd een eenduidig antwoord kunnen geven op deze vragen, hebben ze wel toegevoegde waarde, omdat de gegevens ondermeer bijdragen aan het inzichtelijk maken van de gevolgen respectievelijk de effecten van het preferentiebeleid.

Met vriendelijke groet,

De Nederlandse Zorgautoriteit

S I G N I F I C A N T

Vragenlijst voor ziekenhuisapotheken

Onderdeel van het onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten in 2007 bij apotheekhoudenden

Utrecht, 14 juli 2008
H.H. Huizendveld
ConQuaestor
Versie 2.0

Inleiding

Alle informatie die door u wordt verstrekt in het kader van dit onderzoek wordt vertrouwelijk behandeld en uitsluitend anoniem en niet herleidbaar gerapporteerd.

Wettelijke grondslag informatieverzoek

De NZa doet dit informatieverzoek op basis van artikel 61 Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). Krachtens artikel 61, eerste lid van de Wmg is een ieder gehouden desgevraagd aan de NZa of aan een daartoe door de NZa aangewezen persoon, kosteloos gegevens en inlichtingen te verstrekken die redelijkerwijs in verband met de uitvoering van deze wet van belang kunnen zijn en boeken, bescheiden of andere gegevensdragers hiervoor beschikbaar te stellen.

De (diepte-)externe onderzoekers van ConQuaestor en Significant zijn door de NZa aangewezen als persoon aan wie gegevens en inlichtingen moeten worden verstrekt en aan wie boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan beschikbaar moeten worden gesteld ten behoeve van het onderzoek. De formele aanwijzing door de NZa zal door de externe onderzoekers op uw verzoek worden getoond.

Gelet op artikel 61, vijfde lid van de Wmg dienen de gegevens en inlichtingen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud te worden verstrekt binnen de door de NZa gestelde termijn van veertien dagen na dagtekening van de brief dan wel tijdens het geplande bedrijfsbezoek. De gegevens en inlichtingen dienen voorts op grond van artikel 63 van de Wmg volledig en naar waarheid te worden verstrekt.

De (diepte-)externe onderzoekers zijn op grond van artikel 2:5, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht verplicht tot geheimhouding van de gegevens en inlichtingen die deze ter beschikking krijgen tijdens het onderzoek.

In de vertrouwelijkheidsverklaring op pagina 4 kunt u aangeven welke documenten die ter inzage zijn getoond als vertrouwelijk zijn aan te merken.

Invulinstructie

Indien uw ziekenhuisapotheek meer dan één ziekenhuis bedient, dient u deze vragenlijst in te vullen voor de in de brief genoemde ziekenhuislocatie. (het is mogelijk dat u meerdere vragenlijsten heeft ontvangen)

Voor het invullen van deze vragenlijst is een toelichting bijgevoegd. Hierin zijn tevens instructies opgenomen voor het opzoeken van gegevens en verduidelijking van gebruikte begrippen.

Indien uw organisatie wordt bezocht door de externe onderzoeker, wordt deze vragenlijst ter plaatse door de onderzoekers ingevuld samen met de contactpersoon van uw organisatie.

Indien u besluit zelfstandig de vragen in te vullen, kunt u de hard copy van de vragenlijst voor de antwoorden gebruiken. Het is ook mogelijk om de antwoorden in Excel in te voeren. Het Excel bestand kunt u aanvragen door een email te sturen naar planningapothekersonderzoek@conquaestor.nl. U dient er rekening mee te houden dat na inzending van de door u ingevulde vragenlijst u kunt worden benaderd door de NZa om eventuele onduidelijke antwoorden te verhelderen of onderliggende documenten ter staving van uw antwoorden te verstrekken.

Alle cijfers hebben betrekking op het boekjaar 2007. Indien er sprake is van een gebroken boekjaar wordt u gevraagd het meest recent afgesloten boekjaar, waarvan een deel in kalenderjaar 2007 valt als basis voor de invulling van de vragenlijst te nemen.

Indien u een gebroken boekjaar hanteert, welk gebroken boekjaar heeft u als basis voor de invulling van de vragenlijst genomen? (vb. 1 juli 2006 t/m 30 juni 2007)

Periode:

Alle vragen hebben betrekking op de rechtstreeks cont(r)acten/afspraken/liveringen et cetera tussen marktpartijen uit de toeleverende kolom (fabrikanten, importeurs en groothandelaren) en uw ziekenhuisapotheek c.q. het inkoopcollectief waar uw ziekenhuisapotheek deel van uit maakt.

Alle bedragen worden ingevuld in € exclusief BTW

Geheimhoudingsverklaring

De vertegenwoordiger van de onderzochte organisatie en de diepte-onderzoekers van ConQuaestor en Significant verklaren hierbij dat het tijdens het onderzoek overlegde documenten en informatie uitsluitend ter beschikking zijn gesteld voor het onderzoek "inkoopvoordelen en praktijkkosten in 2007 bij apotheekhoudenden".

Hieronder volgt een lijst van documenten die ter inzage zijn getoond:

- Grootboek en jaarrekening
- Contracten met leveranciers (los staande inkoopcontracten)
- Contracten of andere vorm van aantoonbaar bewijs waaruit aard en omvang dure geneesmiddelen en weesgeneesmiddelen blijkt (inkoopwaarde en inkoopprijs)
- Groothandel(s) afspraken & contracten
- Voorraadadministratie
- Formularium c.q. intramuraal gehanteerde voorschrijfsafspraken voor zover relevant voor het gehanteerde inkoopbeleid
- Geleverde kortingen en beleid ten aanzien van:
  - Bonussen en kortingen op factuur
  - Gratis geneesmiddelen (promotie e.d.) en diensten
  - (Andere) schenkingen of giften in natura
  - Retouren
  - Gunstige financiering (indien van toepassing)
  - Bijzondere adviseurvergoedingen
  - Inkoopvoordelen die niet direct herleidbaar zijn tot een geneesmiddel, maar voortvloeien uit overeenkomsten tot opname van een bepaald geneesmiddel / bepaalde geneesmiddelen in het formularium c.q. middelen die voorkeur krijgen in het inkoopbeleid
  - Revenuen uit geneesmiddelonderzoek waaronder seeding trials
  - Financieel voordeel bij financiering / aanschaf en of onderhoud van apparatuur
  - anders, namelijk.....

Getekend:

Plaats en datum:

Naam vertegenwoordiger onderzochte organisatie en handtekening:

Naam diepteonderzoeker en handtekening:

Inhoudsopgave

Deze vragenlijst bestaat uit de volgende onderdelen:

Deel A Algemene gegevens

Deel B Omzet, verkoopwaarde en verstrekte voordelen, kortingen en bonussen

Deel C Marktontwikkelingen en leverancierrelaties

Deel A Algemene gegevens

Uitgangspunt voor het onderzoek is peiljaar 2007

A1. Naam van de locatie waarvoor de vragenlijst is ingevuld	
Adres van de locatie	

A2. Wie is de eigenaar van de apotheek?

A3. Naam en functie van de geïnterviewde

A4. Aantal jaren dat u c.q. de geïnterviewde verbonden is aan dit ziekenhuis

A5. Geef aan wat voor type ziekenhuis het betreft
☐ Academisch ☐ Topklinisch ☐ Algemeen perifeer

A6. Aantal bedden van het ziekenhuis¹

A7. Totale omzet² (in euro 's) van het ziekenhuis

A8. Aantal medicatie-opdrachten per jaar in uw ziekenhuisapotheek

¹ Hiermee wordt bedoeld het aantal gerealiseerde bedden (conform beleidsregels ex artikel 4 Wet toelating zorginstellingen). Versie 31 oktober 2005.

² Onder omzet wordt verstaan: het door de NZa bij de budgettering gehanteerde bekostigingsbegrip. Dit cijfer wordt via de NZa verworven en hoeft niet door de geïnterviewd te worden aangegeven.

A9. Aantal eerste polikliniek bezoeken die door de patiënten op jaarbasis (2007) worden afgelegd

A10. Aantal opnames in het ziekenhuis op jaarbasis

A11. Indien van toepassing geef aan voor/namens welke andere ziekenhuizen en/of ziekenhuisapotheken die niet of gedeeltelijk zelfstandig geneesmiddelen inkopen, u geneesmiddelen inkoop

A12. Was uw ziekenhuisapotheek in 2007 aangesloten bij een groep apotheken waar collectief inkoopafspraken zijn gemaakt?

Ja

Nee → Ga verder naar Deel B

A13. Indien mogelijk geef aan welk (deel van het) gezamenlijk inkoopvoordeel uit het inkoopcollectief aan u toekomt over het boekjaar 2007

€ excl. BTW

Deel B Omzet/inkoopwaarde/inkoopvoordelen/marge

1. Omzet/Inkoopwaarde

Bij onderstaande vragen kunt u de bedragen vermelden welke uw ziekenhuisapotheek aan omzetwaarde ontvangen heeft en aan inkoopwaarde besteed heeft, met betrekking tot leveringen van artikelen over het boekjaar 2007. Alle bedragen dienen te worden ingevuld in euro's, exclusief BTW.

- B1a. Geef hieronder aan wat over het boekjaar 2007 in uw ziekenapotheek de totale omzet (in euro's) was, conform de financiële administratie/jaarrekening:**

Totale omzetwaarde:	€	excl. BTW
----------------------------	---	-----------

- B1b. Splits de totale omzet naar onderstaande artikelgroepen:**

Categorie omzet	Omzetwaarde per artikelgroep
WMG-geneesmiddelen	€ excl. BTW
Buiten-WMG-geneesmiddelen	€ excl. BTW
Hulpmiddelen	€ excl. BTW

- B2. Wilt u hieronder aangeven wat in uw ziekenhuisapotheek over het boekjaar 2007 de totale inkoopwaarde tegen Z-index (taxe prijs) was conform uw apotheek informatiesysteem (AIS)/management informatiesysteem? Het betreft hierbij de inkopen bij al uw leveranciers, zoals bijvoorbeeld de volgesorteerde groothandel, de rugzakgroothandel, overige groothandels en de farmaceutische industrie.**

Totale inkoopwaarde tegen taxe prijs:	€	excl. BTW
--	---	-----------

- B3. Geef in onderstaande tabel de kortingspercentages aan die uw 5 grootste leveranciers (omzet) in 2007 hanteerden (op basis van de afgesloten contracten), uitgesplitst naar inkoopkanaal:**

Leverancier	Kortingspercentage					Totale netto inkoopwaarde van de leverancier
	Specialité, single source	Specialité, multi source	Generiek	Parallel	Overig	

B4a. Vul onderstaande overzicht in voor alle via de ziekenhuisapotheek ingekochte geneesmiddelen naar inkoopkanaal voor 2007:

Inkoopkanaal	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar AIP/Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van op factuur verleende korting)	Totale waarde van ontvangen bonussen in verband met het afnemen van grote volumes
Generiek	€	€	€
Specialité single source	€	€	€
Specialité multi source	€	€	€
Parallel import	€	€	€
Overige	€	€	€
Totaal	€	€	€

B4b. Zijn er naast de in de bovenstaande tabel aangegeven ontvangen bonussen, nog bonussen ontvangen in verband met afgenomen volumes die niet aan een specifiek inkoopkanaal kunnen worden toegewezen?

Ja → indien ja, wat is de totale waarde van deze bonussen voor 2007

€

Nee

B5. Vul het onderstaande overzicht in voor onderstaande (ook extramuraal voorgeschreven) geneesmiddelen voor zover deze via de ziekenhuisapotheek zijn ingekocht voor (boekjaar) 2007:

Extramuraal gebruikte geneesmiddelen voor zover deze via de ziekenhuisapotheek zijn ingekocht voor 2007				
	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar AIP/Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)	Aantal leveranciers waarbij het geneesmiddel in 2007 is ingekocht
1	atorvastatine (C10AA05)	€	€	
2	salmeterol met andere astma / copd-middelen (R03AK06)	€	€	
3	pantoprazol (A02BC02)	€	€	
4	omeprazol (A02BC01)	€	€	
5	etanercept (L04AB01)	€	€	
6	simvastatine (C10AA01)	€	€	
7	adalimumab (L04AB04)	€	€	

	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar AIP/Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)	Aantal leveranciers waarbij het geneesmiddel in 2007 is ingekocht
8	metoprolol (C07AB02)	€	€	
9	esomeprazol (A02BC05)	€	€	
10	formoterol met andere astma/copd- middelen (R03AK07)	€	€	
11	tiotropium (R03BB04)	€	€	
12	losartan (C09CA01)	€	€	
13	rosuvastatine (C10AA07)	€	€	
14	somatropine (H01AC01)	€	€	
15	allergeenextracten (V01AA)	€	€	
16	darbepoetine alfa (B03XA02)	€	€	
17	olanzapine (N05AH03)	€	€	
18	paroxetine (N06AB05)	€	€	
19	pravastatine (C10AA03)	€	€	
20	venlafaxine (N06AX16)	€	€	
21	oxazepam (N05BA04)	€	€	
22	acetylsalicylzuur (B01AC06)	€	€	
23	temazepam (N05CD07)	€	€	
24	diclofenac (M01AB05)	€	€	
25	metformine (A10BA02)	€	€	
26	carbasalaatcalcium (B01AC08)	€	€	
27	levothyroxine (H03AA01)	€	€	
28	hydrochloorthiazide (C03AA03)	€	€	
29	furosemide (C03CA01)	€	€	
30	salbutamol (R03AC02)	€	€	
31	amoxicilline (J01CA04)	€	€	
32	ibuprofen (M01AE01)	€	€	

	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar AIP/Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)	Aantal leveranciers waarbij het geneesmiddel in 2007 is ingekocht
33	kunststranen en andere indifferente preparaten (S01XA20)	€	€	
34	diazepam (N05BA01)	€	€	

B6. Hoeveel bedroeg de totale waarde van de ontvangen bonussen die zijn gebaseerd op afname van grote volumes per leverancier (additioneel op de kortingen per medicijn op factuur)?

B7. Vul onderstaande overzicht in voor de daarin opgenomen lijst met dure geneesmiddelen voor zover deze via de ziekenhuisapotheek zijn ingekocht voor 2007. Hierbij geldt dat de verstrekking van de geneesmiddelen dient te vallen onder de regeling CI-1060 Dure geneesmiddelen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen single (A) en multi sourcing geneesmiddelen (B).

Dure geneesmiddelen voor zover deze via de ziekenhuisapotheek zijn ingekocht voor 2007			
A	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar AIP/Taxe Prijs:	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting):
1	Docetaxel (L01CD02)	€	€
2	Irinotecan (L01XX19)	€	€
3	Gemcitabine (L01BC05)	€	€
4	Rituximab (L01XC02)	€	€
5	Infliximab (L04AA12)	€	€
6	Trastuzumab L01XC03	€	€
7	Verteporfin (S01LA01)	€	€
8	Doxorubicine liposomal (L01DB01)	€	€
9	Bevacizumab (L01XC07)	€	€
10	Pemetrexed (L01BA04)	€	€
11	Bortezomib (L01XX32)	€	€
12	Omalizumab (R03DX05)	€	€
13	Ibritumomab Tiuxetan (V10XX02)	€	€
14	Pegaptanib (S01LA03)	€	€

	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar AIP/Taxe Prijs:	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting):
15	Alemtuzumab (L01XC04)	€	€
16	Palifermin (V03AF08)	€	€
17	Drotrecogin-alfa (B01AD10)	€	€
18	Natalizumab (L04AA23)	€	€
19	Cetuximab (L01XC06)	€	€
20	Ranibizumab (S01LA04)	€	€
21	Abatacept (L04AA24)	€	€

B	Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar AIP/Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)	Aantal leveranciers waarbij het geneesmiddel in 2007 is ingekocht:
22	Botulinetoxine M03AX01	€	€	
23	Vinorelbine (L01CA04)	€	€	
24	Oxaliplatin (L01XA03)	€	€	
25	Paclitaxel (L01CD01)	€	€	
26	Immunoglobuline i.v. (J06BA02)	€	€	

- B8.** [Deze vraag geldt slechts voor de ziekenhuisapotheek van het AMC, het Erasmus MC en het UMC Maastricht]

Vul onderstaande overzicht in voor de daarin opgenomen lijst met weesgeneesmiddelen voor zover deze via de ziekenhuisapotheek zijn ingekocht voor 2007.

Weesgeneesmiddelen voor zover deze via de ziekenhuisapotheek zijn ingekocht voor 2007		
Werkzame stof (ATC-code)	Totale waarde ingekochte geneesmiddelen naar AIP/Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto inkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)
Laronidase (A16AB05)	€	€
Alglucosidase alfa (A16AB07)	€	€
Agalsidase alfa (A16AB03)	€	€
Agalsidase beta (A16AB04)	€	€
Galsulfase (A16AB08)	€	€
Idursulfase (A16AB09)	€	€
Clofarabine (L01BB06)	€	€
Eculizumab (L04AA25)	€	€

2. Overige inkoopvoordelen

Bij onderstaande vragen dient u de bedragen te vermelden welke uw ziekenhuisapotheek aan overige inkoopvoordelen van de farmaceutische industrie en/of van de farmaceutische groothandel ontvangen heeft, met betrekking tot leveringen van artikelen over het boekjaar 2007. Alle bedragen dienen te worden ingevuld in euro's, exclusief BTW. Bij moeilijk te waarderen inkoopvoordelen dient u een geschatte waarde in te vullen.

- B9.** Geef de waarde van de over het boekjaar 2007 ontvangen gratis geneesmiddelen, uitgesplitst naar categorie omzet (WMG-geneesmiddelen, Buiten-WMG-geneesmiddelen, hulpmiddelen). Indien de uitsplitsing naar categorie omzet niet mogelijk is, kunt u hier de totale waarde van de ontvangen gratis geneesmiddelen vermelden.

Artikelgroep	Waarde gratis geneesmiddelen	
WMG-geneesmiddelen	€	excl. BTW
Buiten-WMG-geneesmiddelen	€	excl. BTW
Overige (hulpmiddelen, verbandmiddelen en handverkoop)	€	excl. BTW
Totaal	€	excl. BTW

B10. Kunt u aangeven welke schenkingen en/of giften in natura en gratis diensten uw ziekenhuis (waaronder over het boekjaar 2007 van de farmaceutische groothandel en/of farmaceutische industrie ontvangen heeft? Kruist u de van toepassing zijnde gift/schenking aan (meerdere antwoorden mogelijk):

- Uitnodigingen voor congressen, studiereizen, cursussen etc.
- Opleidingen (niet noodzakelijkerwijs rechtstreeks relevant voor apothekersvak)
- Reizen, diners, theatervoorstellingen, golfclubs etc.
- Kunstwerken
- Huisvesting (fysieke ruimte)
- Verbouwing, renovatie, onderhoudskosten
- Interieur/apotheekinrichtingen
- Kassasystemen, instrumentarium, weeginstrumenten, stickerapparaten etc.
- Computersystemen, software, AIS
- Apotheekrobots
- Gratis toegang tot website met allerlei marktinformatie, tools, databases (bv bijsluiters)
- Huisstijlontwerpen, drukwerk
- Diensten zoals accountancy, fiscaal advies
- Overige cadeaus, cadeaubonnen, vouchers
- Overig, namelijk

B11a. Hieronder dient u aan te geven voor welk bedrag u schenkingen en/of giften in natura en gratis diensten hebt ontvangen over het boekjaar 2007, echter uitsluitend indien dit in totaal de 500 euro overschrijdt.

Totaal schenkingen en giften in natura en gratis diensten	€	excl. BTW
--	---	-----------

B11b. Kunt u aangeven of er binnen uw ziekenhuis ten aanzien van de eerste 3 in vraag 10 genoemde schenkingen officieel beleid is geformuleerd ten aanzien van acceptatie en of medefinanciering van de kosten door het ziekenhuis.

- Ja → zo ja, benoem hieronder in hoofdlijnen dit beleid
- Nee

B12. Heeft u of uw ziekenhuis(apotheek) een financieringsovereenkomst getroffen met één of meerdere van uw geneesmiddelenleveranciers? Inzake aanschaf en/of onderhoud van inrichting en apparatuur (bijv. weegapparatuur, baxter machine, e.d.)

- Onder financieringsovereenkomsten worden in dit verband verstaan:**
- Rentedragende leningen ontvangen van de farmaceutische industrie
  - Afschrijvingslening
  - Vooruit betaalde kortingen

- Ja
- Nee → Ga verder naar vraag B16.

B13. Zijn de rentevoorzwaarden van uw geneesmiddelenleverancier voor rentedragende leningen gunstiger dan de marktrente?

Ja

Nee → Ga verder naar vraag B16.

B14. Geef hieronder per rentedragende lening de hoogte van het gunstige rentepercentage en het totaal bedrag van de uitstaande lening aan:

	Rentepercentage	Totaal bedrag uitstaande lening per 31-12-2007
Lening 1	, %	€
Lening 2	, %	€
Lening 3	, %	€
Lening 4	, %	€

B15a. Is aan u over het boekjaar 2007 een bedrag kwijtgescholden door de financier?

Ja

Nee → Ga verder naar vraag B16.

B15b. Wilt u aangeven welk bedrag aan aflossing u over het boekjaar 2007 is kwijtgescholden? Dit houdt tevens het vrijgekomen deel van een afschrijvingslening in.

Totaal kwijtgescholden bedrag aan aflossing:	€	excl. BTW
--	---	-----------

B16. Hieronder dient u het bedrag in te vullen aangaande de over het boekjaar 2007 ontvangen bijzondere adviseurvergoedingen. Onder bijzondere adviseurvergoedingen wordt verstaan het verstrekken van informatie aan farmaceutische groothandels of – industrie, over omzetpatronen uit de eigen praktijk en daaraan gerelateerde adviezen.

Totaal bijzondere adviseurvergoedingen	€	excl. BTW
--	---	-----------

B17a. Bestaat er in uw ziekenhuis een integriteitcode t.a.v. het opgeven van nevenactiviteiten?'

Ja

Nee → Ga verder met vraag B18.

B17b. Zo ja, geef hieronder een nadere specificatie:

--

B19a. Zijn er binnen uw ziekenhuis trials, geneesmiddelenonderzoeken of post marketing surveillance onderzoeken geweest in het jaar 2007

Ja

Nee → Ga verder met vraag C1.

19b. Vul onderstaande tabel in per seeding trial:

- Welk geneesmiddel en welke leveranciers
- De geschatte waarde van de daarbij toegepaste gratis verstrekte medicijnen
- Welke overige voordelen uw ziekenhuis hiervoor van de leverancier heeft genoten en de geschatte waarde daarvan

Geneesmiddel	Leverancier	Waarde gratis verstrekte medicijnen	Waarde overige genoten voordelen in relatie tot trial

Deel C Marktonwikkelingen en leverancierrelaties

C1. Heeft uw ziekenhuis over het boekjaar 2007 geneesmiddel gerelateerde inkoopvoordelen ontvangen in een BV of andere identiteit die u niet heeft ingevuld in de vragenlijst?

Ja

Nee → Ga verder naar vraag C3.

C2. Kunt u deze in vraag C1. ontvangen inkoopvoordelen omschrijven en het bedrag vermelden?

Ontvangen inkoopvoordelen:	€	excl. BTW
Omschrijving:		

C3. Wat betekent het preferentiebeleid voor uw ziekenhuisapothek gemeten in lagere omzet resp. minder inkoopvoordelen (op jaarbasis)? (aan de hand van de gegevens over de maand juni ten opzichte van de maanden t/m mei 2008 in beeld te brengen).

Lagere omzet:	€
Lager bedrag inkoopvoordelen	€

C4. Kunt u een overzicht verstrekken van de wijzigingen die voor wat betreft de inkoopvoordelen in de contracten van de vijf belangrijkste leveranciers zijn aangebracht?

Leverancier	Afspraak oud	Afspraak nieuw

C5. Hebben uw leveranciers thans reeds aangegeven de bezorgkosten van medicijnen in rekening te gaan brengen? Zo ja, geef een inschatting van de meerkosten op jaarbasis.

Ja → Geschatte meerkosten

€

Nee

C6. Welke stelling is – op basis van uw ervaringen – op dit moment het meest van toepassing door het invoeren van het preferentiebeleid:

- Het preferentiebeleid leidt mogelijk tot een inkoopnadeel voor de ziekenhuisapotheken, doordat bepaalde generieke fabrikanten verdwijnen die dure geneesmiddelen waaronder cytostatica goedkoper aanbieden. Dit heeft een negatief effect op het macrobudget van geneesmiddelen.
- Het preferentiebeleid heeft geen effect op het aantal aanbieders van dure geneesmiddelen en heeft geen gevolgen voor de intramurale geneesmiddelkosten.
- Het preferentiebeleid zal leiden tot meer aanbieders van dure geneesmiddelen en leidt tot lagere intramurale geneesmiddelkosten.

C7. Welke stelling is – op basis van uw ervaringen – op dit moment het meest van toepassing op het verstrekken van kortingen en voordelen op WMG-geneesmiddelen aan apothekhoudenden?

a. Voor het inkoopkanaal ‘specialité’

- De groothandel beslist zelfstandig welke kortingen en voordelen aan apothekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt).
- De groothandel beslist zelfstandig welke kortingen en voordelen aan apothekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt), maar laat zich in het bepalen van kortingen en voordelen aan apothekhoudenden sterk leiden door ‘richtlijnen’ die haar toeleveranciers – de fabrikanten en importeurs – daarvoor aangeven.
- De toeleveranciers – fabrikanten en importeurs- bepalen feitelijk de prijsstelling in de keten: zij leggen kortingen en voordelen met hun afnemers – groothandels - vast, inclusief afspraken over de kortingen en voordelen die door groothandels aan apothekhoudenden worden verstrekt.

b. Voor het inkoopkanaal ‘generiek’

- De groothandel beslist zelfstandig welke kortingen en voordelen aan apothekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt).
- De groothandel beslist zelfstandig welke kortingen en voordelen aan apothekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt), maar laat zich in het bepalen van kortingen en voordelen aan apothekhoudenden sterk leiden door ‘richtlijnen’ die haar toeleveranciers – de fabrikanten en importeurs – daarvoor aangeven.
- De toeleveranciers – fabrikanten en importeurs- bepalen feitelijk de prijsstelling in de keten: zij leggen kortingen en voordelen met hun afnemers – groothandels - vast, inclusief afspraken over de kortingen en voordelen die door groothandels aan apothekhoudenden worden verstrekt.

- C8. Op welke wijze wordt u benaderd door middel van marketing door de Nederlandse fabrikanten, groothandels en importeurs? Kunt u daarbij het volgende beschrijven:**
- de aard van het contact
  - de frequentie van de contacten
  - en verschillen tussen leveranciers

de aard van het contact	
de frequentie van de contacten	
verschillen tussen leveranciers	
Overige	

- C9. Neemt u ontwikkelingen waar in de wijze waarop de groothandel zijn onderhandelingspositie probeert te versterken?**

- Ja
- Nee → Ga naar vraag C10.

Zo ja:

- Op welke wijze probeert de groothandel dat te doen?
- Neemt u pogingen tot voorwaartse integratie (bijvoorbeeld het overnemen van taken in het ziekenhuis) waar?
- Neemt u pogingen tot achterwaartse integratie (bijvoorbeeld importactiviteiten en productie van medicijnen) waar?

Wijze groothandel	
Voorwaartse integratie	
Achterwaartse integratie	
Overige	

C10. Voor welke geneesmiddelen verwacht u de grootste groei in inkoopwaarde?

Geneesmiddel	Groei in volume 2008/2007 in %	Groei in inkoopwaarde 2008/2007 in %

S I G N I F I C A N T

Toelichting bij vragenlijst voor ziekenhuisapotheken

Onderdeel van het onderzoek naar inkoopvoordelen en
praktijkkosten in 2007 bij apothekhoudenden

Utrecht, 14 juli 2008
H.H. Huizendveld RA
ConQuaestor
Versie 1.0

Inleiding

Deze toelichting en de bijbehorende vragenlijst, maken deel uit van het onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten bij apotheekhoudenden dat in opdracht van het Ministerie van VWS namens de Nederlandse Zorgautoriteit wordt uitgevoerd door twee management consultancy bureaus: ConQuaestor BV en Significant BV.

Doel van het onderzoek is het bepalen van de totale omvang van inkoopvoordelen en praktijkkosten van apotheekhoudenden over het boekjaar 2007. De onderzoeksresultaten worden mede gebruikt voor de onderbouwing van de toekomstige tarieven en de tariefstructuur, zoals die door de Nederlandse Zorgautoriteit voor apotheekhoudenden wordt vastgesteld.

De onderzoeksopzet is gebaseerd op het in 2006 uitgevoerde onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten over het boekjaar 2004, eveneens uitgevoerd door ConQuaestor en Significant. Nieuw in dit onderzoek is dat de vastgestelde inkoopvoordelen aan de ontvangende kant – de apotheekhoudenden – worden getoetst met verstrekte inkoopvoordelen vanuit de toeleverende keten – fabrikanten (specialité en generiek), importeurs en groothandelaren (volgesorteerd en niet-volgesorteerd). Naast zuiver kwantitatieve vragen voor deze toets is ook een aantal kwalitatieve vragen in het onderzoek opgenomen om de recente ontwikkelingen in de farmaceutische sector beter te kunnen duiden.

Deze toelichting kan worden gebruikt als naslagwerk bij het invullen van de vragenlijst. Wij verzoeken u derhalve deze toelichting goed door te lezen alvorens de vragenlijst in te vullen.

Mocht u na het lezen van deze toelichting vragen hebben over de vragenlijst in het algemeen, of over bepaalde vragen in het bijzonder, kunt u contact opnemen met de speciaal voor dit onderzoek ingerichte telefonische helpdesk. De helpdesk is telefonisch bereikbaar op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur op 030-2906180 of via email:

planningapothekersonderzoek@conquaestor.nl

U kunt via dit mailadres ook een digitaal bestand (Excel) opvragen waarin de gevraagde gegevens rechtstreeks kunnen worden ingevuld.

Reikwijdte

Dit onderzoek heeft inkoopvoordelen en praktijkkosten van apotheekhoudenden als centraal thema. Voor de toets vanuit de toeleverende farmaceutische kolom zijn uitsluitend de rechtstreekse lijnen tussen marktpartij (fabrikant, groothandel, importeur) met apotheekhoudenden van belang. Kortingen die bijvoorbeeld worden afgesproken tussen fabrikanten en groothandels maken geen deel uit van dit onderzoek.

Dit onderzoek richt zich op de situatie in Nederland. Exportcijfers van fabrikanten en groothandelaren of bijvoorbeeld kortingen aan buitenlandse apotheekhoudenden blijven buiten dit onderzoek.

Wie dient deze vragenlijst in te vullen?

Ziekenhuisapotheker: De vragenlijst dient ingevuld te worden door de gevestigd ziekenhuisapotheker ofwel de ziekenhuisapotheker die verantwoordelijk is (binnen de inkoopcombinatie) voor de inkoop van geneesmiddelen. Indien in één ziekenhuisapotheek meerdere (ziekenhuis)apothekers hiervoor verantwoordelijk zijn, dient één van hen de vragenlijst in te vullen voor de betreffende ziekenhuisapotheek.

Bedrijfseconoom/controller/financieel adviseur: Afhankelijk van de bedrijfsvoering in de ziekenhuisapothek zullen er naast de ziekenhuisapotheker wellicht ook andere medewerkers geïnterviewd moeten worden, die gegevens kunnen verstrekken.

Privacy en anonimiteit

Alle informatie die door middel van deze vragenlijst wordt verstrekt, wordt vertrouwelijk behandeld. De gegevens worden uitsluitend gebruikt voor dit onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten bij apothekhoudenden. De resultaten uit de onderzoeken worden anoniem, en slechts op geaggregeerd niveau gerapporteerd waardoor herleidbaarheid op individuele apothekhoudenden en/of ketens niet mogelijk is. Indien het bij een bepaalde subpopulatie van het onderzoek niet mogelijk is om anonieme (niet herleidbaar) resultaten te genereren, vindt op dat niveau geen afzonderlijke rapportage voor die subpopulatie plaats.

Algemene toelichting

De vragen in de vragenlijst over de inkoopvoordelen hebben betrekking op de voordelen die uw ziekenhuis(apotheek) heeft genoten, die samenhangen met de inkoop van geneesmiddelen of de relatie die u in verband daarmee heeft met de farmaceutische groothandel en industrie over het boekjaar 2007. Hiermee worden alle voordelen bedoeld, ongeacht waar deze worden gerealiseerd (bijvoorbeeld ten bate van het ziekenhuis en of de ziekenhuisapotheek).

Alle gevraagde (financiële) gegevens hebben betrekking op het boekjaar 2007. Indien er sprake is van een gebroken boekjaar, wordt de meest recent afgesloten periode waarin een deel van 2007 onderdeel is gebruikt. Alle financiële cijfers worden uitgevraagd in € (euro's) of 1.000 € (euro's) en zijn exclusief BTW.

Indien u deel uitmaakt van een inkoopcombinatie, kan het mogelijk zijn dat bepaalde gegevens alleen op centraal niveau beschikbaar zijn. Wij vragen u deze gegevens voor zover mogelijk op te vragen c.q. na te gaan en voor uw ziekenhuisapotheek in te vullen.

Deel A Algemene identificatie gegevens

Een deel van de vragen in onderdeel A is vooraf voor uw ziekenhuisapotheek ingevuld op basis van bij de NZa bekende informatie. U wordt verzocht deze informatie op juistheid te controleren.

Vraag A1.

Indien uw ziekenhuisapotheek verantwoordelijk is voor de geneesmiddelenvoorziening voor meer dan één ziekenhuis c.q. instelling dan wel meer dan een locatie met onderling gescheiden bedrijfsvoering bedient, verzoeken wij u hier de naam van het ziekenhuis en/of locatie in te vullen waarvoor u deze vragenlijst specifiek gaat invullen. U kunt zich daarbij baseren op de in de adressering van de brief door de NZa aangegeven ziekenhuis of locatie.

Vraag A2

Onder eigenaarschap wordt bedoeld: eigendomsrecht bij een natuurlijk persoon, het ziekenhuis, groothandel of aandeelhouderschap in een BV, VOF, maatschap of CV constructie. Onder apotheek wordt hierbij een ruimer begrip van de 'ziekenhuisapotheek' gehanteerd dan in de Geneesmiddelenwet (name artikel 61, lid 3) specifiek is omschreven, namelijk een organisatorisch samenhangend stelsel van lokalen waarbij de ziekenhuisapotheek zich kan uitstrekken over meer locaties.

Vraag A6.

Hiermee wordt bedoeld het aantal gerealiseerde bedden (conform beleidsregels ex artikel 4 Wet toelating zorginstellingen, versie 31 oktober 2005).

Vraag A7.

Onder totale omzet wordt verstaan het door de NZa bij de budgettering gehanteerde bekostigingsbegrip. Dit cijfer wordt via de NZa verworven en hoeft niet door de geïnterviewde te worden aangegeven.

Vraag A8.

Onder aantal medicatie-opdrachten wordt het totale aantal geneesmiddel voorschriften binnen uw ziekenhuis verstaan met inbegrip van dure en weesgeneesmiddelen (voor zover van toepassing). Hieronder valt niet de extramuraal verstrekte medicatie die eventueel via de poliklinische apotheek wordt verstrekt.

Vraag A9.

Hiermee wordt het aantal eerste polikliniek bezoeken bedoeld over het 2007.

Vraag A10.

Aantal opnames in het ziekenhuis op jaarbasis, hiermee wordt het aantal eerste polikliniek bezoeken bedoeld over het 2007.

Vraag A11. - A13.

Indien de ziekenhuisapotheek samen met andere apotheken collectief inkoopafspraken heeft gemaakt met de groothandel(s) en leveranciers dient als inkoopvoordeel onder vraag A13. te worden vermeld het aan de ziekenhuisapotheek doorgezette deel van het collectief genoten inkoopvoordeel.

Deel B Omzet, verkoopwaarde en verstrekte voordelen, kortingen en bonussen

Vraag B1a.

Tot de totale omzet behoren de geneesmiddelen die vallen onder beleidsmaatregel CI-1060, dure geneesmiddelen. Bij het vaststellen van de macro geneesmiddelkosten zullen de kosten van geneesmiddelen, zoals opgenomen in de beleidsregels dure geneesmiddelen en weesgeneesmiddelen (zie ook vraag B7 en B8), niet meetellen in het totaal bedrag.

Vraag B1b.

De Wet Marktordening Gezondheidszorg (WMG) is per oktober 2006 in werking getreden en vervangt de Wet Tarieven Gezondheidszorg (WTG). In deze wet wordt onder andere de vergoeding van het afleveren van geneesmiddelen in de openbare farmacie geregeld.

In de taxe blijft de vergoeding hetzelfde. Bij aflevering van een receptplichtig geregistreerd geneesmiddel mag de apotheker een vergoeding declareren gelijk aan de apotheekinkoopprijs zoals vermeld in de taxe, minus een clawback van 6,82% – met een maximum korting van €6,80 per aflevering – plus een vaste receptregelvergoeding van €6,10. De vergoeding van €6,10 is conform data van de Z-Index voor 2007. Het totaal van deze vergoedingen wordt als omzet WMG gerekend.

Bij de invoering van de WMG is de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) (voorheen CTG) ontstaan. Dit betekent dat de CTG-clusters zijn veranderd in NZa-cluster (uit CHA nieuwsbrief 2007, uitgave 117).

Vraag B2.

Indien uw apotheek informatiesysteem (AIS)/management informatiesysteem geen onderscheid kan maken op AWBZ-instellingen die door uw ziekenhuisapotheek beleverd worden, dan vult u de totale inkoopwaarde in (inclusief AWBZ-instellingen).

Taxe-prijzen: De Wet Geneesmiddelen Prijzen (WGP) is in 1996 ingevoerd, om de destijds relatief hoge geneesmiddelenprijzen in Nederland te kunnen verlagen. Door middel van de WGP stelt de overheid een maximuminkoopprijs voor geneesmiddelen in, de apotheekinkoopprijs (AIP) ofwel taxe-prijs (niet per definitie gelijk aan de vergoeding). De AIP van een geneesmiddel is gebaseerd op het gemiddelde prijsniveau van vergelijkbare geneesmiddelen in vier referentielanden:

- Duitsland
- België
- Frankrijk
- Verenigd Koninkrijk

Deze prijzen hebben betrekking op het handelsverkeer tussen fabrikanten, importeurs, groothandels en apotheken. Taxe prijzen zijn van toepassing voor WMG-geneesmiddelen, zelfzorggeneesmiddelen, medische hulpmiddelen en homeopathie. De taxe prijs worden halfjaarlijks aangepast door het ministerie van VWS.

Vraag B3.

Onder leveranciers worden verstaan alle farmaceutische bedrijven/toeleveranciers/groothandels. Een geneesmiddel wordt als multi-source geneesmiddel aangemerkt als het is opgenomen op bijlage 1 a van de Regeling farmaceutische hulp 1996 en er per werkzame stof van de in het desbetreffende cluster opgenomen onderling vervangbare geneesmiddelen meer dan één geneesmiddel van verschillende aanbieders is opgenomen. Geneesmiddelen die niet aan deze omschrijving voldoen worden aangemerkt als single-source geneesmiddelen.

Het gevraagde kortingspercentage dient per kolom en per leverancier te worden berekend door het totaal bedrag aan kortingen en bonussen op factuur en de volume, omzetniveau- of periodegebonden kortingen of bonussen per leverancier te totaliseren en vervolgens uit te drukken in een % van de door de leverancier gehanteerde bruto inkoopprijs voor de apotheker. Indien het totale percentage korting per leverancier is bepaald, dient het kortingspercentage per kolom (specialité, generiek, parallel, overig) te worden uitgerekend.

Mogelijk kan het antwoord op deze vraag ook uit de contracten met leveranciers worden gedestilleerd.

Gezien de aansluiting die de onderzoekers zullen maken met de antwoorden op de vragenlijsten voor de openbare apotheken is deze vraag opgenomen.

Vraag B4a. en B4b.

Zie toelichting bij B2. voor taxeprijzen.

Berekening totale waarde tegen taxeprijzen. De taxeprijzen zijn dezelfde als de afnemers inkoopprijs (AIP). Deze taxeprijs wordt bij inkoop afzonderlijk geadmistreerd naast de ontvangen kortingen op factuur. De taxeprijs van de lijst van geneesmiddelen kan uit het grootboek (Inkopen), de voorraadadministratie en/of de inkoopcontracten met leveranciers worden gevonden.

Onder totale netto inkoopwaarde inclusief genoten kortingen wordt verstaan de totale inkoopwaarde waarop de kortingen op factuur reeds in mindering zijn gebracht. De indeling over de inkoopkanalen kan of uit de indeling van het grootboek worden gehaald of dient te worden berekend door de facturen uit te splitsen naar inkoopkanaal.

Kortingen op factuur zijn de posten die zichtbaar op de inkoopfactuur in mindering worden gebracht op de bruto inkoopprijs (meestal) en/of als credit-factuur in rekening wordt gebracht (soms). De inkoopvoordelen op factuur staan ook bekend als 'kortingen op factuur' of als afzonderlijke 'kortingsfacturen'

Specifiek geldt dat de kortingen en bonussen die niet op factuur zijn vermeld maar afzonderlijk worden verstrekt op basis van een bepaald omzetniveau, volume of over een bepaalde periode, ook hier (afzonderlijk van de factuurkorting) in vierde kolom dienen te worden ingevuld. Deze volume, omzetniveau- of periode korting/bonus kan na rato van de inkoopwaarde van de gevraagde onderverdeling over de gevraagde onderverdeling worden verdeeld.

Afhankelijk van de inrichting van uw administratie zijn er verschillende manieren waarop u het gevraagde bedrag kunt bepalen, waarbij de eerstgenoemde manier de minst bewerkelijke is.

4. Het bedrag is direct herleidbaar op basis van rubriceringen binnen het grootboek;
5. U bouwt het bedrag in detail op vanuit de mappen met inkoopfacturen door de kortingen op de verschillende facturen op te tellen. Dit is mogelijk bij een beperkte omvang van het aantal facturen, bijvoorbeeld maandfacturen van een beperkte hoeveelheid leveranciers;
3. U rekent de kortingsafspraken met leveranciers terug tot één bedrag, door optelling of door de kortingsafpraak (bij een kortingspercentage) per leverancier te relateren aan de totale (netto) inkopen over 2007 bij die leverancier.

In vraag B4a. wordt gevraagd onderscheid te maken naar inkoopkanaal (Generiek, Specialité single source, Specialité multi source, Parallelimport en overige). Mogelijk kan dit onderscheid niet uit de

administratie worden achterhaald. Het is dan van belang in alle gevallen de totaalregel in te vullen en waar mogelijk verdere verbijzondering naar inkoopkanaal op te nemen. De som van de waardes per inkoopkanaal kan afwijken van het totaal, als voor één of meer inkoopkanalen die verbijzondering niet mogelijk blijkt.

Vraag B7.

Dure geneesmiddelen: De NZa heeft besloten dat de kosten van de hieronder genoemde geneesmiddelen voor compensatie in het budget in aanmerking komen. Vergoeding van de kosten van deze stofnamen volgens de beleidsregel dure geneesmiddelen geldt uitsluitend voor de in de toetsingsrapporten van de Commissie Farmaceutische Hulp genoemde (sub)indicaties met inachtneming van de aangegeven beperkingen. De toetsingsrapporten zijn opvraagbaar op de website het CVZ. Lijst van stofnamen:

- Docetaxel; - Irinotecan; - Gemcitabine; - Oxaliplatin; - Paclitaxel; - Rituximab; bij folliculair lymfoom bij DLBCL in combinatie met CHOP bij reumatoïde artritis (vanaf 1 januari 2006) - Infliximab bij M. Crohn bij reumatoïde artritis (vanaf 1 mei 2004) bij spondylitis ankylopoetica (vanaf 1 januari 2004) bij artritis psoriatica (vanaf 1 januari 2005) bij psoriasis (vanaf 1 januari 2006) bij colitis ulcerosa (vanaf 1 januari 2006) - Immunoglobuline i.v.; - Trastuzumab bij gemetastaseerde borstkanker bij niet gemetastaseerde borstkanker* (vanaf 1 januari 2006) - Botulinetoxine (locale dystonieën)** - Verteporfin - Doxorubicine liposomal (vanaf 1 januari 2004) - Vinorelbine (vanaf 1 juli 2005) - Bevacizumab bij gemetastaseerd colon- of rectumcarcinoom (vanaf 1 januari 2005) bij gemetastaseerde borstkanker (vanaf 1 april 2007) bij eerstelijns gemetastaseerd niet kleincellig longcarcinoom (vanaf 1 september 2007) - Pemetrexed (vanaf 1 januari 2005) - Bortezomib (vanaf 1 januari 2006) - Omalizumab (vanaf 1 januari 2006)	- Ibritumomab Tiuxetan (vanaf 1 januari 2006) - Pegaptanib (vanaf 1 januari 2006) - Alemtuzumab (vanaf 1 januari 2006) - Palifermin (vanaf 1 januari 2006) - Drotrecogin-alfa (vanaf 1 januari 2006) - Natalizumab (vanaf 1 juli 2006) - Cetuximab bij plaveiselcelcarcinoom van het hoofd- halsgebied (vanaf 1 januari 2007) - Ranibizumab (vanaf 1 januari 2007) - Abatacept (vanaf 1 januari 2007) - Voriconazol (vanaf 1 januari 2008)

* Adjuvante behandeling van niet gemetastaseerde Borstkanker die

HER2 positief is; de indicatie volgens de geregistreerde 1B-tekst.

** Met ingang van 1 januari 2006 is gebruik beperkt tot revalidatie-instellingen en revalidatiebehandeling in de in de reikwijdte van deze beleidsregel genoemde zorgaanbieders.

De stofnamenlijst in deze beleidsregel geldt vanaf 1 januari 2002 tenzij bij de desbetreffende stofnaam anders is vermeld.

Berekening totale netto inkoopwaarde (onder aftrek van de op factuur verleende korting). De gegevens uit de voorraadadministratie, het grootboek, en/of van de afzonderlijke facturen worden afgeleid door deze facturen uit te splitsen naar werkzame stof.

Vraag B8.

Deze vraag geldt alleen voor de ziekenhuisapothek van het AMC, het Erasmus MC en het UMC Maastricht.

Weesgeneesmiddelen (internationale term 'orphan drugs') zijn geneesmiddelen die bestemd zijn voor de diagnose, preventie of behandeling van zeldzame aandoeningen. Een product kan ook de Europese status van weesgeneesmiddel krijgen wanneer een nieuw product van grote waarde is, maar zonder extra inspanning niet op de markt zou komen.

De aandoeningen waar deze geneesmiddelen voor nodig zijn, zijn per definitie ernstige, levensbedreigende of chronisch invaliderende aandoeningen. Zij tasten de kwaliteit van leven ernstig aan. Het aantal weesgeneesmiddelen is echter nog klein, mede omdat de te verwachten opbrengsten gering zijn: hoge ontwikkelings- en registratiekosten voor een kleine groep patiënten. Ze zijn als het ware een wees: ze hebben geen ouders en hebben behoefte aan extra zorg. In Europa wordt een ziekte zeldzaam genoemd, indien niet meer dan 5 op de 10.000 inwoners in de Europese Unie deze aandoening hebben.

In de Verenigde Staten zijn deze aantallen iets anders (7-8 op de 10000 inwoners). In Nederland is een ziekte zeldzaam wanneer maximaal ongeveer 8.000 patiënten deze aandoening hebben. De NZa heeft besloten dat de kosten van de hieronder genoemde weesgeneesmiddelen voor compensatie in het budget in aanmerking komen. Lijst van stofnamen relevant voor het jaar 2007 zijn:

- Laronidase
- Alglucosidase alfa
- Agalsidase alfa (vanaf 1 januari 2007)
- Agalsidase bèta (vanaf 1 januari 2007)
- Galsulfase (vanaf 1 januari 2007)
- Idursulfase (vanaf 1 januari 2007)
- Clofarabine (vanaf 1 januari 2007)
- Eculizumab (vanaf 1 juli 2007)

De stofnamenlijst in deze beleidsregel geldt vanaf 1 januari 2006 tenzij bij de desbetreffende stofnaam anders is vermeld.

Vraag B9.

Gratis verkregen geneesmiddelen zijn in de praktijk veelal niet afzonderlijk als voorraadmutaties uit het apothek informatie systeem (AIS) herleidbaar. De meest voorkomende verschijningsvorm van gratis geneesmiddelen zijn actie voorwaarden als bijv.: 100 stuks bestellen, 80 stuks gratis er bij. Gevraagd wordt na te gaan of u in 2007 geneesmiddelen heeft besteld, waar actievoorwaarden voor

golden en deze te totaliseren. De gratis ontvangen geneesmiddelen dient u te waarderen tegen de inkoopprijs volgens Z –index taxe prijs (excl. BTW).

Let op dat u de kortingen niet meeneemt in de beantwoording van deze vraag.

Vraag B10. en B11a./B11b.

Hierbij wordt opgemerkt dat het in principe alle schenkingen en/of giften in natura en gratis diensten binnen het ziekenhuis betreft dus ook voordelen bestemd voor maatschappijen, specialisten enz. Dit reikt dus uitdrukkelijk verder dan de ziekenhuisapotheek. De kwaliteit van beantwoording is evenwel afhankelijk van de informatie die hierbij voorhanden is.

Het inkoopvoordeel van schenkingen of giften in natura omvat bijvoorbeeld cadeaubonnen, computersystemen en software, reizen, diners, theatervoorstellingen, cursussen of symposia. Het inkoopvoordeel van gratis ontvangen diensten van de farmaceutische industrie (die de diensten niet zelf levert) omvat bijvoorbeeld advies over inrichting, belastingadvies of opleidingen. Deze categorie inkoopvoordelen is niet herleidbaar uit de financiële administratie.

De waarde van de inkoopvoordelen is de inkoopprijs van vergelijkbare producten en/of diensten.

Alleen indien de totale waarde de €500 overschrijdt, dient u de totale waarde in te vullen.

Bij vraag B11b. wordt gevraagd naar officieel geformuleerd beleid door het ziekenhuis op het terrein van de acceptatie van individueel genoten schenkingen van geneesmiddelenleveranciers in de vorm van bijvoorbeeld reizen, congresdeelname, diners of uitjes. Het gaat hier niet om de handhaving maar om het bestaan van officieel beleid. Daarbij kan gedacht worden aan een toets op de toegevoegde waarde in de functie van de ontvanger en/of een eis ten aanzien van het betalen van een deel van de kosten door het ziekenhuis

Vraag B12.

Gunstige financiering kent in principe de volgende twee mogelijke varianten:

1. Leningen of leningconstructies die geheel of gedeeltelijk door of namens de farmaceutische groothandel of industrie aan apotheekhoudenden worden verstrekt tegen rentevoorzwaarden die gunstiger zijn dan de rentenormering die de NZa hanteert binnen de receptregelvergoeding
2. Afschrijvingslening: naast gunstiger rentevoorzwaarden over leningen kan de groothandel tegenover de zekerheid van omzet een bedrag beschikbaar stellen dat overeenkomt met de contante waarde van bepaalde bonussen en kortingen over de inkoopwaarde van de geneesmiddelenomzet die de ziekenhuisapotheeker over een periode van een aantal jaren denkt te kunnen realiseren. Dit bedrag valt doorgaans jaarlijks vrij volgens een tevoren vastgesteld schema over de periode waarover het is berekend.
3. Vooruitbetaalde kortingen: dit zijn kortingen die worden verstrekt en betaald door leveranciers aan apotheken al voordat de afname grens van medicijnen, die recht geeft op korting, is bereikt. Overeengekomen betalingstermijnen (betalingsuitstel) met de farmaceutische groothandel worden voor dit onderzoek niet als financieringsovereenkomst beschouwd

Vraag B13. en B14.

Als inkoopvoordeel wordt beschouwd rentevoorzwaarden van leningen van de farmaceutische groothandel of –industrie, gunstiger dan de rentenormering van het NZa. Dit is 4.5% voor obligaties;/leningen.

U gelieve de leningen van leveranciers te vermelden die over 2007 een lagere rente droegen dan 4,5%.

Vraag B16.

Het inkoopvoordeel 'bijzondere adviseurvergoedingen' omvat financiële vergoedingen die het Ziekenhuis, de ziekenhuisapotheek en/of de apotheker heeft ontvangen voor het verstrekken van informatie over omzetpatronen uit de eigen praktijk en daaraan gerelateerde adviezen. Het kan daarbij voorkomen dat deze vergoedingen niet tot de praktijkopbrengst worden gerekend maar tot de inkomsten van de apotheker. In dat geval kunt voor de schatting van de waarde van bijzondere adviseurvergoedingen aansluiting zoeken bij uw opgave inkomstenbelasting over 2007.

Vraag B19a. en B19b.

Seeding trials ook wel genoemd marketing trials, hierbij is het verkrijgen van nieuwe farmaceutische en medische kennis van ondergeschikt belang t.o.v. het bekend stellen van het medicijnen bij de voorschrijvende specialisten. Onder Post marketing surveillance wordt het systematisch toezicht op, en wetenschappelijk onderzoek naar alle gewenste en ongewenste werkingen op de gezondheid van een medicijn na introductie op de markt verstaan.

Deel C Marktontwikkelingen en leverancierrelaties

Vraag C1. en C2

Lees in vraag C1 voor identiteit het woord entiteit.

Er kunnen situaties bestaan waarbij door het ziekenhuis opgerichte of aan het ziekenhuis gelieerde Besloten Vennootschappen (BV's) een rol spelen bij de financiële afwikkeling van geneesmiddeleninkoop. In die gevallen zou het kunnen voorkomen dat de genoten inkoopvoordelen niet in de ziekenhuisadministratie worden geregistreerd, maar in de financiële administraties van die BV's of entiteiten. In vraag C1. wordt gevraagd of dit het geval is en in vraag C2. wordt gevraagd het daarmee gemoeide bedrag te noemen met een korte omschrijving van de inkoopvoordelen en de leverancier/geneesmiddelen waarop deze betrekking hebben.

Vraag C3.

In het preferentiebeleid is geregeld dat zorgverzekeraars in bepaalde situaties zelf mogen beslissen welke groepen geneesmiddelen zij vergoeden. Vaak zijn dat goedkopere medicijnen, die dezelfde werking hebben als de duurdere medicijnen.

Indien u nog nadere toelichting wilt/kunt geven op de gevolgen van het preferentiebeleid en/of contracten dan verzoeken wij u dat in een bijlage toe te voegen.

Vraag C7.

Zie toelichting WMG vraag B1b.

U dient voor beide vragen de stelling aan te kruisen die volgens u het meest van toepassing is.

Vraag C8.

Het kan bij deze vraag gaan om contacten in o.a. de volgende vormen:

- Telefonisch;
- Email;
- Schriftelijk;
- Bezoek door leverancier aan apotheek;
- Informatie bijeenkomsten georganiseerd door de leverancier;
- Bezoek aan leverancier op uitnodiging;
- Enz.

Vraag C9.

Bij voorwaartse integratie wordt hier bedoeld het overnemen van ziekenhuisapotheek activiteiten door leveranciers/fabrikanten.

Onder achterwaartse integratie wordt hier bedoeld het overnemen van groothandel en/of importeurs activiteiten door de ziekenhuisapotheker.

Feitelijk betreft dit een vraag over verandering van onderhandelingsmacht in de keten.

Zijn marktpartijen in staat om door vormen van verticale integratie tussen fabrikanten-importeurs-groothandelaren-ziekenhuisapotheken hun onderhandelingsmacht te vergroten en invloed op prijs en margeontwikkeling te vergroten? Indien u andere effecten ziet als gevolg van dynamiek in de bedrijfskolom fabrikanten-importeurs-groothandelaren-ziekenhuisapotheken die uiteindelijk invloed hebben op voordelen/kortingen en bonussen door apotheekhoudenden verzoeken wij u die in een toelichting als bijlage te beschrijven.

Einde toelichting op de vragenlijst.

Nederlandse
Zorgautoriteit

TE OVERHANDIGEN DOOR ONDERZOEKER

Aan geadresseerde

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht

Postbus 3017
3502 GA Utrecht

T 030 296 81 11
F 030 296 82 96
E info@nza.nl
I www.nza.nl

Behandeld door
S.Koopman

Telefoonnummer
030 296 83 97

E-mailadres
skoopman@nza.nl

Kenmerk
ABIN/pere/08/A-566
0800027797

Onderwerp
Mededeling Nederlandse Zorgautoriteit inzake de vrijgrijpt bij het
informatieverzoek van 15 juli 2008 voor ziekenhuispotheken

Datum
12 augustus 2008

Geachte heer of mevrouw,

Voorafgaand aan de aanvang van het onderzoek ter plekke delen wij u
hierbij mede:

1. dat de volgende vraag uit de vragenlijst vervalt: B6;
2. dat beantwoording van de volgende vragen op vrijwillige basis plaatsvindt: A13, B1b, B2, B3 (met uitzondering van de laatste kolom, die is verplicht in te vullen), B4a (met uitzondering van de totale waarden in de tweede en derde in te vullen kolom, die zijn verplicht in te vullen), B5 (met uitzondering van de tweede en derde in te vullen kolom, die zijn verplicht in te vullen), B8 (met uitzondering van de tweede in te vullen kolom, die is verplicht in te vullen), B9 (met uitzondering van het totaal, deze waarde is verplicht in te vullen), C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9 en C10.

Dat beantwoording op vrijwillige basis plaatsvindt wil zeggen dat deze vragen geen onderdeel maar uitmaken van het formele informatieverzoek van 15 juli 2008, hetgeen betekent dat de NZa ten aanzien hiervan ook geen gebruik zal maken van haar bestuursrechtelijke handhavingsmogelijkheden.

Met vriendelijke groet,
de Raad van Bestuur van de
Nederlandse Zorgautoriteit

mw. drs. C.C. van Beek MCM
portefeuillehouder Zorgmarkten Cure

S I G N I F I C A N T

Vragenlijst voor farmaceutische fabrikanten, importeurs en groothandelaren

Onderdeel van het onderzoek naar inkoopvoordelen en
praktijkkosten in 2007 bij apothekhoudenden

Utrecht, 14 juli 2008
H.H Huizendveld RA
ConQuaestor
Versie 2.0

Inleiding

Alle informatie die door u wordt verstrekt in het kader van dit onderzoek wordt vertrouwelijk behandeld en uitsluitend anoniem en niet herleidbaar gerapporteerd.

Wettelijke grondslag informatieverzoek

De NZa doet dit informatieverzoek op basis van artikel 61 Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg). Krachtens artikel 61, eerste lid van de Wmg is een ieder gehouden desgevraagd aan de NZa of aan een daartoe door de NZa aangewezen persoon, kosteloos gegevens en inlichtingen te verstrekken die redelijkerwijs in verband met de uitvoering van deze wet van belang kunnen zijn en boeken, bescheiden of andere gegevensdragers hiervoor beschikbaar te stellen.

De (diepte-)externe onderzoekers van ConQuaestor en Significant zijn door de NZa aangewezen als persoon aan wie gegevens en inlichtingen moeten worden verstrekt en aan wie boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan beschikbaar moeten worden gesteld ten behoeve van het onderzoek. De formele aanwijzing door de NZa zal door de externe onderzoekers op uw verzoek worden getoond.

Gelet op artikel 61, vijfde lid van de Wmg dienen de gegevens en inlichtingen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud te worden verstrekt binnen de door de NZa gestelde termijn van veertien dagen na dagtekening van de brief dan wel tijdens het geplande bedrijfsbezoek. De gegevens en inlichtingen dienen voorts op grond van artikel 63 van de Wmg volledig en naar waarheid te worden verstrekt.

De (diepte-)externe onderzoekers zijn op grond van artikel 2:5, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht verplicht tot geheimhouding van de gegevens en inlichtingen die deze ter beschikking krijgen tijdens het onderzoek.

In de vertrouwelijkheidverklaring op pagina 4 kunt u aangeven welke documenten die ter inzage zijn getoond als vertrouwelijk zijn aan te merken.

Invulinstructie

Voor het invullen van deze vragenlijst is een toelichting bijgevoegd. Hierin zijn tevens instructies opgenomen voor het opzoeken van gegevens en verduidelijking van gebruikte begrippen.

Indien uw organisatie wordt bezocht door de externe onderzoeker, wordt deze vragenlijst ter plaatse door de onderzoekers ingevuld samen met de contactpersoon van uw organisatie.

Indien u besluit zelfstandig de vragen in te vullen, kunt u de hard copy van de vragenlijst voor de antwoorden gebruiken. Het is ook mogelijk om de antwoorden in Excel in te voeren. Het Excel bestand kunt u aanvragen door een email te sturen naar planningapothekersonderzoek@conquaestor.nl. U dient er rekening mee te houden dat na inzending van de door u ingevulde vragenlijst u kunt worden benaderd door de NZa om eventuele onduidelijke antwoorden te verhelderen of onderliggende documenten ter staving van uw antwoorden te verstrekken.

Alle cijfers hebben betrekking op het boekjaar 2007. Indien er sprake is van een gebroken boekjaar wordt u gevraagd het meest recent afgesloten boekjaar, waarvan een deel in kalenderjaar2007 valt als basis voor de invulling van de vragenlijst te nemen.

Indien u een gebroken boekjaar hanteert, welk gebroken boekjaar heeft u als basis voor de invulling van de vragenlijst genomen? (vb.1 juli 2006 t/m 30 juni 2007)

Periode:

Alle cijfers hebben betrekking op situatie in Nederland. Voor bijvoorbeeld groothandels die ook een deel exporteren, dienen de exportomzet en de bijbehorende voordelen en kortingen buiten dit onderzoek te blijven.

Alle vragen hebben betrekking op de rechtstreeks cont(r)acten/afspraken/leveringen et cetera tussen marktpartijen uit de toeleverende kolom (fabrikanten, importeurs en groothandelaren) en apotheekhoudenden. Leveringen van bijvoorbeeld fabrikant aan groothandel zijn dus niet inbegrepen, tenzij anders vermeld.

Alle bedragen worden ingevuld in € exclusief BTW

Vertrouwelijkheidsverklaring

De vertegenwoordiger van de onderzochte organisatie verklaart hierbij dat de tijdens het onderzoek overlegde documenten en informatie uitsluitend ter beschikking zijn gesteld voor het onderzoek "inkoopvoordelen en praktijkkosten in 2007 bij apothekhoudenden".

Hieronder volgt een lijst van documenten die ter inzage zijn getoond en van vertrouwelijke aard zijn:

- Grootboek en jaarrekening voor zover deze niet op grond van een wettelijke regeling al openbaar moet zijn
- Contracten met afnemers/leveranciers
- Management informatie rapportages
- Eventueel voorraadadministratie
- Eventueel procesbeschrijvingen, bijvoorbeeld beleid ten aanzien van:
  - Kortingen
  - Schenkingen-giften
  - Retouren
  - Verstrekking gratis geneesmiddelen
  - Financiering van afnemers (apothekhoudenden)
  - Verstrekken of verwerven van waardepapieren aan c.q. in afnemers (apothekhoudenden)
  - Anders, namelijk.....

Getekend:

Plaats en datum:

Naam vertegenwoordiger onderzochte organisatie en handtekening:

Naam (diepte)externe onderzoeker en handtekening:

Inhoudsopgave

Deze vragenlijst bestaat uit de volgende onderdelen:

Deel A Algemene gegevens

Deel B Omzet, verkoopwaarde en verstrekte voordelen, kortingen en bonussen

Deel C Ontwikkelingen in de farmaceutische sector

Deel A Algemene identificatie gegevens

A1. Naam van de organisatie	
------------------------------------	--

A2. Adres	
Postcode	
Plaats van de hoofdvestiging in Nederland	

A2. Adres	
Postcode	
Plaats van de eventueel bezochte subvestiging	

A4.a Karakteristiek van de organisatie (kruis aan wat van toepassing is)
☐ Groothandel <ul style="list-style-type: none"> ☐ Volgesorteerd / Niet volgesorteerd (doorstrepen wat niet van toepassing is) ☐ Importeur ☐ Fabrikant
☐ Specialité ☐ Parallel ☐ Generiek

A4.b Aandeelhouderstructuur op hoofdlijnen

A4.c Kenmerken van het assortiment

A5. Omzet totaal moederorganisatie	
---	--

A6. Omzet in Nederland	
-------------------------------	--

A7. Gemiddeld aantal medewerkers in Nederland	Medewerkers	
	FTE	

A8. Lid van branchevereniging (kruis aan wat van toepassing is)	
☐	ACRON, Associatie van Clinical Research Organisations in Nederland
☐	BioFarMind, Vereniging Biotechnologisch Farmaceutische Industrie
☐	Bogin, Bond van de Generieke Geneesmiddelenindustrie
☐	Figon Federatie van Innovatief Geneesmiddelenonderzoek in Nederland
☐	KNCV, Sectie Farmacochemie van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging
☐	Nefarma, Nederlandse Vereniging van de Research-georiënteerde Farmaceutische Industrie (vereniging innovatieve geneesmiddelen in Nederland)
☐	Neprofarm, Nederlandse Vereniging van de Farmaceutische Industrie van Zelfzorggeneesmiddelen en Gezondheidsproducten
☐	Overig, namelijk .....

A9. Contactpersoon van de organisatie voor onderzoek	
Naam	
Functie	
Telefoonnummer	

Deel B Omzet, verkoopwaarde en verstrekte voordelen, kortingen en bonussen

1. Omzet en directe kortingen

- B1a.** Wilt u in onderstaande tabel aangeven wat van uw organisatie de omvang is van de totale verkoopwaarde van Wmg geneesmiddelen tegen taxe-prijzen en overige verkopen conform de financiële administratie over het boekjaar 2007? Het betreft hierbij de verkopen aan alle apotheekhoudenden onder uw afnemers in Nederland.
- B1b.** Geef aan de omvang van de totale netto verkoopwaarde (in euro's) voor Wmg geneesmiddelen en overige verkopen aan apotheekhoudenden in Nederland is, conform de financiële administratie/jaarrekening naar de inkoopkanalen over het boekjaar 2007.
- B1c.** Indien mogelijk splits dit uit op basis van de boekhouding naar de inkoopkanalen:
- Specialité
  - Generiek
  - Parallele import

Gelieve op basis van de vragen B1 de tabellen in te vullen:

X1000 euro ex btw In 2007	Totale verkoopwaarde geneesmiddelen naar Taxe Prijs voor Wmg geneesmiddelen		Totale verkoopwaarde Wmg geneesmiddelen naar netto verkoopprijs (onder aftrek van op factuur verstrekte korting)		Totale waarde van kortingen en bonussen in verband met het afnemen van grote volumes, die aan Wmg geneesmiddelen kunnen worden toegewezen	
	Inkoop-kanalen					
	Ziekenhuis-apotheken	Overige apotheken	Ziekenhuis-apotheken	Overige apotheken	Ziekenhuis-apotheken	Overige apotheken
Specialité						
Generiek						
Parallele import						
Totalen						

Dezelfde vragen, maar dan voor niet Wmg-geneesmiddelen en overige producten en artikelen:

X1000 euro ex btw In 2007	Totale verkoopwaarde geneesmiddelen naar Taxe Prijs voor <u>niet</u> Wmg geneesmiddelen en overige producten en artikelen		Totale verkoopwaarde <u>niet</u> Wmg geneesmiddelen en overige producten/artikelen naar netto verkoopprijs (onder aftrek van op factuur verstrekte korting)		Totale waarde van kortingen en bonussen in verband met het afnemen van grote volumes, die aan <u>niet</u> Wmg-geneesmiddelen, producten en artikelen kunnen worden toegewezen	
	Inkoop-kanalen					
	Ziekenhuis-apotheken	Overige apotheken	Ziekenhuis-apotheken	Overige apotheken	Ziekenhuis-apotheken	Overige apotheken
Specialité						
Generiek						
Parallele import						
Overige producten, artikelen						
Totalen						

- B1d.** Vul in de onderstaande tabel per inkoopkanaal in de verstrekte korting aan apothekhoudenden in 2007 op facturen in procenten korting van de brutoverkoop waarde. Wij vragen u hierbij om per kanaal de afgesproken kortingspercentages in de contracten met de 5 grootste afnemers (omzet (in 2007) te vermelden:

Verstrekte korting op facturen in 2007 (in % van de bruto verkoopwaarde)					
	Korting aan grootste afnemer (omzet)	Korting aan nr.2 afnemer (omzet)	Korting aan nr. 3 afnemer (omzet)	Korting aan nr. 4 afnemer (omzet)	Korting aan nr. 5 afnemer (omzet)
Specialité multi-sourcing	%	%	%	%	%
Specialité single-sourcing	%	%	%	%	%
Generiek	%	%	%	%	%
Parallele import	%	%	%	%	%
Overig	%	%	%	%	%

- B2.** Wat is de omvang van de netto-verkoopwaarde van de top-34 extramurale geneesmiddelen aan apothekhoudenden in Nederland tegen Taxe-prijzen?

Werkzame stof (ATC-code)		Totale verkoopwaarde geneesmiddelen naar Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto verkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)
1	atorvastatine (C10AA05)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
2	salmeterol met andere astma / copd-middelen (R03AK06)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
3	pantoprazol (A02BC02)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
4	omeprazol (A02BC01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
5	etanercept (L04AB01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
6	simvastatine (C10AA01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
7	adalimumab (L04AB04)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
8	metoprolol (C07AB02)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
9	esomeprazol (A02BC05)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
10	formoterol met andere astma/copd-middelen (R03AK07)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
11	tiotropium (R03BB04)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
12	losartan (C09CA01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
13	rosuvastatine (C10AA07)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
14	somatropine (H01AC01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW

Werkzame stof (ATC-code)		Totale verkoopwaarde geneesmiddelen naar Taxe Prijs	Totale waarde geneesmiddelen naar netto verkoopprijs (onder aftrek van de op factuur verleende korting)
15	allergeenextracten (V01AA)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
16	darbepoetine alfa (B03XA02)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
17	Olanzapine (N05AH03)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
18	paroxetine (N06AB05)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
19	pravastatine (C10AA03)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
20	venlafaxine (N06AX16)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
21	oxazepam (N05BA04)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
22	acetylsalicylzuur (B01AC06)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
23	temazepam (N05CD07)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
24	diclofenac (M01AB05)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
25	metformine (A10BA02)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
26	carbasalaatcalcium (B01AC08)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
27	levothyroxine (H03AA01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
28	hydrochloorthiazide (C03AA03)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
29	furosemide (C03CA01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
30	salbutamol (R03AC02)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
31	amoxicilline (J01CA04)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
32	ibuprofen (M01AE01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
33	kunststranen en andere indifferente preparaten (S01XA20)	€ excl. BTW	€ excl. BTW
34	diazepam (N05BA01)	€ excl. BTW	€ excl. BTW

B3. Hoeveel bedraagt de totale waarde van verstrekte bonussen in verband met het afnemen van grote volumes die niet aan een specifiek geneesmiddel kunnen worden toegewezen?

Indien mogelijk uitsplitsen naar ziekenhuisapotheken en overige apotheken.

Totale bonussen voor afgenomen volumes, niet direct toewijsbaar aan geneesmiddelen	€ excl. BTW
Verstrekt aan ziekenhuisapotheken	€ excl. BTW
Verstrekt aan overige apotheken	€ excl. BTW

B4. Voordelen die niet direct herleidbaar zijn tot een geneesmiddel, maar voortkomen uit opname in een formularium.

Heeft uw organisatie in 2007 voordelen verstrekt aan afnemers die niet direct herleidbaar zijn tot een geneesmiddel, maar voortkomen uit opname in een formularium / voorkeursbeleid?

- Ja → indien ja, wat was hiervan de omvang
- Nee

€ excl. BTW

B5. Heeft uw organisatie aan afnemers (apotheken) aangegeven de bezorgkosten van medicijnen in rekening te gaan brengen? Zo ja, geef een inschatting van de meerkosten die in rekening zijn gebracht in 2007 ten opzichte van 2006.

- Ja → Geschatte meerkosten
- Nee

€ excl. BTW

B6. Welke stelling is – op basis van uw ervaringen – op dit moment het meest van toepassing op het verstrekken van kortingen en voordelen op Wmg-geneesmiddelen aan apotheekhoudenden? U gelieve een van de drie mogelijkheden aan te kruisen.

a. Voor het inkoopkanaal ‘specialité’

- De groothandel beslist zelfstandig over welke kortingen en voordelen aan apotheekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt).
- De groothandel beslist zelfstandig over welke kortingen en voordelen aan apotheekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt), maar laat zich in het bepalen van kortingen en voordelen aan apotheekhoudenden sterk leiden door ‘richtlijnen’ die haar toeleveranciers – de fabrikanten en importeurs – daarvoor aangeven.
- De toeleveranciers – fabrikanten en importeurs- bepalen feitelijk de prijsstelling in de keten: zij leggen kortingen en voordelen met hun afnemers – groothandels - vast, inclusief afspraken over de kortingen en voordelen die door groothandels aan apotheekhoudenden worden verstrekt.

b. Voor het inkoopkanaal ‘generiek’

- De groothandel beslist zelfstandig over welke kortingen en voordelen aan apotheekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt).
- De groothandel beslist zelfstandig over welke kortingen en voordelen aan apotheekhoudenden worden verstrekt (waarbij uiteraard onderhandeling met afnemers plaatsvindt), maar laat zich in het bepalen van kortingen en voordelen aan apotheekhoudenden sterk leiden door ‘richtlijnen’ die haar toeleveranciers – de fabrikanten en importeurs – daarvoor aangeven.
- De toeleveranciers – fabrikanten en importeurs- bepalen feitelijk de prijsstelling in de keten: zij leggen kortingen en voordelen met hun afnemers – groothandels - vast, inclusief afspraken over de kortingen en voordelen die door groothandels aan apotheekhoudenden worden verstrekt.

2. Overige verstrekte voordelen

Bij onderstaande vragen dient u de bedragen te vermelden welke uw organisatie aan apothekhoudenden heeft verstrekt, met betrekking tot leveringen van artikelen over het boekjaar 2007. Alle bedragen dienen te worden ingevuld in euro's, exclusief BTW. Bij moeilijk te waarderen verstrekte voordelen dient u een geschatte waarde in te vullen.

B7a. Vul in onderstaande tabel de omvang in van de over het boekjaar 2007 verstrekte gratis geneesmiddelen en overige producten/artikelen aan apothekhoudenden uitgesplitst naar de volgende artikelgroepen:

Artikelgroep	Waarde gratis geneesmiddelen
Totaal Wmg-geneesmiddelen	€ excl. BTW
Totaal overige (Buiten-Wmg-geneesmiddelen, hulpmiddelen, verbandmiddelen en handverkoop)	€ excl. BTW

B7b. Wat waren belangrijke redenen voor het verstrekken van gratis Wmg geneesmiddelen aan apothekhoudenden? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Verkoopstimulerende maatregel
- Vorm van korting: '3 halen, 2 betalen'
- Beschikbaar stellen van reeds geregistreerde medicijnen voor (aanvullend) onderzoek
- Commerciële introductie van nieuw medicijn
- Vervanging van product waar klacht over was
- Anders, namelijk

B8. Geef aan welke schenkingen en/of giften in natura en gratis diensten uw organisatie aan apothekhoudenden over het boekjaar 2007 heeft verstrekt. Kruist u de van toepassing zijnde gift/schenking aan (meerdere antwoorden mogelijk):

- Uitnodigingen voor congressen, studiereizen, cursussen
- Opleidingen (niet noodzakelijkerwijs rechtstreeks relevant voor apothekersvak)
- Reizen, diners, theatervoorstellingen, golfclubs
- Kunstwerken
- Huisvesting (fysieke ruimte)
- Verbouwing, renovatie, onderhoudskosten
- Interieur/apotheekinrichtingen
- Kassasystemen, instrumentarium, weeginstrumenten, stickerapparaten,...
- Auto's, gunstige leasecontracten
- Computersystemen, software, AIS
- Apotheekrobots
- Gratis toegang tot website met allerlei marktinformatie, tools, databases (bv bijsluiters)
- Huisstijlontwerpen, drukwerk
- Diensten zoals accountancy, fiscaal advies
- Overige cadeaus, cadeaubonnen, vouchers
- Overig, namelijk

- B9.** Hieronder wordt u gevraagd aan te geven voor welk bedrag uw organisatie schenkingen en/of giften in natura en gratis diensten aan apothekhoudenden heeft verstrekt over het boekjaar 2007.

Totaal schenkingen en giften in natura en gratis diensten	€	excl. BTW
---	---	-----------

- B10.** Heeft uw organisatie een financieringsovereenkomst getroffen met één of meerdere van uw geneesmiddelenafnemers (apothekhoudenden)?

Onder financieringsovereenkomsten worden in dit verband verstaan:

- Rentedragende leningen verstrekt aan apothekhoudenden
- Afschrijvingsleningen
- Vooruitbetaalde kortingen

Ja

Nee → Ga verder naar vraag B16a.

- B 11.** Wat waren de belangrijkste bestemmingen/redenen voor deze financiering?

Financieringsbestemming	
1	
2	
3	

- B12.** Zijn de rentevooraarden aan uw afnemers (apothekhoudenden) voor rentedragende leningen gunstiger dan de marktrente?

Ja

Nee → Ga verder naar vraag B14a.

- B13.** Geef hieronder de hoogte van het gunstige rentepercentage en het totaal bedrag van de uitstaande leningen aan apothekhoudenden aan:

Totaal bedrag uitstaande leningen aan afnemers per 31-12-2007	Gemiddelde (gewogen) percentage van toepassing op uitstaande leningen aan afnemers in 2007
€	%

- B14a.** Is over het boekjaar 2007 een bedrag kwijtgescholden door uw organisatie als financier aan apothekhoudenden?

Ja

Nee → Ga verder naar vraag B15.

- B14b.** Geef aan welk bedrag aan aflossing over het boekjaar 2007 is kwijtgescholden aan apothekhoudenden. Dit houdt tevens het vrijgevalen deel van een afschrijvingslening in.

Totaal kwijtgescholden bedrag aan aflossing	€	excl. BTW
---	---	-----------

- B15.** Heeft uw organisatie in 2007 producten in consignatie bij apothekhoudenden gegeven?

Ja, gemiddelde consignatievoorraad in 2007

€ excl. BTW

Nee

Bij alle vragen over eigendom en aandelenbezit worden niet vrij verhandelbare (via de aandelenbeurs) aandelen bedoeld.

Eigendom van uw organisatie in apotheken

B16a. Had uw organisatie als leverancier in 2007 (gedeeld) eigendom in een of meerdere apotheken?

- Ja
 Nee → Ga verder naar vraag B17a.

B16b. Hoe groot was het belang van uw organisatie gemiddeld in deze apotheken?

- >10%, namelijk , % → Ga verder naar B16c. en sla B16d. over
 10% → u hoeft vraag B16e. niet te beantwoorden

B16c. Heeft uw organisatie ter verkrijging van het belang destijds een kapitaalverstrekking (investering) gedaan?

- Ja, ten bedrage van €
 Nee

B16d. Wat was de hoogte van het aan uw organisatie verstrekte dividend over boekjaar 2007 vanuit dit aandeel in apotheken?

- € excl. BTW → Ga verder naar vraag B16f.

B16e. Wat was de omvang van de netto-winst van deze apotheken in 2007?

- €

Eigendom van afnemers (apotheken) in uw organisatie

B17a. Hadden in 2007 apotheken eigendom (een aandeel) in uw bedrijf?

- Ja
 Nee → Ga verder naar vraag B19a.

B17b. Hoe groot was het belang van deze apotheken gezamenlijk in uw organisatie?

- >10%, namelijk , % → Ga verder naar vraag B17c. en B17e.
 <10% → Beantwoord vraag 17c. en 17d.

B17c. Hebben deze apotheken ter verkrijging van dit belang destijds een kapitaalverstrekking (investering) gedaan?

- Ja, voor €
 Nee

B17d. Wat was de hoogte van het door uw organisatie verstrekte dividend over boekjaar 2007 aan deze apotheken?

- €

B17e. Wat was de netto-winst van uw organisatie in 2007?

Rendement op waardepapieren ten gunste van afnemers (apotheken)

Indien er sprake is van meerdere 'tranches' van verstrekte/verkochte waardepapieren, beantwoordt u dan onderstaande vragen p er tranche

B19a. Heeft uw organisatie in 2007 waardepapieren verstrekt/verkocht aan afnemers (apotheken)?

Ja

Nee → Ga verder met vraag B20a.

B19b. Wat was de afigfiteprijs (kostprijs) van deze in 2007 afgegeven waardepapieren

B19c. Wat was de nominale waarde van deze in 2007 afgegeven waardepapieren?

B19d. Wat was de beurswaarde (op moment van afgeven) van de in 2007 afgegeven waardepapieren?

B19e. Wat was het totaal aan obligaties per 31-12-2007 in bezit van afnemers met een rendement van meer dan 4,5%?

B19f. Wat was de totale nominale waarde van obligaties in bezit van afnemers (apotheken)?

B19g. Wat was het in 2007 genoten rendement?

Rendement op waardepapieren van aandelen van uw organisatie in apotheken

Indien er sprake is van meerdere 'tranches' van verstrekte/verkochte waardepapieren, beantwoordt u dan onderstaande vragen p er tranche

B20a. Heeft uw organisatie in 2007 waardepapieren verkregen/gekocht van afnemers (apotheken)

Ja

Nee → Ga verder met vraag B21.

B20b. Wat was de afigfiteprijs (kostprijs) van deze in 2007 verkregen waardepapieren?

B20c. Wat was hiervan de nominale waarde van de in 2007 verkregen waardepapieren?

€

B20d. Wat was de beurswaarde (op moment van afgeven) van de in 2007 verkregen waardepapieren?

€

B20e. Wat was het totaal aan obligaties verstrekt door afnemers (apotheken) per 31-12-2007 in bezit van uw organisatie met een rendement van meer dan 4,5%?

€

B20f. Wat was de totale nominale waarde van obligaties van afnemers (apotheken) in bezit van uw organisatie?

€

B20g. Wat was het in 2007 genoten rendement?

%

Bijzondere adviseursvergoedingen

B21. Hieronder dient u het bedrag in te vullen aangaande de over het boekjaar 2007 verstrekte bijzondere adviseursvergoedingen aan apothekers. Onder bijzondere adviseursvergoedingen wordt verstaan het verstrekken van informatie aan farmaceutische groothandels of – industrie, over omzetpatronen uit de eigen praktijk en daaraan gerelateerde adviezen.

Totaal bijzondere adviseursvergoedingen	€	excl. BTW
--	---	-----------

B22. Retourzendingen; hoeveel ontvangt uw organisatie jaarlijks retour aan geneesmiddelen die over de houdbaarheidsdatum zijn? Welke omzet vertegenwoordigt deze stroom?

Wat gebeurt er met deze retourzendingen, staat hier nog een financieel voordeel tegenover richting de oorspronkelijke afnemer (apotheehoudenden) (omvang)?

Totale omvang van bedragen die zijn uitbetaald voor retourzendingen	Totale omvang van bedragen die zijn uitbetaald voor retourzendingen die gevolg waren van overschrijden houdbaarheidsdatum
€	€

B23. Andere vormen van kortingen, bonussen, voordelen verstrekt aan afnemers (apothekers) Zijn er nog andere verschijningsvormen niet aan de orde geweest?

Zo ja, welke vorm en welke omvang?

Voordeel	Omvang
	€
	€
	€

Deel C Ontwikkelingen in de farmaceutische sector

- C1. Hoe groot acht u het effect van verticale integratie (bv groothandelaren die apotheken overnemen) in de farmaceutische sector op prijsontwikkeling van Wmg geneesmiddelen en waarom?

Mate van effect	Argument
☐ Verwaarloosbaar	
☐ Klein	
☐ Middelmatig	
☐ Groot	

- C2. Welke marketinginstrumenten zet uw organisatie in om uw producten onder de aandacht te brengen (te bespreken aan de hand van uw marketingbudget en marketinguitgaven)?

Marketinginstrument	Doelgroep (breed of specifiek ziekenhuisapotheken/overige apotheken of middels beroeps verenigingen)

- C3. Uitsluitend voor fabrikanten: hoe bedrijft uw organisatie marketing richting ziekenhuizen?
Past men hierbij nog andere methoden toe dan ter beschikking stellen van gratis geneesmiddelen, zo ja, welke?

Marketing methode(n)	

- C4. Uitsluitend voor fabrikanten: heeft uw organisatie medewerkers in dienst die apotheken bezoeken met een commerciële doelstelling ('artsenbezoekers')?

- Ja → Zo ja, hoeveel FTE?
 Nee

Aantal FTE	

- C5. Wat betekent het preferentiebeleid en/of contracten met laagste prijsgarantie of bandbreedte afspraken voor uw organisatie gemeten in lagere verkopen, resp. minder verstrekte kortingen (op jaarbasis)? (aan de hand van de gegevens over de maand juni ten opzichte van de maanden t/m mei 2008 in beeld te brengen).**

Lagere omzet	€
Lager bedrag verstrekte kortingen	€

Wat is uw oordeel over de gevolgen van het preferentiebeleid voor uw organisatie? Hoe denkt u dat dit beleid zal uitwerken voor uw contacten en contracten met apothekhoudenden (u kunt uw reactie op deze vragen eventueel in een bijlage meezenden).

--

- C6. Vul in onderstaande tabel de wijzigingen die voor wat betreft de verstrekte kortingen en inkoopvoordelen in de contracten van de vijf belangrijkste afnemers van generieke geneesmiddelen zijn aangebracht (als gevolg van preferentiebeleid):**

Afnemer	Afspraak oud	Afspraak nieuw

- C7. Verwacht u dat het preferentiebeleid en/of contracten met laagste prijsgarantie of bandbreedte afspraken invloed heeft op het assortiment dat uw organisatie aanbiedt? Verwacht u bijvoorbeeld producten uit assortiment te nemen omdat de winstgevendheid onaantrekkelijk wordt?**

Verwacht effect op assortiment	☐ Geen effect ☐ Wel effect, namelijk
---------------------------------------	---

C8. Waar ontstaat de grootste groei van uw organisatie in Nederland in de komende 5 jaar? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Groter marktaandeel (meer van bestaande producten bij bestaande klanten)
- Nieuwe producten
- Nieuwe markten/klantgroepen
- E-business
- Anders, namelijk

C9. Hoe werkt het bestelproces met uw afnemers? Kunnen zij bijvoorbeeld één medicijn bestellen? Hanteert uw organisatie een minimale afnamedrempel? Werkt uw organisatie met afnamepakketten?

Bestelproces	
Mogelijkheid om één medicijn te bestellen?	☐ Ja ☐ Nee
Minimal afnamedrempel aanwezig?	☐ Ja → Zo ja, welke? ☐ Nee
Afnamepakketten aanwezig?	☐ Ja → Zo ja, welke? ☐ Nee
Overige	

C10. Welke rol speelt internet voor uw bedrijf in de relatie met afnemers (apotheken) en welke nieuwe toepassingen komen hier de komende jaren bij?

Rol van internet:	
Nieuwe toepassingen:	

Opmerkingen: Indien tijdens het diepteonderzoek door meerdere personen van uw organisatie meningen zijn gegeven over de vragen in onderdeel C kunnen die meningen eventueel afzonderlijk per persoon worden bijgevoegd.

S I G N I F I C A N T

Toelichting bij vragenlijst voor Farmaceutische fabrikanten, importeurs en groothandelaren

Onderdeel van het onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten in 2007 bij apothekhoudenden

Utrecht, 14 juli 2008
H.H. Huizendveld RA
ConQuaestor
Versie 1.0

Inleiding

Deze toelichting en de bijbehorende vragenlijst maken deel uit van het onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten bij apothekhoudenden dat in opdracht van het Ministerie van VWS namens de Nederlandse Zorgautoriteit wordt uitgevoerd door twee management consultancy bureaus: ConQuaestor BV en Significant BV.

Doel van het onderzoek is het bepalen van de totale omvang van inkoopvoordelen en praktijkkosten van apothekhoudenden over het boekjaar 2007. De onderzoeksresultaten worden mede gebruikt voor de onderbouwing van de toekomstige tarieven en de tariefstructuur, zoals die door de Nederlandse Zorgautoriteit voor apothekhoudenden wordt vastgesteld.

De onderzoeksopzet is gebaseerd op het in 2006 uitgevoerde onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten over het boekjaar 2004, eveneens uitgevoerd door ConQuaestor en Significant. Nieuw in dit onderzoek is dat de vastgestelde inkoopvoordelen aan de ontvangende kant – de apothekhoudenden – worden getoetst met verstrekte inkoopvoordelen voordelen vanuit de toeleverende keten – fabrikanten (specialité en generiek), importeurs en groothandelaren (volgesorteerd en niet-volgesorteerd). Naast zuiver kwantitatieve vragen voor deze toets is ook een aantal kwalitatieve vragen in het onderzoek opgenomen om de recente ontwikkelingen in de farmaceutische sector beter te kunnen duiden.

Deze toelichting kan worden gebruikt als naslagwerk bij het invullen van de vragenlijst. Wij verzoeken u derhalve deze toelichting goed door te lezen alvorens de vragenlijst in te vullen.

Mocht u na het lezen van deze toelichting vragen hebben over de vragenlijst in het algemeen, of over bepaalde vragen in het bijzonder, kunt u contact opnemen met de speciaal voor dit onderzoek ingerichte telefonische helpdesk. De helpdesk is telefonisch bereikbaar op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur op 030-2906180 of via email:

planningapothekersonderzoek@conquaestor.nl

U kunt via dit mailadres ook een digitaal bestand (Excel) opvragen waarin de gevraagde gegevens rechtstreeks kunnen worden ingevuld.

Reikwijdte

Dit onderzoek heeft inkoopvoordelen en praktijkkosten van apothekhoudenden als centraal thema. Voor de toets vanuit de toeleverende farmaceutische kolom zijn uitsluitend de rechtstreekse lijnen tussen marktpartij (fabrikant, groothandel, importeur) met apothekhoudenden van belang. Kortingen die bijvoorbeeld worden afgesproken tussen fabrikanten en groothandels maken geen deel uit van dit onderzoek.

Dit onderzoek richt zich op de situatie in Nederland. Exportcijfers van fabrikanten en groothandelaren of bijvoorbeeld kortingen aan buitenlandse apothekhoudenden blijven buiten dit onderzoek.

Wie dient deze vragenlijst in te vullen?

De financiële cijfers worden bij voorkeur ingevuld door de (concern)controller of CFO van de organisatie. De kwalitatieve gegevens kunnen worden ingevuld door een lid van de hoofddirectie en/of de verantwoordelijke voor sales en marketing.

Indien bij het zelf invullen zonder een diepteonderzoeker een andere functionaris dan hiervoor genoemde functionaris de vragenlijst invult, verzoeken wij u dit aangegeven, zodat wij eventueel na inzending van de antwoorden contact op kunnen nemen bij onduidelijkheden. De contactgegevens kunnen worden vermeld in deel A (A9.) van de vragenlijst.

Privacy en anonimiteit

Alle informatie die door middel van deze vragenlijst wordt verstrekt, wordt vertrouwelijk behandeld. De gegevens worden uitsluitend gebruikt voor dit onderzoek naar inkoopvoordelen en praktijkkosten bij apothekhoudenden. De resultaten uit de onderzoeken worden anoniem, en slechts op geaggregeerd niveau gerapporteerd waardoor herleidbaarheid op individuele apothekhoudenden en/of ketens niet mogelijk is. Indien het bij een bepaalde subpopulatie van het onderzoek niet mogelijk is om anonieme (niet herleidbaar) resultaten te genereren, vindt op dat niveau geen afzonderlijke rapportage voor die subpopulatie plaats.

Algemene toelichting

Alle gevraagde (financiële) gegevens hebben betrekking op het boekjaar 2007. Indien er sprake is van een gebroken boekjaar, wordt de meest recent afgesloten periode waarin een deel van 2007 onderdeel is gebruikt. Alle financiële cijfers worden uitgevraagd in € (euro's) of 1.000 € (euro's) en zijn exclusief BTW.

De vragen in de vragenlijst over de kortingen, inkoopvoordelen en bonussen hebben betrekking op de verkopen aan apotheken, die samenhangen met de verkoop van geneesmiddelen of de relatie die u in verband daarmee heeft met apothekhoudenden in het boekjaar 2007.

Deel A Algemene identificatie gegevens

Vraag A2.

Hoofdvestiging: Dit is het hoofdkantoor van de organisatie voor de Nederlandse markt.

Vraag A4a.

Definities:

De farmaceutische groothandel koopt in bij fabrikanten en/of importeurs, verkoopt aan apothekhoudenden voor eigen rekening en risico. De groothandel transformeert als het ware de condities waaronder de fabrikanten willen verkopen tot condities waaronder afnemers willen kopen. De farmaceutische groothandel vervult functies als assortimentssamenstelling, voorraadfunctie, distributie, financiering.

In dit onderzoek wordt soms onderscheid gemaakt tussen volgesorteerde groothandels (groothandels die een vrijwel compleet assortiment geneesmiddelen voor apotheken aanbieden) en niet-volgesorteerde groothandels die zich richten op een specifiek assortiment (al dan niet gekoppeld aan het bedienen van een specifieke groep apotheken). Een niet-volgesorteerde groothandel kan er bijvoorbeeld voor kiezen om uitsluitend 'hardlopers' in het assortiment op te nemen.

De farmaceutische importeur draagt zorg voor het importeren van buitenlandse geneesmiddelen in Nederland en de daarbij behorende verplichtingen. Het importeren van geneesmiddelen (in bulk of in gebruikersverpakkingen) is verboden zonder fabrikantenvergunning. Dit verbod geldt voor alle soorten geneesmiddelen. Geneesmiddelen die worden aangegeven voor het vrije verkeer, worden alleen vrijgegeven als de importeur een fabrikantenvergunning heeft. De afgegeven fabrikantenvergunningen zijn vermeld in de Farmatec-lijst.

Specialités zijn gepatenteerde medicijnen en medicijnen die in patent geweest zijn en nog steeds onder de oorspronkelijke merknaam worden geleverd door de innovatieve farmaceutische industrie.

Als deze vanwege prijsverschillen door de groothandelaren worden geïmporteerd vanuit andere EU-landen, dan wordt er gesproken van parallele import. Deze middelen worden dan soms naar Nederland gehaald in de buitenlandse verpakking. Ze moeten dan wel worden gekeurd en voorzien worden van een Nederlandse bijsluiters om net als het Nederlandse specialité verkocht te worden. Dit heet parallel import geneesmiddelen. De naam van het geneesmiddel is meestal dezelfde als in Nederland, maar het is hetzelfde middel als het origineel.

Generieke medicijnen zijn voormalige specialités waarvan het patent is afgelopen en waarin de werkzame stof van het oorspronkelijke specialité is verwerkt. Deze generieke medicijnen worden over het algemeen door andere bedrijven geproduceerd dan de specialités. Ze worden meestal onder een stofnaam uitgebracht en niet onder een merknaam zoals het geval is bij de specialités.

In de geneesmiddelenwet is dit als volgt beschreven: een geneesmiddel waarvan de samenstelling van de werkzame stoffen zowel kwalitatief als kwantitatief dezelfde is als die van het referentiegeneesmiddel, de farmaceutische vorm dezelfde is als die van het referentiegeneesmiddel en de biologische equivalentie met het referentiegeneesmiddel in wetenschappelijke studies inzake biologische beschikbaarheid is aangetoond, dan wel naar zijn aard als biologisch equivalent wordt beschouwd aan het referentiemiddel, door EMEA of FDA.

Deze definities zijn overgenomen uit: KNMP Handleiding geneesmiddel substitutie.

Vraag 4b.

U kunt hier de aandeelhouderstructuur aangeven. Wie houdt de aandelen van uw in Nederland gevestigde organisatie en welk aandelenbelang(-en) heeft de firma in apotheken en/of geneesmiddelenketens?

Vraag A5.

Uw eventuele (buitenlandse) moederorganisatie of holding is de overkoepelende organisatie waartoe uw organisatie(onderdeel) behoort en waar het eigendom van uw organisatie berust.

Vraag A6.

De omzet van uw organisatie in Nederland

Vraag A7.

Het gemiddeld aantal medewerkers: het aantal medewerkers dat gemiddeld in 2007 op uw loonlijst heeft gestaan (stand peildatum 1 januari 2007 plus stand 31 december 2007 gedeeld door 2) in FTE. U gelieve tevens het aantal medewerkers aan te geven.

Deel B Omzet, verkoopwaarde en verstrekte voordelen, kortingen en bonussen

Vraag B1.

WMG-geneesmiddelen: receptgeneesmiddelen die vallen onder de Wet Marktordening Gezondheidszorg.

Taxe-prijzen: De Wet Geneesmiddelen Prijzen (WGP) is in 1996 ingevoerd, om de destijds relatief hoge geneesmiddelenprijzen in Nederland te kunnen verlagen. Door middel van de WGP stelt de overheid een maximuminkoopprijs voor geneesmiddelen in, de apotheekinkoopprijs (AIP) ofwel taxe-prijs (niet per definitie gelijk aan de vergoeding). De AIP van een geneesmiddel is gebaseerd op het gemiddelde prijsniveau van vergelijkbare geneesmiddelen in vier referentielanden:

- Duitsland
- België
- Frankrijk
- Verenigd Koninkrijk

Deze prijzen hebben betrekking op het handelsverkeer tussen fabrikanten, importeurs, groothandels en apotheken.

Taxe prijzen zijn van toepassing voor WMG-geneesmiddelen, zelfzorggeneesmiddelen, medische hulpmiddelen en homeopathie.

De taxe prijs worden halfjaarlijks aangepast door het ministerie van VWS.

Apotheekhoudenden: een lokaal of een samenhangend geheel van lokalen waarin geneesmiddelen worden bereid, ter hand gesteld en ten behoeve van terhandstelling worden opgeslagen, dan wel alleen ter hand worden gesteld en daartoe opgeslagen.

Vraag B1c.

Zie toelichting bij A4. voor gehanteerde definities specialité, generiek en parallelle import

Kortingen en bonussen op de factuur: Kortingen die zichtbaar op de verkoopfacturen aan apothekers in mindering worden gebracht en/of als creditfactuur worden verrekend.

Kortingen en bonussen die zijn gerelateerd aan afname van volumes van geneesmiddelen of inkoopbedrag of betreffen een bepaalde periode. Deze worden afzonderlijk verantwoord in de debiteurenadministratie (creditfactuur boeking) of in de crediteurenadministratie (schuld/betalingen aan apotheekhoudenden).

Tot de gevraagde verkoopwaarde van geneesmiddelen behoren niet de verstrekkingen bedoeld voor poliklinische patiënten.

In deze vraag wordt gevraagd onderscheid te maken naar inkoopkanaal: Specialité, Generiek en Parallelle import. Mogelijk kan dit onderscheid niet uit de administratie worden achterhaald. Het is dan van belang in alle gevallen de totaalregel in te vullen en waar mogelijk verdere verbijzondering naar inkoopkanaal op te nemen. De som van de waardes per inkoopkanaal kan afwijken van het totaal, als voor één of meer inkoopkanalen die verbijzondering niet mogelijk blijkt.

Vraag B1d.

Bij deze vraag dient u de omzet in euro in 2007 te beschouwen per inkoopkanaal om vast te stellen wie uw 5 grootste afnemers waren in dat betreffende kanaal.

Vervolgens berekent u per kanaal voor de nr. 1 tot en met nr. 5 klant het gevraagde kortingspercentage door het totaal bedrag aan kortingen en bonussen op factuur en de volume, omzetniveau- of periodegebonden kortingen of bonussen per afnemer te totaliseren. Dit totaal aan kortingen per afnemer dient in een percentage van de omzet per afnemer te worden uitgedrukt

Mogelijk kan het antwoord op deze vraag ook uit de contracten met afnemers worden gedestilleerd.

Multi-sourcing: een geneesmiddel wordt als Multi-source aangemerkt als het is opgenomen in bijlage 1a van de Regeling farmaceutische hulp 1996 en er per werkzame stof -van de in het betreffende cluster opgenomen onderling vervangbare geneesmiddelen- meer dan één geneesmiddel van verschillende aanbieders is opgenomen.

Geneesmiddelen die niet aan deze omschrijving voldoen worden aangemerkt als single-source geneesmiddel.

Indien het niet mogelijk is om vanuit uw administratie onderscheid te maken naar Multi-source en single-source dan kunt u volstaan met de korting voor de top-5 grootste specialité geneesmiddelen (omzet in euro in 2007).

Vraag B2.

Wij vragen u hier om de netto-verkoopwaarde tegen taxe-prijzen van de top-34 extramurale geneesmiddelen in te vullen conform de tabel. Deze top-34 geneesmiddelen zijn aangeduid met hun bijbehorende ATC code die behoren bij een werkzame stof.

Ter illustratie: Omeprazol heeft de code A02B C01. Dit geldt ook voor LosecR code A02B C01, werkzame stof omeprazol. Daarnaast hebben de Losec tabletten van 20 mg en die van 40 mg dezelfde ATC code. Dit geldt ook voor andere enkelvoudige toedieningsvormen, bijvoorbeeld de preparaten met daarin omeprazol; iv en po; zelfde ATC klasse. U dient hier dus de netto-verkoopwaarde voor alle voor uw organisatie relevante middelen en hun verschijningsvormen per ATC-code te sommeren.

Vraag B4.

Hier wordt het totale inkoopvoordeel gevraagd dat is uitbetaald aan apotheken om geneesmiddelen van uw organisatie op te nemen in een formularium. Vast te stellen op basis van separaat geboekte kortingen of refunds.

Vraag B6a. en B6b.

U dient voor beide vragen de stelling aan te kruisen die volgens u het meest van toepassing is.

Vraag B7a.

Gratis verstrekte geneesmiddelen zijn in de praktijk veelal niet afzonderlijk als voorraadmutaties uit het Management informatiesysteem herleidbaar. De meest voorkomende verschijningsvorm van gratis geneesmiddelen zijn actie voorwaarden als bijv: 100 stuks bestellen, 80 stuks gratis er bij.

Gevraagd wordt na te gaan of u in 2007 geneesmiddelen heeft geleverd, waar actievoorwaarden voor golden en deze te totaliseren. De gratis verstrekte geneesmiddelen dient u te waarderen tegen de

verkoopprijs volgens Z –index taxe prijs (excl. BTW).

Let op dat u de kortingen niet meeneemt in de beantwoording van deze vraag

Vraag B8. en B9.

Het marketing/sales budget en -realisatie bieden wellicht aanknopingspunten voor het identificeren en kwantificeren van de schenkingen/giften die mogelijk aan apotheekhoudenden zijn gedaan. Daarnaast zijn afspraken mogelijk in individuele contracten met apotheekhoudenden vastgelegd.

Deze items zijn alleen relevant indien er meerdere apotheken per item voor meer dan €500,00 per apotheek voordeel van hebben genoten.

Vraag B10.

Gunstige financiering kent in principe de volgende drie mogelijke varianten:

4. Leningen of leningconstructies die geheel of gedeeltelijk door of namens de farmaceutische groothandel of industrie aan apotheekhoudenden worden verstrekt tegen rentevoorzwaarden die gunstiger zijn dan de marktrente. De marktrente over 2007 bedraagt 4,5%.
2. Afschrijvingslening: naast gunstiger rentevoorzwaarden over leningen kan de fabrikant, importeur of groothandel tegenover de zekerheid van omzet een bedrag beschikbaar stellen dat overeenkomt met de contante waarde van bepaalde bonussen en kortingen over de inkoopwaarde van de geneesmiddelenomzet die de apotheker over een periode van een aantal jaren denkt te kunnen realiseren. Dit bedrag valt doorgaans jaarlijks vrij volgens een tevoren vastgesteld schema over de periode waarover het is berekend.
3. Vooruitbetaalde kortingen: dit zijn kortingen die worden verstrekt en betaald door fabrikanten/importeurs en groothandelaren aan apotheken al voordat de afname grens van geneesmiddelen, die recht geeft op de korting, is bereikt.

Overeengekomen betalingstermijnen (betalingsuitstel) met de farmaceutische fabrikanten, importeurs en groothandelaren worden voor dit onderzoek niet als financieringsovereenkomst beschouwd.

Vraag B13.

Voordelen voor apotheekhoudenden ontstaan wanneer deze van uw organisatie een lening ontvangen waarvan de rentecondities lager zijn dan 4,5 % in 2007. U gelieve die leningen die u verstrekt heeft tegen een lagere rente dan 4,5 % hieronder te specificeren.

Vraag B14a.

Apotheekhoudenden ondervinden voordeel als er aflossingen op verstrekte rentedragende leningen worden kwijtgescholden of wanneer afschrijvingsleningen vrijvallen (zie toelichting vraag B10.). Dit is vast te stellen op basis van grootboek en schriftelijk bevestigde afspraken met apotheekhoudenden.

Indien hiervan geen sprake was, vult u onder B14b. '0' in.

Vraag B15.

Consignatievoorraad: hiermee wordt bedoeld de geneesmiddelen en producten, artikelen die wel al zijn geleverd, maar nog niet direct betaald door apothekhoudenden. Betaling vindt pas plaats bij verkoop aan patiënt (is moment van onttrekking aan de voorraad). De apothekhoudende heeft voordeel door vermindering werkkapitaalbehoefte.

Indien dit aan de orde is dan de gemiddelde consignatievoorraad over geheel 2007 kwantificeren van de apothekhoudenden die voorraad in consignatie hebben ontvangen.

Vraag B16a./B17e

Indien uw organisatie eigendom* in een of meerdere apotheken had in 2007, wat was het rechtmatig deel van uw organisatie ten aanzien van de netto-winst (of in de vorm van dividend) die door de betreffende apotheken werd gegenereerd in 2007?

* Naast eigendom uit hoofde van aandelenbezit zijn ook begrepen CV 's en Coöperatieve Verenigen vormen.

Vragen B19a. - B20g.

Verstreckte voordelen onder de categorie 'opbrengsten van waardepapieren afgegeven door de farmaceutische fabrikanten, importeurs en groothandelaren' worden naar twee soorten gesplitst. Allebei de categorieën betreffen waardepapieren die niet door apothekhoudenden op de beurs zijn aangekocht. De categorieën zijn:

- Aandelen: Op het moment van verstrekken/verkoop van aandelen in 2007 wordt de omvang van het verschil tussen de verkrijgingprijs (kostprijs) en de laagste van de nominale of beurswaarde (op moment van verkrijging) als voordeel voor de begunstigde apothekhoudenden beschouwd;
- Obligaties: Obligaties die zijn verstrekt/verkocht aan apothekhoudenden worden als volgt gewaardeerd als verstrekt voordeel:
  - Op het moment van verkrijgen van een obligatie in 2007: omvang van het verschil tussen de verkoopprijs (kostprijs) en de laagste van de nominale of beurswaarde (op moment) van verstrekken/verkoop;
  - Bovenmatige rentevergoeding van obligaties: Als bovenmatig wordt gedefinieerd rendement boven een normatief vastgesteld vast rendement van meer dan 4,5%.

Waardebonnen/cadeaubonnen maken geen onderdeel uit van deze vraag.

Vraag B21.

Verstreckte voordelen onder de categorie 'bijzondere adviseurvergoedingen' omvatten financiële vergoedingen die uw organisatie aan apothekhoudenden heeft betaald voor het verstrekken van informatie over bijvoorbeeld omzetpatronen uit de eigen praktijk en daaraan gerelateerde adviezen.

Let op dat u in de waarde van het bedrag geen eerder ingevulde verstrekt inkoopvoordelen meeneemt.

Vraag B22.

Een deel van retourstromen volgt mogelijk uit bijvoorbeeld foutieve leveringen. Hier staan creditnota's tegenover, hier hebben apothekhoudenden geen financieel voordeel genoten.

Wij vragen in deze tabel om financiële vergoedingen op te nemen van producten die feitelijk reeds afgeboekt waren in voorraad en debiteuren en waar de apotheekhoudende een voordeel heeft genoten.

Specifiek wordt gevraagd om aan te geven welke retourstromen gepaard gaan met overschrijding houdbaarheidsdatum en welke vergoeding hier mogelijk tegenover staat (graag totaalbedrag van deze vergoedingen opnemen). Feitelijk kan dit als ondernemersrisico van de apotheekhoudenden worden gezien, indien hier vergoedingen tegenover staan, neemt de fabrikant, importeur, groothandel (een deel van dit) risico over. De vraag is wat hiervan het totale bedrag in 2007 is.

Deze vraag dient slechts te worden beantwoord indien de vergoedingen voor retourzendingen **niet** in de voorgaande antwoorden onder Kortingen en bonussen is meegenomen.

Deel C Marktonwikkelingen en leverancierrelaties

Vraag C1.

Feitelijk betreft dit een vraag over verandering van onderhandelingsmacht in de keten. Zijn marktpartijen in staat om door vormen van verticale integratie tussen fabrikanten-importeurs-groothandelaren-apotheken hun onderhandelingsmacht te vergroten en invloed op prijs en marge-ontwikkeling te vergroten?

Indien u een verschillend effect ziet voor bijvoorbeeld specialité en generieke geneesmiddelen verzoeken wij u vriendelijk om dat onderscheid te maken in uw beantwoording.

Indien u andere effecten ziet als gevolg van dynamiek in de bedrijfskolom fabrikanten-importeurs-groothandelaren-apotheken die uiteindelijk invloed hebben op voordelen/kortingen en bonussen door apotheekhoudenden verzoeken wij die in een toelichting als bijlage te beschrijven.

Vraag C3.

Uitsluitend voor fabrikanten: Welke mogelijkheden heeft en benut uw organisatie om ziekenhuizen en de daar werkzame medisch en farmaceutisch specialisten te benaderen om uw producten onder de aandacht te brengen?

Vraag C5.

Indien u nog nadere toelichting wilt/kunt geven op de gevolgen van het preferentiebeleid en/of contracten met laagste prijsgarantie of bandbreedte-afspraken dan verzoeken wij u dat in een bijlage toe te voegen.

De belangrijkste afnemers worden bepaald op basis van omzet in euro in 2007.

Einde toelichting op de vragenlijst.

**Nederlandse
Zorgautoriteit**

TE OVERHANDIGEN DOOR ONDERZOEKER

Aan geadresseerde

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht
Postbus 3017
3502 GA Utrecht
T 030 295 81 11
F 030 295 82 96
E info@nza.nl
I www.nza.nl

Behandeld door
A.L. Beiderman

Telefoonnummer
030 296 83 74

E-mailadres
a.beiderman@nza.nl

Kenmerk
ABIN/pere/08/A-567
0900027774

Onderwerp
Mededeling Nederlandse Zorgautoriteit inzake de vragenlijst bij het
Informatieverzoek van 15 juli 2008 voor farmaceutische groothandels en fabrikanten

Datum
12 augustus 2008

Geachte heer of mevrouw,

Voorafgaand aan de aanvang van het onderzoek ter plekke delen wij u hierbij mede dat beantwoording van de volgende vragen op vrijwillige basis plaatsvindt: C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8 en C10.

Dat beantwoording op vrijwillige basis plaatsvindt wil zeggen dat deze vragen geen onderdeel meer uitmaken van het formele informatieverzoek van 15 juli 2008, hetgeen betekent dat de NZa ten aanzien hiervan ook geen gebruik zal maken van haar bestuursrechtelijke handhavingsmogelijkheden.

Door middel van de vragen die op vrijwillige basis worden beantwoord wil de NZa een eerste inzicht hebben in de actuele ontwikkelingen. Hoewel farmaceutische groothandels en fabrikanten niet altijd een eenduidig antwoord kunnen geven op deze vragen, hebben ze wel toegevoegde waarde, omdat de gegevens ondermeer bijdragen aan het inzichtelijk maken van de gevolgen respectievelijk de effecten van het preferentiebeleid.

Met vriendelijke groet,
de Raad van Bestuur van de
Nederlandse Zorgautoriteit

mw. drs. C.C. van Beek MCM
portefeuillehouder Zorgmarkten Cure

Bijlage 3: NZa verklaring en oplegbrief

Verklaring in het kader van het Onderzoek inkoopvoordelen en praktijkkosten van apothekhoudenden

Onderwerp : bedrijfsbezoek bij (*onderneming*) d.d. (invullen)

1. Bevoegdheid

Ik, ..., werkzaam bij ConQuaestor/Significant te Utrecht bij besluit van 17 juli 2008 van de voorzitter van de Nederlandse Zorgautoriteit ingevolge artikel 61, eerste lid van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) aangewezen als persoon aan wie gegevens moeten worden verstrekt en aan wie boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan beschikbaar moeten worden gesteld ten behoeve van het Onderzoek inkoopvoordelen en praktijkkosten farmacie, verklaar het navolgende.

2. Locatie

Op ....., bevond ik mij op het ..... te
....., alwaar is gevestigd .....

3. Legitimatie en aanwijzingsbesluit

Ten overstaan van (*wie inclusief functie*) legitimeerde ik mij en toonde ik de formele aanwijzing door de Nederlandse Zorgautoriteit.

4. Omschrijving onderzoek

Ik heb ..... in kennis gesteld van de omschrijving van het onderzoek, namelijk: het Onderzoek inkoopvoordelen en praktijkkosten van apothekhoudenden overeenkomstig het informatieverzoek van 15 juli 2008 van de Nederlandse Zorgautoriteit.

5. Gehouden de informatie te verstrekken

Ik heb ..... gewezen op het feit dat het onderzoek plaatsvindt op basis van de bevoegdheden als opgenomen in artikel 61, eerste lid van de Wmg. Ik heb ..... gewezen op het feit dat deze is gehouden gegevens aan te leveren die redelijkerwijs in verband met de uitvoering van deze wet van belang kunnen zijn en boeken, bescheiden of andere gegevensdragers hiervoor beschikbaar te stellen. Voorts heb ik ..... erop gewezen dat gelet op artikel 61, vijfde lid van de Wmg dat gegevens en inlichtingen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud dienen te worden verstrekt en dat deze voorts op grond van artikel 63 van de Wmg volledig en naar waarheid dienen te worden verstrekt.

6. Rechtsbijstand

De onderneming werd *wel/niet** door een advocaat c.q. bedrijfsjurist bijgestaan
.....

7. Verklaring

Ik verklaar dat ..... mondeling kenbaar heeft gemaakt niet mee te werken noch voornemens is mee te werken aan de informatieverzameling door een bezoek van een externe onderzoeker van ConQuaestor/Significant. Ik verklaar dat (wie) kenbaar heeft gemaakt deze verklaring niet voor ontvangst te willen ondertekenen.

Ik verklaar dat .....kenbaar heeft gemaakt niet mee te kunnen werken om de volgende reden:

Ik verklaar dat naar aanleiding van de door mij aan .....gestelde vragen en naar aanleiding van de aan mij door .....getoonde boeken, bescheiden of andere gegevensdragers door ..... niet volledig is voldaan aan het informatieverzoek op basis van artikel 61, eerste lid en vijfde lid en artikel 63 van de Wmg. Zie bijlage voor overzicht van ontbrekende gegevens.

8. Gezien onderdeel 7 van onderhavige verklaring constateer ik dat .....niet dan wel niet volledig heeft voldaan aan het verzoek tot verstrekking van informatie aan een daartoe door de Nederlandse Zorgautoriteit aangewezen persoon.

Ik heb .....verzocht om binnen 1 week na dagtekening van onderhavige verklaring de volledige dan wel ontbrekende informatie schriftelijk aan te leveren bij de Nederlandse Zorgautoriteit ter attentie van mw. Ph.M. de Kruijff (postbus 3017, 3502 GA Utrecht) of per mail aan handhavingfarmacie@nza.nl.

9. Ik heb ..... er op gewezen dat de Nederlandse Zorgautoriteit een last onder dwangsom en/of een bestuurlijke boete kan opleggen aan degenen die niet aan bovengenoemd verzoek tot verstrekking van de volledige dan wel ontbrekende informatie voldoen.

Aldus naar waarheid en in tweevoud opgemaakt te ..... op .....,
Aan ..... is een exemplaar van onderhavige verklaring verstrekt,

(ondertekening voor ontvangst onderneming)

(ondertekening voor verklaring door onderzoeker)

Onderwerp : Verklaring in het kader van het Onderzoek inkoopvoordelen en praktijkkosten van apothekhoudenden

Geachte heer of mevrouw,

In het informatieverzoek dat wij u eerder/ op 15 juli hebben toegezonden, hebben wij u gewezen op het belang mee te werken aan dit onderzoek. Wij beseffen daarbij terdege dat dit onderzoek de nodige tijd van u zal vragen. We hebben u echter ook toegelicht dat u op grond van de Wet marktordening gezondheidszorg gehouden bent de gevraagde informatie te leveren.

In bijgevoegde (juridische) verklaring wordt vastgelegd wat uw redenen zijn om niet dan wel niet volledig mee te werken aan deze informatieverplichting. Ook wordt u een laatste termijn van 1 week gegeven om alsnog de (ontbrekende) informatie aan te leveren bij de NZa.

Met deze (juridische) verklaring wordt de NZa in staat gesteld om een zorgvuldige afweging te maken of zij in een specifiek geval al dan niet van haar handhavingsbevoegdheden gebruik zal maken. Wij hopen uiteraard geen gebruik te hoeven maken van deze bevoegdheid en rekenen op uw verdere medewerking.

Met vriendelijke groet,

De Nederlandse Zorgautoriteit

Bijlage 4: Definitie en berekening van de componenten van inkoopvoordelen

Hieronder zijn de zes componenten van inkoopvoordelen toegelicht³. Tevens is beschreven hoe de componenten zijn berekend aan de hand van de gegevens in de vragenlijst.

1. Bonussen en kortingen op factuur

Definitie

Bonussen en kortingen op factuur zijn de posten die zichtbaar op de inkoopfactuur in mindering worden gebracht en/of als creditfactuur in rekening worden gebracht.

Berekening

De totale waarde aan bonussen ontvangen op basis van afnamen van grote volumes (vraag 11b) wordt vermenigvuldigd met de WMG-verdeelsleutel en opgeteld bij de kortingen op factuur. De korting op factuur wordt berekend door van de totale inkoopwaarde tegen taxe-prijzen (vraag 4), de totale netto inkoopwaarde (vraag 6) af te trekken en te vermenigvuldigen met de WMG-verdeelsleutel.

2. Gratis ontvangen geneesmiddelen

Definitie

De meest voorkomende verschijningsvorm van gratis geneesmiddelen zijn geneesmiddelen die zijn verstrekt onder actievoorwaarden. Bijvoorbeeld: 100 stuks bestellen, 80 stuks gratis erbij. De gratis ontvangen geneesmiddelen worden gewaardeerd tegen de inkoopprijs volgens Z-index taxe.

Berekening

Als de vraag naar gratis geneesmiddelen uitgesplitst naar artikelgroep (vraag 12a) is ingevuld, dan wordt het bedrag voor WMG-geneesmiddelen uit die vraag gehanteerd. Anders wordt het totaal bedrag aan gratis geneesmiddelen (vraag 12b) vermenigvuldigd met de WMG-verdeelsleutel.

3. Schenkingen of giften in natura en gratis ontvangen diensten (> €500 op jaarbasis)

Definitie

Bij schenkingen of giften in natura van de farmaceutische groothandel en/of farmaceutische industrie gaat het om bijvoorbeeld VVV-bonnen, computersystemen en software, reizen, diners, theatervoorstellingen, cursussen of symposia. Het inkoopvoordeel van gratis ontvangen diensten van de farmaceutische groothandel en farmaceutische industrie omvat bijvoorbeeld advies over inrichting, belastingadvies of opleidingen.

Slechts indien de totale waarde de €500 per apotheekhoudende overschrijdt, diende de apotheekhoudende het bedrag in te vullen.

---

³ De zevende component 'opbrengsten waardepapieren' is opgenomen in het netto rendement op beleggingen in de groothandel.

Deze categorie is veelal niet herleidbaar uit de financiële administratie van de apotheekhoudende, aangezien er geen tegenprestatie tegenover staat. De waarde van de inkoopvoordelen is de inkoopprijs van vergelijkbare producten en/of diensten. Volstaan is met de eigenopgave en verklaring van de apotheekhoudende

Berekening

Het inkoopvoordeel is gelijk aan het totale bedrag aan schenkingen of giften in natura en gratis diensten (vraag 14) vermenigvuldigd met de WMG-verdeelsleutel. Bedragen van minder dan € 500 zijn niet meegenomen in de berekening.

4. Gunstige financiering

Definitie

Gunstige financiering betreft (rentedragende) leningen door de farmaceutische industrie of groothandel aan de apotheekhoudende tegen gunstige voorwaarden. Van gunstige voorwaarde is sprake de rente lager is dan 4,5%.

Berekening

Indien de feitelijke rente (vraag 17) lager is dan 4,5%, dan is het inkoopvoordeel gelijk aan het verschil tussen de feitelijke rente en 4,5% maal het bedrag aan uitstaande lening per 31-12-2007 (vraag 17), vermenigvuldigd met de WMG-verdeelsleutel.

5. Nettorendement op beleggingen in de groothandel

Definitie

Beleggingen in de groothandel omvatten participaties (aandelen), inleggelden en obligaties in de groothandel. Van inkoopvoordeel is sprake als het netto rendement op beleggingen hoger is dan 7% op het geïnvesteerd vermogen.

Ten aanzien van participaties (aandelen) wordt onderscheid gemaakt tussen participaties groter en kleiner dan 10%. Ingeval van participaties met een belang groter dan 10% wordt verondersteld dat een belangrijke invloed kan worden uitgeoefend op het winstuitkeringsbeleid van de groothandel. In die gevallen wordt als netto rendement aangehouden het evenredig aandeel in de nettowinst. Bij participaties kleiner dan 10% wordt als nettorendement de over 2007 ontvangen dividend/winstuitkering aangehouden.

Berekening

Het inkoopvoordeel voor het nettorendement op inkoopcollectieven wordt meegenomen als het verschil tussen de ontvangen uitkering (vraag 23) en het geïnvesteerd vermogen (vraag 21) maal 7% groter is dan 0. In geval van participaties boven de 10% wordt als inkoopvoordeel meegenomen het verschil tussen de feitelijke nettowinst van de groothandel (vraag 24) maal de grootte van het belang in de groothandel (vraag 22) minus de gedane kapitaalverstrekking voor het verkrijgen van het belang (vraag 21) maal 7%. Het berekende inkoopvoordeel wordt vermenigvuldigd met de WMG-verdeelsleutel.

6. Bijzondere adviseursvergoedingen

Definitie

Bijzondere adviseurvergoedingen omvatten financiële vergoedingen die apotheehoudenden en/of de apotheker-eigenaar hebben ontvangen indien zij optreden als adviseur van de farmaceutische industrie en/of farmaceutische groothandel. De werkzaamheden die hieronder vallen zijn het verstrekken van informatie over omzetpatronen uit de eigen praktijk en daaraan gerelateerde adviezen.

Berekening

Het inkoopvoordeel is gelijk aan het totale bedrag aan adviseursvergoedingen (vraag 29) vermenigvuldigd met de WMG-verdeelsleutel.

Bijlage 5: Toelichting statistische begrippen en gehanteerde kwantitatieve methoden

Deze bijlage beschrijft de in dit onderzoek gehanteerde kwantitatieve methoden. In de hoofdtekst van dit rapport zijn de gehanteerde methoden globaal en zonder technische details opgenomen. Voor de context van het gebruik van de methoden en technieken, wordt daarom verwezen naar de hoofdtekst.

Deze bijlage beschrijft de in dit onderzoek gehanteerde kwantitatieve methoden. In de hoofdtekst van dit rapport zijn de gehanteerde methoden globaal en zonder technische details opgenomen. Voor de context van het gebruik van de methoden en technieken, wordt daarom verwezen naar de hoofdtekst.

Representativiteit

Bij uitspraken over een populatie apothekers op grond van steekproefonderzoek is het belangrijk dat de in de steekproef onderzochte apothekers dezelfde karakteristieken hebben als alle apothekers in de totale populatie gezamenlijk. Dit wordt representativiteit genoemd. Bij een representatieve steekproef zullen de resultaten op grond van die steekproef een goede afspiegeling zijn van de resultaten voor de totale populatie. Representativiteit kan worden getoetst op kenmerken die bekend zijn voor de totale populatie. Een belangrijke toets in dit verband is de toets op de verdeling naar grootteklasse. Wanneer bijvoorbeeld grotere apotheken oververtegenwoordigd zijn zullen bepaalde karakteristieken van die apotheken bovenmatig in de resultaten meewegen en tot een vertekend resultaat leiden. In dat geval moet een correctie door weging worden uitgevoerd.

De apotheken in de steekproef bleken representatief te zijn op verschillende onderzochte kenmerken. De verdeling naar grootteklasse is ter illustratie daarvan opgenomen in de desbetreffende hoofdstukken. De representativiteit van de steekproef voor de verschillende deelpopulaties bleek, met één uitzondering voor de overige openbare apotheken, voldoende en daarom is er voor de subpopulaties geen corrigerende weging toegepast. De uitzondering betreft de overige openbare apotheken, waarbinnen een ondervertegenwoordiging van grote apotheken en een oververtegenwoordiging op de middelste omvangsklassen in de steekproef optreedt. Voor deze subpopulatie is daarom een verdere ondervdeling naar grootteklasse aangebracht en zijn vervolgens de resultaten per klasse gewogen met SFK cijfers over de verdeling naar grootteklasse. De nauwkeurigheid van de uitspraken over deze subpopulatie neemt daardoor sterk toe.

Nauwkeurigheid en betrouwbaarheid

De resultaten van een steekproefonderzoek kennen een statistische grondslag. Dat betekent dat de uitkomsten geen absolute zekerheid bieden over de werkelijke waarden, maar wel met een grote waarschijnlijkheid rond die waarden zullen liggen. De nauwkeurigheid geeft aan hoe groot het interval is rondom de gevonden waarde waarbinnen de werkelijke waarde zich bevindt. Om een voorbeeld te geven: De totale waarde van door ziekenhuisapotheken jaarlijks genoten voordeel aan kortingen en bonussen op factuur voor geneesmiddelen bedraagt €380 miljoen plus of min 7%. De nauwkeurigheid is in dit geval 7%, wat bij de gevonden waarde betekent dat het werkelijk genoten voordeel tussen €353

miljoen en €407 miljoen ligt. Voor de inkoopvoordelen per subpopulatie apothekers is in dit rapport de nauwkeurigheid vermeld.

De waarde van de gezochte grootte ligt met een, relatief grote, kans ook werkelijk binnen dit interval. Deze kans noemt men de betrouwbaarheid van de uitspraak. Bij een betrouwbaarheid van 90%, bestaat er dus 90% kans dat de werkelijke waarde binnen het nauwkeurighedsinterval ligt (en dus 10% dat die waarde daarbuiten ligt).

De betrouwbaarheid, bepaalt samen met statistische eigenschappen van de onderzochte populatie, de omvang van het nauwkeurighedsinterval. Bij een hoge betrouwbaarheid wordt het nauwkeurighedsinterval groter en neemt de nauwkeurigheid dus af. In dit onderzoek is in overleg met de opdrachtgever een zeer gangbare betrouwbaarheid van 90% gehanteerd. Dus alle uitspraken over de nauwkeurigheid in dit rapport kennen een betrouwbaarheid van 90%.

Stratificatie en terugweging

Er bestaan technieken om de nauwkeurigheid van de uitspraken voor deelpopulaties en de totale populatie te verbeteren. Wanneer een totale populatie heterogeen is (subpopulaties kent met substantieel afwijkende karakteristieken) of kleine beleidsrelevante subpopulaties kent dan kan stratificatie worden toegepast. Dit betekent dat niet aselekt apotheken voor het onderzoek zijn getrokken, maar dat per deelpopulatie specifieke aantallen apotheken in de steekproef zijn opgenomen, waarbij vooraf een raming is gemaakt van de te verwachten nauwkeurigheid. De steekproefopzet is zodanig geweest dat op het niveau van subpopulaties een nauwkeurigheid van plus of min 15% mocht worden verwacht (bij een betrouwbaarheid van 90%) en voor de totale populatie ziekenhuisapotheken en extramurale apotheken een nauwkeurigheid van plus of min 10%. In de uiteindelijke resultaten blijken deze doelstellingen ruimschoots gehaald.

Doordat niet aselekt apotheken uit de populatie in de steekproef zijn opgenomen, moet worden gecorrigeerd voor de verschillen in populatie tussen de steekproef en de totale populatie. Dit heet weging en betekent dat de resultaten per subpopulatie met weegfactoren opgeteld worden tot een resultaat voor de totale populatie. Voor de hand liggende weegfactoren zijn gebaseerd op de verhouding van de aantallen in de subpopulatie met de aantallen voor die subpopulatie in de steekproef. Als er dus voor 17 topklinische ziekenhuisapotheken in de steekproef gegevens beschikbaar zijn en er 23 topklinische ziekenhuisapotheken bestaan worden de resultaten voor de totale inkoopwaarde en het inkoopvoordeel uit de steekproef met 23/17 vermenigvuldigd om de waarden voor de totale subpopulatie topklinische ziekenhuisapotheken te bepalen.

Regressie

In sommige situaties levert weging naar aantallen geen goed (statistisch zuiver) resultaat omdat niet de verhouding in aantal, maar bijvoorbeeld de verhouding in het verzorgde adherentiegebied van de extramurale apotheken in de steekproef en de totale populatie een veel betere maatstaf geeft. Verschillende grootheden kunnen op hun geschiktheid als weegfactor worden onderzocht. Het toepassen van een andere wegingsbasis dan aantallen, moet altijd goed onderbouwd worden omdat bij een zuiver representatieve en voldoende grote steekproefomvang dit een statistisch zuivere schatter

oplevert. De methode wordt veelal toegepast, wanneer voor de totale populatie de totale waarde voor de wegingsfactoren ontbreekt

Om verschillende wegingsfactoren op hun bruikbaarheid te onderzoeken, zijn regressieanalyses uitgevoerd. Dit is een statistische techniek waarmee de relatie tussen een potentiële wegingsfactor en een te onderzoeken grootte wordt vastgesteld. Zo kan voor een ziekenhuis de omvang van het ziekenhuisbudget een goede maatstaf voor de inkoopwaarde geneesmiddelen zijn en zou deze als wegingsfactor kunnen worden gebruikt. De weging zou dan geschieden op basis van de voorspelde inkoopwaarde op basis van het ziekenhuisbudget voor de populatie in verhouding tot de voorspelde inkoopwaarde op basis van het ziekenhuisbudget voor de steekproef. De relatie tussen inkoopwaarde en ziekenhuisbudget wordt dan afgeleid uit de gegevens van de steekproef.

Voor verschillende populaties zijn regressies uitgevoerd om de inkoopwaarde uit bekende grootheden voor de individuele apotheek te schatten. Dit leverde wel duidelijk relaties op tussen bepaalde grootheden en de inkoopwaarde, maar geen van deze relaties had een dusdanig voorspellende waarde dat ze zouden kunnen dienen als basis voor weging. Mede in het licht van de geconstateerde representativiteit van de steekproef is daarom gekozen voor de statistisch zuivere weging op basis van aantallen.

Eindige populatiecorrectie

De gevraagde nauwkeurigheid in het onderzoek leidde voor veel subpopulaties tot een zeer aanzienlijke steekproef. In dat geval moet er bij het bepalen van de nauwkeurigheid rekening mee worden gehouden dat de effecten van de niet in de steekproef opgenomen apotheken beperkt zijn. Zo is voor topklinische ziekenhuizen informatie verwerkt van 17 van de 23 ziekenhuizen in deze subpopulatie. De 6 niet in het onderzoek opgenomen ziekenhuizen kunnen dan nog maar een beperkte invloed hebben op de gevonden resultaten. Dit effect op de nauwkeurigheid speelt al bij kleinere steekproef fracties en is toegepast bij het bepalen van de nauwkeurigheid met een standaard statistische formule.

Enkele noties voor de bepaling van de varianties/nauwkeurigheden

Variantie

Binnen een (sub)populatie is de variantie van het gemiddelde (hier als X aangegeven) als volgt te bepalen:

$$\text{Var}(X) = (N-n)/N * s^2/n$$

Met:

X = gemiddelde

N = omvang gehele populatie

n = steekproefomvang

s = standaarddeviatie

Ofwel:

$$\text{Var}(X) = \text{eindige populatiecorrectie} * \text{Var}_{\text{niet-eindig}}(X)$$

Bij terugweging van een gestratificeerde steekproef, is het gemiddelde voor de gehele populatie:

$$X = \sum (N_i * X_i) / N$$

Met:

N_i = Omvang subpopulatie i

X_i = gemiddelde waarde in subpopulatie i

De sommatie is over de subpopulaties

Voor de variantie geldt:

$$\text{Var}(X_{\text{tot}}) = \sum (N_i / N)^2 * s_i^2 / n_i * (N_i - n_i) / N_i$$

n_i = steekproefomvang in subpopulatie i

s_i = standaarddeviatie in subpopulatie i

X_{tot} = gemiddelde van de totale populatie

Nauwkeurigheid

De nauwkeurigheid (als percentage van de gemiddelde waarde) wordt – bij 90% betrouwbaarheid, met dus een z-waarde van 1,645 – als volgt bepaald:

$$s(X) = \sqrt{\text{Var}(X)}$$

$$\text{nauwkeurigheid} = 1,645 * s(X)$$

$$\text{nauwkeurighedspercentage} = \text{nauwkeurigheid}/X$$

Bootstrap-methode

De bootstrap-methode is toegepast als alternatieve wijze om de nauwkeurigheid van de berekende waarden te bepalen. Hierbij wordt niet uitgegaan van een normale verdeling van de inkoopvoordelen. De bootstrap-methode staat los van statistische verdelingen en is op elke populatie toepasbaar.

In de bootstrap-methode wordt een groot aantal keer (bijvoorbeeld 1000 keer) n waarnemingen uit de steekproef getrokken. De waarnemingen worden aselekt met teruglegging getrokken. Per keer wordt een gemiddelde berekend. De verdeling van die 1000 gemiddelden is niet-parametrische schatting van de werkelijke verdeling van de gemiddelde waarde en wordt gebruikt om de nauwkeurigheid te bepalen. De bootstrap-methode is geschikt voor kleine steekproeven en voor situaties waar de verdeling sterk afwijkt van de normale verdeling.

Bijlage 6: Onderzoeksteam

Naam	Rol
H.H. (Henk) Huizendveld RA	Eindverantwoordelijke
drs. B. (Bert) Karssen	Projectleiding
B.C. (Bas) Jurling RA	Inhoud en methodologie
dr. I.E.L.M. (Isa) Kuppens	Inhoud en methodologie
ir. B.M.W.J. (Barend) Huitink	Inhoud en methodologie
ir. F.A. (Femke) de Jager	Inhoud en methodologie
ir. M.R. (Matthijs) Goedvolk	Inhoud en methodologie
dr. ir. W. (Wijnand) van Plaggenhoef	Statistische analyse
drs. ir. T. (Timon) van den Heuvel	Statistische analyse
ir. S. (Steven) van Dieten	Statistische analyse
drs. T.M.H.A. (Tilly) Kammeron	Coördinatie
A. (Antonie) Neerings MSc	Coördinatie
drs. M. (Marjolein) Kral	Coördinatie
drs. M.R.A. (Matthijs) Kropman	Diepteonderzoeker
A. (Arri) Dirkse RA	Diepteonderzoeker
drs. E.M. (Esther) Sluis-Thiescheffer	Diepteonderzoeker
E.J. (Erwin) Smit	Diepteonderzoeker
ir. E.J. (Eric) Faase	Diepteonderzoeker
ing. T. (Tom) Bons	Diepteonderzoeker
drs. U. (Urvashi) Rana	Diepteonderzoeker
I. (Ingeborg) Koning BC	Diepteonderzoeker
drs. J. (Jim) Sardjoesingh	Diepteonderzoeker
drs. H. (Hans) Hellendoorn	Diepteonderzoeker
drs. C. (Corien) Reijmer	Diepteonderzoeker
drs. B. (Barbara) Bourgonje-Elburg	Diepteonderzoeker
E. (Eric) Flach	Diepteonderzoeker
drs. M. (Mariska) Seisener	Diepteonderzoeker
M. (Martin) van Eeken	Diepteonderzoeker
drs. J. (Jasper) de Haan	Diepteonderzoeker
drs. G. (Gerco) Rietveld	Diepteonderzoeker
ir. K. (Krisje) Hurkens	Diepteonderzoeker
H. (Harry) van Rijswijk	Diepteonderzoeker
drs. ing. B.A.G. (Barry) van Leeuwen	Diepteonderzoeker
drs. K.G.A. (Karen) Bruysters	Diepteonderzoeker
A. (Anil) Changoe BC	Diepteonderzoeker
B. (Boris) Hoenson MBA	Diepteonderzoeker
drs. R.I. (Roy) Damm	Diepteonderzoeker
drs. M. (Michiel) Stork	Diepteonderzoeker
mr. H. (Herbert) Dorhout MBA	Diepteonderzoeker
dr. J.A.G.M. (Jeroen) van den heuvel	Diepteonderzoeker
F. (Frederique) Kamp BBA	Diepteonderzoeker
drs. B.O. (Björn) Vos	Diepteonderzoeker

ConQuaestor en Significant

ConQuaestor is een onafhankelijke Nederlandse adviesorganisatie van circa 500 management consultants en financiële professionals. ConQuaestor biedt organisaties oplossingen voor strategische en operationele vraagstukken op het gebied van financieel management in directe zin. Tevens werkt ConQuaestor aan financiële, bedrijfseconomische en administratieve projecten en processen om de bedrijfsvoering van klanten te verbeteren en beleidsvorming financieel te onderbouwen. ConQuaestor werkt zowel voor de publieke sector, de zorgsector als het bedrijfsleven.

Significant is een onafhankelijk advies- en onderzoeksbureau dat zich richt op het ontwikkelen en evalueren van beleid en strategie op het gebied van maatschappelijke thema's en het vertalen van organisatiebeleid en strategie naar een optimale bedrijfsvoering. Een belangrijk thema bij Significant is de marktwerking in de zorg, onder meer waar het de zorginkoop en transparantie betreft. Significant hanteert in onderzoeken en adviezen de kernstelling dat deze duidelijk onderbouwd en op feiten en gedegen onderzoek moeten zijn gebaseerd, of zijn uitgebracht vanuit een duidelijke, op aantoonbare ervaring gebaseerde, expert opinie.